

การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

นางสาวสลิลลา ฌนภัทรศรีกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง

การศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ANALYSIS OF SELF-DEVELOPMENT METHODS OF
THE TEACHERS IN TUTORIAL INSTITUTES IN BANGKOK

Miss Salila Tanapatsrikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum

Development

Department of Educational Policy Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบัน

กวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวสลีลา ธนภัทรศรีกุล

สาขาวิชา

นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จุไรรัตน์ สุตรุ่ง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. บุณทริกา บุณกัณฑ์)

สลิลลา ธนภัทรศรีกุล : การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร (ANALYSIS OF SELF-DEVELOPMENT METHODS OF THE TEACHERS IN TUTORIAL INSTITUTES IN BANGKOK) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 114 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 6,285 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีหลักแหล่งที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาโครงการต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าวิธีการพัฒนาตนเอง มีดังนี้

การวิเคราะห์ตนเอง ด้านแรงจูงใจส่วนใหญ่เกิดจากการต้องการแก้ปัญหาการเรียนให้ผู้เรียนและมีความสุขเมื่อได้เห็นผู้เรียนประสบความสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบของความสำเร็จ คือ ด้านเทคนิคการสอน ด้านความรู้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการสอนจะเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการอ่านหนังสือ จุดแข็งของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา คือ ด้านเทคนิควิธีการสอน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านเทคโนโลยี ด้านมนุษยสัมพันธ์ จุดอ่อน คือ ด้านสื่อสาร ด้านข้อสอบ ด้านตัวผู้เรียนและเนื้อหา การประเมินการสอนจากผลสัมฤทธิ์การสอน ประเมินข้อมูลป้อนกลับ หลังการประเมินนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอน

มีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง จัดลำดับสิ่งที่จะต้องพัฒนาตามวาระสภาพเวลาหรือโอกาส กำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ คือ ผลการสอบเข้าในมหาวิทยาลัย ได้รับการชื่นชมจากผู้เรียนหรือผู้ปกครอง รวมถึงมีบรรยากาศการเรียนรู้อันสนุกสนาน

การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง จากการอ่านหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ค้นข้อมูลตามเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทดลองวิธีการสอนใหม่ ๆ เข้าร่วมอบรม สัมมนากับหน่วยงานต่างๆ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศึกษาดูงาน ทำให้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ เทคนิควิธีสอน มีการแสวงหาแหล่งเรียนรู้และผู้สนับสนุนช่วยเหลือจาก เว็บไซต์ อาจารย์ เพื่อน ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน ที่สามารถจะช่วยครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในการพัฒนาตนเอง มีการจัดสรรเวลา การเสริมแรงตนเอง

การประเมินผลการพัฒนาตนเอง ประเมินจากความสำเร็จตามเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ของการสอบ และความพึงพอใจของผู้เรียน บรรยากาศการเรียนรู้อันสนุกสนานและมีสาระ โดยใช้การสังเกต แบบประเมิน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีการประเมินปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง และมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาใหม่

ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง การศึกษา ปลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ปลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5883384827 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORDS: SELF-DEVELOPMENT , TUTORIAL INSTITUTES , THE TEACHERS IN TUTORIAL INSTITUTES

SALILA TANAPATSIKUL: ANALYSIS OF SELF-DEVELOPMENT METHODS OF THE TEACHERS IN TUTORIAL INSTITUTES IN BANGKOK. ADVISOR: ASST. PROF. JURAIRAT SUDRUNG, Ph.D., 114 pp.

This research aimed to analyze a self-development method of teachers in tutorial institutes in Bangkok. The populations were 6,285 tutors from tutorial institutes in Bangkok. There were 30 sample of teachers in tutorial institutes were drawn from the total population, using a purposive sampling method. The samplings were selected by their popularity with learners or their expertise as a lecturer in other institutes or educational projects. The research instrument used was a structured-interview. The statistical analysis used was a content analysis.

The findings of this research were as follows:

Self-reflection: The motivation of tutors mostly came from their willingness to solve student's learning problem and they would be feel fulfilled of the student success. The components of this success as a tutor were teaching techniques, knowledge and human relation skills. There were some tutors who had not graduated from education science, but had learnt from experience and reading. The research found that the strengths of the tutors were teaching techniques, contents of the subject, teaching resources, assessments, use of technology and human relation skill. Their areas of development as a tutor were exam preparation, knowing their learners, evaluation of exam's results, evaluation of teaching feedback, and use of feedback as a tool for improving their instructions.

Goal: Tutors planned for own professional development. The research found that tutors arranged the order of professional development according to the appropriation of time and the situation. The achievement goals were the results of university entrance exam, the appreciation from students and parents, and also the enthusiastic learning atmosphere.

Practice for self-development: Tutors read both Thai and English textbooks. They researched and sought useful information from websites, databases and various resources in Thai and English as well. They also tried to apply new teaching techniques. Moreover, tutors sought a training or joined the workshops, seminars, educational field trip of various organizations, learned from the educational specialists, or professors, or peers to elevate their knowledge and teaching techniques. In addition, tutors had time management and reinforcement for themselves.

Self-evaluation: The tutors used exam's results as one of the evidence of goal's achievement. They also assessed learner's satisfaction and enthusiastic learning atmosphere by using observation and evaluation forms to indicate their achievement goals. The tutors diagnosed their problems and obstacles of self-development method. However, they handled any problems by setting new directions for improvement.

Department: Educational Policy Management and Leadership Student's Signature

Advisor's Signature

Field of Study: Supervision and Curriculum
Development

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความรักและความเมตตากรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุตรุ่ง ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข เสียสละแรงกายและเวลา ดูแลเอาใจใส่และติดตามการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความปรารถนาดี คอยตักเตือน ให้อภัยและให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้วิจัยเสมอมา อีกทั้งช่วยกระตุ้นส่งเสริมและสร้างกำลังใจที่ดี ให้มีความพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่ดีเยี่ยม ได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งและประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด อาจารย์ ดร. บุญพริกา บุลภักดี คณาจารย์และบุคลากรประจำคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำแนะนำในการทำงาน ให้แนวคิด ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในทุก ๆ ด้านด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา , อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา , อาจารย์ อนุสรณ์ ศิวะกุล ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลามาให้สัมภาษณ์ในการทำวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งยังอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประเสริฐและคุณแม่ธิดารัตน์ ชีโรโฬารชินโชติ และขอขอบคุณนาย กิตติ ฉัตรบูรานนทชัย พี่และน้องทุกท่านในครอบครัวธนภัทรศรีกุล ที่เป็นทั้งกำลังใจ คอยสนับสนุน ช่วยเหลือทั้งร่างกายและแรงใจ พร้อมทั้งอยู่เคียงข้างผู้วิจัยในทุกช่วงเวลาไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์ ซึ่งเป็นแรงและกำลังใจที่สำคัญมากที่สุดที่ทำให้ผู้วิจัยมีแรงและความพยายามจนสามารถประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

ขอขอบคุณพี่ก๊ง พี่จอย พี่หม่า น้องแต้ม น้องต่าย น้องโจ น้องเมธ น้องอ๊ก น้องสิ น้องกรรพ น้องเม น้องหนิง น้องวิช น้องฉันทน์ น้องคมสันที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจให้กันและกันเสมอมา และทำให้สาขาวิชานิเทศการศึกษาเปรียบเสมือนเป็นบ้านอีกหลังหนึ่งที่ได้เต็มไปด้วยเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย และได้รับมิตรภาพที่ดีจากทุกท่าน

ขอขอบคุณครูต้อย ครูริน เพื่อน ๆ ของผู้วิจัย และครอบครัวพาวเวอร์ จูเนียร์ ดิวเตอร์ทุกท่านที่คอยเป็นห่วงเป็นใย เป็นกำลังใจที่ดี มีความเข้าใจให้แกกัน และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้เลยหากขาดทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีเหล่านี้ให้กับทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	2
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2.....	9
แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิด ทฤษฎี หลักการการพัฒนาดตนเอง.....	10
2. ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการพัฒนาดตนเอง.....	20
3. กระบวนการพัฒนาดตนเอง	26
4. ผลของการพัฒนาดตนเอง.....	40
5. ข้อมูลเกี่ยวกับการกวตวิชา	41
6. ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
บทที่ 3.....	58
วิธีดำเนินการวิจัย	58
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	58

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 4.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	61
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	62
บทที่ 5.....	79
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	91
รายการอ้างอิง.....	92
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก.....	101
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	101
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	114

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 : จำนวนผู้เรียนที่เรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร.....	3
แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
แผนภาพที่ 3: ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow 5 ลำดับ.....	15
แผนภาพที่ 4 : แสดงให้เห็นถึงความต้องการของ Maslow และ Alderfer	19
แผนภาพที่ 5: จังหวัดที่มีโรงเรียนกวดวิชามากที่สุด 10 อันดับแรก	50
แผนภาพที่ 6: โรงเรียนกวดวิชาที่มีสาขามากที่สุดในประเทศไทย 10 อันดับแรก	52
แผนภาพที่ 7: โรงเรียนกวดวิชาที่มีสาขามากที่สุดในกรุงเทพ 10 อันดับแรก.....	52

บทที่ 1

บทนำ

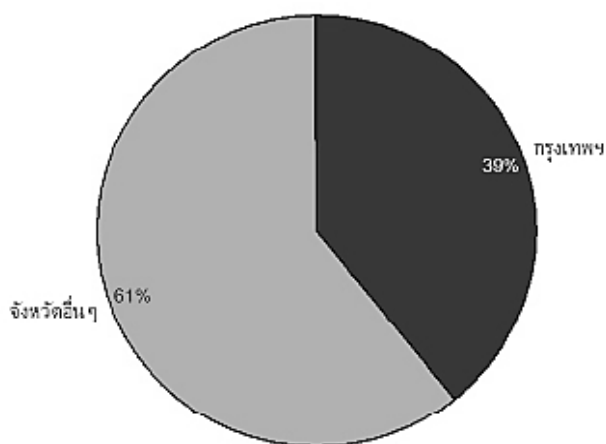
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ผู้ที่ได้รับการศึกษาย่อมมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ได้รับเกียรติและการยอมรับในสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงกล่าวได้ว่าประเทศที่เต็มไปด้วยประชากรที่สำเร็จการศึกษาในระดับสูง ย่อมแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศอย่างมีศักยภาพในระยะเวลายั่งยืน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงกำหนดให้ประชาชนในประเทศมีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาตามมาตรา 10 ว่า "การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย" (สำนักนายกรัฐมนตรีสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 อ้างถึงใน สุวิมล จีระทรงศรี, 2552) ซึ่งการศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของบุคคล เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายที่กลายเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต อีกทั้งในปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในสังคมไทยอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเข้าสู่ ASEAN economic community ที่เกิดขึ้นในปี 2558 การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดการแข่งขันเพื่อให้ตนเองสามารถดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ตนเองคาดหวังและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลต่อการแข่งขันของผู้เรียนโดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการศึกษาในประเทศไทย (สำนักงานส่งเสริมรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2010)

สังคมไทยมีค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาในการเข้าศึกษาสถาบันที่มีชื่อเสียง ซึ่งค่านิยมดังกล่าวทำให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุตรหลานมีการเรียนที่ดีขึ้นโดยการเพิ่มพูนทักษะความรู้และความสามารถที่จะทำให้สอบผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถาบันกวดวิชาจึงเป็นสิ่งที่เข้ามาเติมเต็มความต้องการเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, (2545 อ้างถึงใน เอกอมร เอี่ยมศิริรักษ์, 2555) ได้กล่าวว่า โรงเรียนกวดวิชาค่อนข้างพบได้มากในประเทศแถบ

เอเชีย ละตินอเมริกา ในขณะที่แถบอเมริกาหรือยุโรปจะมีน้อย ซึ่งระบบการศึกษาเช่นนี้สะท้อนภาพของระบบสังคมในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึกรู้ว่าจะมีการแบ่งกลุ่มคนให้แตกต่างกันออกไป และสังคมจะให้การยอมรับแก่คนตามฐานะ ตามความแตกต่างในด้านต่าง ๆ ทั้งความแตกต่างทางเศรษฐกิจและหน้าที่การงาน หากความแตกต่างเหล่านี้มีสูงก็จะนำไปสู่ความพยายามที่จะเลื่อนฐานะทางสังคม เช่น เมื่อแบ่งจากฐานะทางเศรษฐกิจว่ามีระดับใกล้เคียงกันแล้ว ก็อาจจะแบ่งต่อไปว่าระดับการศึกษาที่ได้รับมาจากสถาบันใด หรือมหาวิทยาลัยใด เป็นต้น และจากข้อมูลของศูนย์วิจัยธนาคารกสิกรไทย (2558) ในปี 2556 มีจำนวนโรงเรียนกวดวิชารวม 2,342 แห่ง แบ่งเป็นในกรุงเทพฯ 565 แห่ง และในภูมิภาค 1,777 แห่ง เพิ่มขึ้น 16.8% จากในปี 2555 ที่มีจำนวนโรงเรียนกวดวิชารวม 2,005 แห่ง และมีจำนวนผู้เรียนที่เรียนกวดวิชารวม 535,695 คน เพิ่มขึ้น 18.0% จากในปี 2555 ที่มีจำนวนผู้เรียนที่เรียนกวดวิชารวม 453,881 คน ซึ่งเฉพาะในกรุงเทพฯ จะมีสัดส่วนผู้เรียนกวดวิชาประมาณ 39% เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆแล้ว ทำให้เห็นว่าจำนวนผู้เรียนที่เลือกเรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ ตามแผนภูมิวงกลมดังภาพ

หน่วย : % ผู้เรียน

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC (Economic Intelligence center) (2015)

แผนภาพที่ 1 : จำนวนผู้เรียนที่เรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร

และศูนย์วิจัยกสิกรไทยยังได้ประมาณการมูลค่าตลาดธุรกิจกวดวิชา ทั้งในส่วนของการเรียนกวดวิชาในรูปแบบโรงเรียนกวดวิชา และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาอิสระที่สอนแบบตัวต่อตัวหรือสอนเป็นกลุ่มในปี 2556 ไว้ที่ประมาณ 7,160 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีมูลค่าประมาณ 7,000 ล้านบาท และเติบโตไปสู่ 8,189 ล้านบาท ในปี 2558 หรือเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี ASTV ผู้จัดการ

ออนไลน์ (2557) และ teen M Thai (2557) ได้กล่าวถึง โรงเรียนกวดวิชายอดนิยมของผู้เรียนไทย โดยแบ่งเป็นรายวิชาได้ดังนี้ วิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่ อ. อริสรา ธนาปกิจ (ครูพี่แนน) โรงเรียนกวดวิชา Enconcept E-Acadamy และ อ. สมศรี ธรรมสารโสภณ (คุณครูสมศรี) โรงเรียนกวดวิชาคุณครูสมศรี , วิชาภาษาไทยและสังคม ได้แก่ อ. ปิง เจริญศิริวัฒน์ (อ.ปิง) โรงเรียนกวดวิชาDa'vance และ อ. กิจมาโนชญ์ โรจนทรัพย์ (ครูลิลี่) สถาบันพินาเคิล , วิชาเคมี ได้แก่ อ. อุไรวรรณ ศิวะกุล (ครูอุ๊) โรงเรียนกวดวิชา วรรณสรณ์ , วิชาฟิสิกส์ ได้แก่ อ. ประกิตเผ่า ทมทิศซงค์ Applied Physics , อ. พิสิษฐ วัฒนผดุงศักดิ์ นีโอ ฟิสิกส์ , วิชาชีววิทยา อ. เศรษฐกานต์ ปิติไชยเจริญ (พี่ต้อม) โรงเรียนกวดวิชายูเรก้า , อาจารย์สมาน แก้วไวยุทธ BKN CENTER โรงเรียนกวดวิชาบ้านคำนวนฉวี , วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ได้แก่ อ.ศุภฤกษ์ สุกุลชัยพรเลิศ (Sup-K) โรงเรียนกวดวิชาคณิตศาสตร์ SUP K , อ. มนตรี นิรมิตศิริพงศ์ (พี่ช้าง) โรงเรียนกวดวิชาเดอะเบรน

จากข้อมูลการจัดอันดับสถาบันต่าง ๆ ทำให้เห็นว่าตัวครูผู้สอนได้รับความนิยมชมชอบมากกว่าสถาบัน การเลือกเรียนเกิดจากความชื่นชอบในตัวผู้สอน และข้อมูลจากศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินการมูลค่าตลาดธุรกิจกวดวิชาในปี 2558 ไว้ที่ประมาณ 8,189 ล้านบาท เติบโตร้อยละ 6.8 จากในปี 2557 มีจำนวนผู้เรียนที่เรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้น รวมถึงการปรับเพิ่มราคาการเรียนต่อหลักสูตรการเรียนเพิ่มขึ้น แต่จำนวนผู้เรียนไม่ได้ลดลง ในทางกลับกันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนกวดวิชาเหล่านี้มีรายได้มหาศาล มีการประกอบการประสบความสำเร็จ และจากข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งและเป็นการตอกย้ำว่าครูผู้สอนเก่งและมีศักยภาพที่สามารถดึงดูดผู้เรียนให้นิยมชมชอบและเลือกที่จะไปเรียนสถาบันนั้น ๆ ซึ่งครูผู้สอนเหล่านี้มีข้อมูลให้เห็นเชิงประจักษ์และเป็นรูปธรรมแล้วว่า เป็นเหตุผลที่ผู้เรียนเลือกที่จะไปเรียนสถานทีนั้น ๆ แต่การที่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจะมายืนอยู่ในจุดที่เขาประสบความสำเร็จได้ จะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชอบ มีเทคนิคการถ่ายทอดที่เป็นเอกลักษณ์และมีความทันสมัยอยู่เสมอ

การพัฒนาตนเองเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของตนเองไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ผู้เรียนรู้ต้องรับผิดชอบในการเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยกำหนดว่าต้องการเรียนเมื่อไหร่ และมีวินัยเรียนรู้อย่างไร อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถในการทำงาน การพัฒนาตนเองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ (Megginson and Pedler, 1992) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความพร้อมทั้งทางสติปัญญา

ความสามารถ และแรงจูงใจได้มีการพัฒนาความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยมีโอกาสเลือกวิธีที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพทางการสอน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจตนเองและปฏิบัติงานของตนเองและสามารถนำตนเองให้พัฒนาได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556)

การพัฒนาตนเองของบุคคลเป็นการเตรียมตนเองเพื่อให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ทั้งบุคคลในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน การที่บุคคลเกิดการพัฒนาตนเองย่อมทำให้บุคคลสามารถเป็นตัวอย่าง หรือเป็นตัวอย่างที่ใช้อ้างอิงเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน ทั้งชีวิตส่วนตัวของบุคคลและการทำงาน การพัฒนาตนเองของบุคคลจึงนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และการพัฒนาตนเองมีความสำคัญต่อสังคมอีกด้วย สถาบันต่าง ๆ ในสังคมต่างมีบทบาทและภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ บทบาทและภารกิจเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคคลที่อยู่ในสถาบัน หรือในองค์กรเหล่านั้น บุคคลจึงได้ชื่อว่าเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งของสถาบันหรือองค์กร การที่คนที่สถาบันหรือองค์กรแต่ละคนได้มีการพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อพัฒนาการของรูปแบบการทำงาน หรือก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือบุคคลมีการพัฒนาเทคนิควิธีการทำงาน พัฒนาวิธีการคิดและทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน จึงส่งผลให้สถาบันหรือองค์กรนั้น สามารถที่จะแข่งขันกับสถาบัน หรือองค์กรอื่น ๆ ได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความเจริญของประเทศโดยรวมได้ (รังสรรค์ โหมยา, 2560) ซึ่งการพัฒนาตนเองมีความสำคัญต่อครูในการนิเทศแบบพัฒนาตนเองดังนี้ ครูที่สนใจวิธีการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง สามารถทำงานได้อย่างเป็นอิสระตามโครงสร้างและแผนพัฒนางานในวิชาชีพตนเองได้ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนามาจากความต้องการและความสนใจของครู ซึ่งจะพิจารณาจากผลการประเมินการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนและต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาในด้านคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของครู โดยไม่จำเป็นที่จะต้องให้สอดคล้องกับเจตนาธรรมณ์และเป้าหมายของโรงเรียนทุกประการ ครูสามารถเลือกใช้วิธีการและสื่อได้หลากหลายประเภท เพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2556)

จากปัญหาและข้อมูลข้างต้นทำให้มีความสนใจในการวิจัยวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนมากดังที่กล่าวข้างต้นส่วนใหญ่อยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งจำนวนผู้เรียนที่เรียนพิเศษส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร หรือคิดเป็นสัดส่วน 39% ของผู้เรียนที่เรียนพิเศษ

ทั้งประเทศ (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2558) และเพื่อให้ทราบว่าครูเหล่านั้นมีการพัฒนาตนเองให้มี ศักยภาพและประสบความสำเร็จได้อย่างไร เพื่อให้ครูผู้สอนโรงเรียนในระบบได้มีแนวทางในการนิเทศ แบบพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ และสามารถนำมาปรับใช้พัฒนาตนเองได้ด้วยตัวเอง เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและเกิดความพึงพอใจต่อการเรียน การสอนของโรงเรียนในระบบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 6,285 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558) ซึ่งเป็นผู้ที่ปรากฏ รายชื่ออยู่ในโรงเรียนกวดวิชา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวด วิชาที่มีหลักแหล่งที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวด วิชาโครงการต่าง ๆ

ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาใน เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยวิธีการพัฒนาตนเองโดยได้สังเคราะห์มาจากนักการศึกษา ทั้ง 5 ซึ่งเป็นนักการศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยามีผลงานทางด้านการพัฒนามนุษย์ ได้แก่ สุภัททา ปิณฑะ

แพทย์ และคณะ (2550), รังสรรค์ โฉมยา (2560), Boydell (1985), Megginson and Pedler (1992) และ Watterson & Associates, Inc. (2013) โดยได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง
2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง
3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง
4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนาวิชาชีพของครูในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วยตนเอง ในการสร้างความชำนาญในวิชาชีพให้เกิดขึ้นกับตนเองและสามารถนำไปบูรณาการกับงานที่รับผิดชอบได้ตามสภาพการณ์ที่เหมาะสม โดยสามารถวางแผนการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างอิสระ เพื่อการวิเคราะห์และประเมินตนเอง , การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง , การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง , การประเมินผลการพัฒนาตนเองส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครูในสถาบันกวดวิชาให้สูงขึ้น

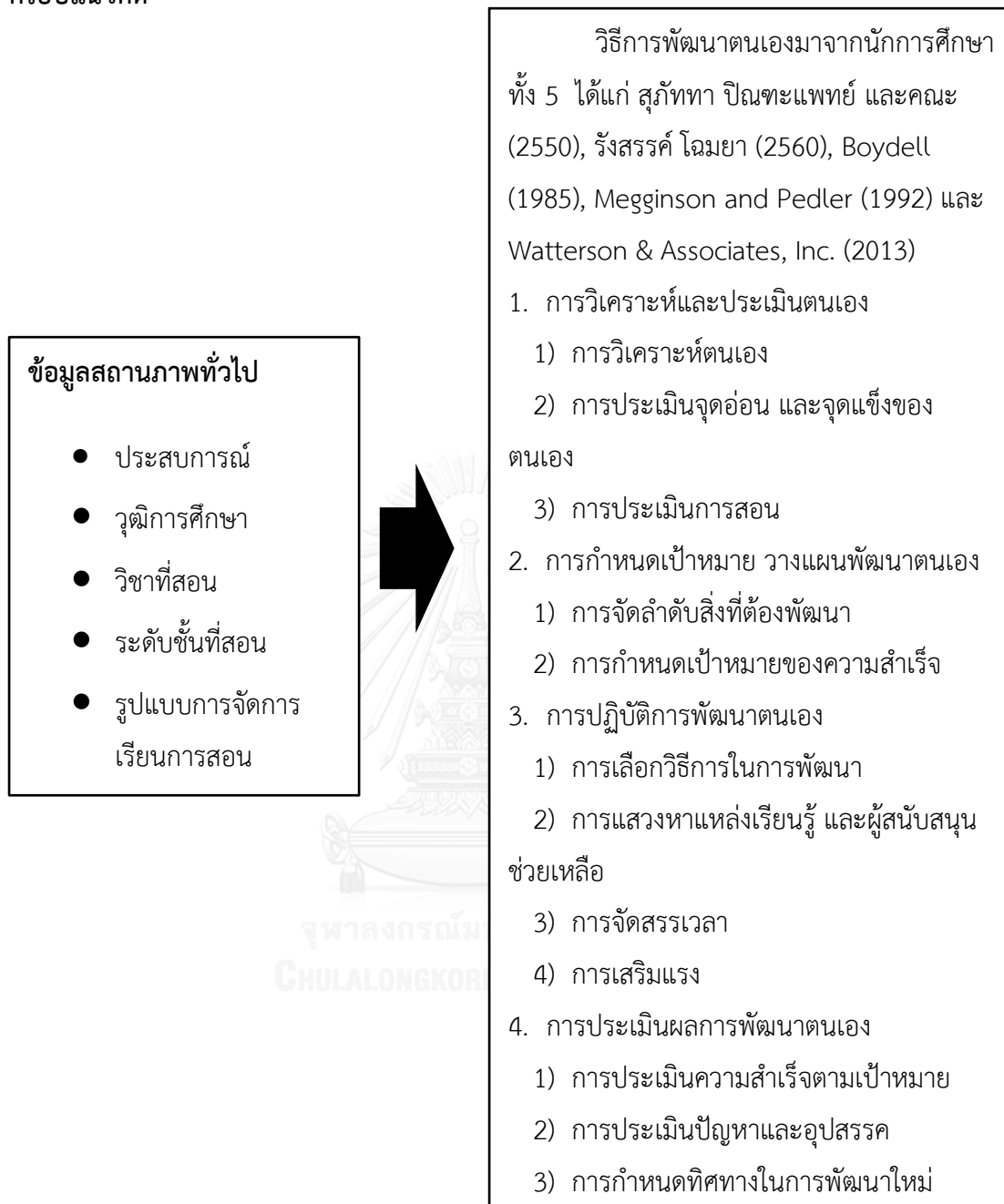
สถาบันกวดวิชา หมายถึง สถาบันที่มีครูผู้สอนเป็นที่รู้จักกันในสังคม มีครูในสถาบันที่มีความเก่งเฉพาะทาง เฉพาะวิชามาสอนในสถาบัน และได้รับความนิยมชมชอบจากผู้เรียนจำนวนมาก

ครูในสถาบันกวดวิชา หรือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา (Tutor) คือ ผู้ที่ให้ความรู้นอกสถานศึกษาที่มีการเรียนพิเศษแบบกลุ่ม เป็นการสอนสด การบันทึกเทปสอน การสอนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือการสอนออนไลน์ ตามสถาบันสอนที่ได้รับความนิยมจากจำนวนผู้เรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาโครงการต่าง ๆ จำนวน 30 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สามารถนำวิธีการการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ไปปรับใช้กับโรงเรียนในระบบเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนเพิ่มขึ้น
2. ครูโรงเรียนในระบบมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น จากวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิด

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญจากการศึกษา ดังนี้

แนวคิด ทฤษฎี หลักการการพัฒนาตนเอง

1. แนวคิด ความหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง
 - 1.1 แนวคิดการพัฒนาตนเอง
 - 1.2 ความหมายของการพัฒนาตนเอง
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง
2. ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง
 - 2.1 ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง
3. กระบวนการพัฒนาตนเอง
 - 3.1 ขั้นตอนการพัฒนาตนเอง
 - 3.2 วิธีการการพัฒนาตนเอง
4. ผลของการพัฒนาตนเอง
 - 4.1 ประโยชน์ของการพัฒนาตนเอง
 - 4.2 อุปสรรคในการพัฒนาตนเอง

แนวคิด ทฤษฎี หลักการกวตวิชา

5. ข้อมูลเกี่ยวกับการกวตวิชา
 - 5.1 ความหมาย และแนวคิดทฤษฎีของการกวตวิชา

- 5.2 ความเป็นมาของการกวดวิชา
 - 5.3 เหตุผล สาเหตุหรือปัจจัยในการกวดวิชา
 - 5.4 จุดมุ่งหมายของการกวดวิชา
 - 5.5 ประเภทของการกวดวิชา
 - 5.6 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของกวดวิชา
 6. ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**

แนวคิด ทฤษฎี หลักการการพัฒนาดตนเอง

1. แนวคิด ความหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดตนเอง

1.1 แนวคิดของการพัฒนาดตนเอง

มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดการพัฒนาดตนเองไว้อย่างมากมายหลายท่าน ดังนี้

มาลิณี จุโฑปะมา (2553) กล่าวว่า การพัฒนาดตนเองเป็นการพัฒนาคุณสมบัติที่มีอยู่ในตนเองให้เจริญงอกงามขึ้นในทุก ๆ ด้าน ความเชื่อที่ว่าคนเรานั้นมีศักยภาพอยู่ในตัวที่จะพัฒนาได้ และต้องพัฒนาดตนเองอยู่ตลอดเวลา เพราะการพัฒนาดตนเองเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง นอกจากนี้ การศึกษาแนวคิดในการพัฒนาดตนเองที่หลากหลาย อาจช่วยให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาดตนเอง ซึ่งมีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาดตนเอง ดังนี้

1) แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาดตน ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาดตนที่จะส่งผลทำให้การพัฒนาดตนเองดำเนินไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จ

2) การพัฒนาดตนตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพ การเป็นผู้ที่มีรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ ลักษณะ กิริยาท่าทางต่างๆดี มนุษย์ทุกคนต่างดิ้นรนเพื่อชีวิตที่ดี เป้าหมายของชีวิตที่ดีของบุคคลย่อมต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการขั้นพื้นฐานของแต่ละคน ความต้องการ (Needs) เป็นปัจจัยพื้นฐานของแรงจูงใจ เพราะธรรมชาติของมนุษย์จะทำพฤติกรรมเพื่อหลบเลี่ยงห่างไกลจากสภาพความทุกข์ทรมาน ไม่สบาย เจ็บปวด ขาดแคลน บกพร่อง ในขณะที่เดียวกันมนุษย์จะทำพฤติกรรมที่นำมาซึ่งความสุข ความพอใจ ความต้องการ อยากได้อะไรก็มี อยากเป็นในบางสิ่งบางอย่าง ความต้องการจะรู้มเร็ว กระตุ้น ผลักดันให้บุคคลสนองความต้องการนั้น ถ้าความต้องการได้รับการ

ตอบสนองครบถ้วน บุคคลจะเกิดความสุขความพอใจ โดยรูปแบบนี้สอดคล้องกับสถานการณ์องค์กรที่มีความมุ่งหมายให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติตนไปในแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

วิทยากร เชียงกุล (2552) และ วินัย เพชรช่วย (2555) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเองควรมีการปฏิบัติตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งขั้นตอนตามหลักวิทยาศาสตร์มีดังนี้ 1) การสำรวจพิจารณาตนเอง 2) การวิเคราะห์จุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเอง และศึกษาทำความเข้าใจผลการประเมินว่ามีปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินชีวิต โดยคิดหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง วิเคราะห์พฤติกรรมไหนที่ควรดำรงไว้ พยายามค้นหาและพัฒนาตนเองกับการแสดงพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมใหม่ ๆ เพิ่มเติมต่อไป 3) การกำหนดปัญหาและพฤติกรรมเป้าหมาย 4) การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวข้องกับปัญหาจะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมเป้าหมายที่ถูกต้องและเป็นแนวทางการเลือกเทคนิควิธีการปรับปรุงตนเองที่เหมาะสม 5) การเลือกเทคนิควิธีการและการวางแผนปรับปรุงตนเอง ศึกษาและพิจารณาถึงข้อดี ข้อเสีย และข้อจำกัดของแต่ละเทคนิควิธีการที่เหมาะสม อาจกำหนดวัตถุประสงค์ที่ดีและกระทำได้จริง 6) การประเมินและขยายผลการพัฒนาตนเองเป็นการพิจารณาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และย้อนกลับไปทบทวนการประเมินตนเอง หรือวิเคราะห์ตนเองใหม่

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) กล่าวว่า การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง หรืออาจเรียกว่า การนิเทศตนเอง (self-supervision) เป็นอีกวิธีหนึ่งของระบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ ตามแนวคิดของ Glatthorn การนิเทศแบบพัฒนาตนเองเหมาะกับครูที่มีความรู้ความสามารถ และต้องการที่จะพัฒนางานในวิชาชีพของตนด้วยตัวเอง ไม่ต้องการการนิเทศแบบคลินิกหรือการนิเทศการสอนแบบอื่น ๆ

สนธยา พลศรี (2556) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง เป็นการที่บุคคลได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ และศักยภาพในด้านต่างๆของตน ทำให้ชีวิตมีคุณภาพมีคุณธรรม

จุไรรัตน์ สูดรุ่ง (2559) กล่าวว่า การนิเทศแบบพัฒนาตนเอง (Self-Directed Development) เป็นกระบวนการนิเทศที่ครูทำงานโดยอิสระ เป็นผู้ทำงานในการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ด้วยการวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพการสอนของตน และดำเนินตามโครงการที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย วิธีการในการพัฒนาตนเอง แหล่งทรัพยากรที่ต้องการ วิธีการประเมินผล และความช่วยเหลือจากผู้บริหารที่ครูต้องการในเชิงการนิเทศ การนิเทศแบบพัฒนาตนเองเป็นการนิเทศที่มีความยั่งยืนที่สุด เพราะเกิดจากครูเองที่มีความต้องการพัฒนาตั้งแต่ต้นจนจบ

Rogers (1961 อ้างถึงใน วาสนา จันทรจำย, 2553) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มมนุษยนิยม สนใจศึกษาเรื่องการพัฒนาตนเอง โดยเชื่อว่าบุคคลที่จะพัฒนาตนเองได้จะต้องมีความสามารถที่จะ ยอมรับความรู้สึก อารมณ์ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่มีอยู่ในตัวเองอย่างแท้จริงและตรงไปตรงมา ซึ่งจะ นำไปสู่การรู้จักตนเอง ต่อจากนั้นก็ใช้พลังภายในตัวพัฒนาตนเองจนกลายเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่าพัฒนา ตนเองได้อย่างเต็มที่ บุคคลประเภทนี้จะมีบุคลิกภาพที่ดีและพึงปรารถนา ซึ่ง Rogers ได้ประมวล ลักษณะบุคลิกภาพของผู้ที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ไว้ ดังนี้

- 1) รู้จักตนเองตามความเป็นจริง คือ รู้ข้อดี ข้อเสีย ความปรารถนา ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึก สิ่งที่เป็นข้อดีก็รักษาไว้ ข้อบกพร่องก็หาทางแก้ไข
- 2) ควบคุมตนเองได้ ไม่ก้าวร้าว ไม่วิตกกังวลจนเกินเหตุ หรือปล่อยชีวิตตามยถากรรม มีความสามารถแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล ไม่หนีปัญหา
- 3) เมื่อจะทำสิ่งใดก็มีความมุ่งมั่น มีใจจดจ่อ เอาจริงเอาจัง ไม่จับจดหรือท้อถอย
- 4) มีพฤติกรรมสม่ำเสมอ คงเส้นคงวา ไม่คุ้มดีคุ้มร้าย

Miller (1996) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองว่า การพัฒนาตนเองเป็นการเรียนรู้ ของตนเอง เพื่อสั่งสมความรู้และประสบการณ์ให้เพิ่มมากขึ้น ถือได้ว่าเมื่อเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ และใน ที่สุดกลายเป็นเรื่องของการพัฒนาของแต่ละคน นอกจากนี้ Miller มีความคิดเห็นว่าบุคคลมักจะเรียนรู้ โดยผ่านการกระทำ และการใช้ทักษะความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดประสบการณ์ และ กลายเป็นบทเรียนสำหรับการปฏิบัติครั้งต่อไปในอนาคต ยิ่งกว่านั้นบุคคลมักจะเรียนรู้เพราะคิดว่าการ เรียนรู้ทำให้อนาคตของเขาดีกว่าอดีตที่ผ่านมา ในบางครั้งบุคคลจะเรียนรู้ก็ต่อเมื่อกระบวนการเรียนรู้ นั้นมีความสุขสนุกสนานและทำให้เกิดความพึงพอใจ อย่างไรก็ตามการที่บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและความต้องการที่จะเรียนรู้

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาตนเอง เป็นการเรียนรู้ด้วย ตนเอง และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยการนำเอาศักยภาพของตนที่มีอยู่มาพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านที่ต้องการได้อย่างอิสระ เพื่อให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อนำไปสู่ความดี ความงาม ความเจริญในตนเองและประสบความสำเร็จ โดยมีความมุ่งหมายสูงสุด คือการมีชีวิตที่มี คุณภาพ

1.2 ความหมายของการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเอง เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นและดีขึ้น เป็นการเตรียมเพื่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง วิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง คือการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมใจ ลักษณะ (2552) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง คือการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขสร้างสรรค์เกี่ยวกับตนเอง เพื่อนำไปสู่ความดี ความงาม ความเจริญในตนเอง โดยมีความมุ่งหมายสูงสุด คือการมีชีวิตที่มีคุณภาพ มีความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่การงาน และมีความสุข

พระมหาสนอง ปัจโจปการี (2553) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การกระทำเพื่อการเจริญส่วนตน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ด้านความมุ่งมั่นปรารถนาและค่านิยมอันเป็นพฤติกรรมภายใน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอกด้านการกระทำที่ดี เพื่อนำพาชีวิตสู่ความเจริญก้าวหน้า

มาลีนี จุโทปะมา (2553) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง ความปรารถนาจะให้ตนเองได้เป็นในแบบที่ตนมีความสามารถ โดยใช้ความสามารถที่มีอยู่นั้นให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เพื่อสร้างตนเองให้เจริญพัฒนาถึงจุดสูงสุดในด้านต่าง ๆ

วินัย เพชรช่วย (2553) ยังได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเองไว้ 2 ลักษณะ คือ

1) การที่บุคคลพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนให้ดีขึ้นกว่าเดิม เหมาะสมกว่าเดิม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม และแสดงพฤติกรรมเพื่อสนองความต้องการ หรือเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

2) การพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ดีขึ้น ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตน

การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ การพัฒนา กับ ตนเอง "การพัฒนา" (development) หมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ดีขึ้น เจริญขึ้น "ตนเอง"(self) มีความหมายว่าตัวบุคคลนั้น ดังนั้น การพัฒนาตนเอง ตามรูปศัพท์จึงหมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองของบุคคลนั้นให้ดีและเจริญขึ้น (ราตรี พัฒนรังสรรค์, 2554)

Boydell (1985) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง คือ ความพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตัวเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคล ทำให้เกิดความสามารถใหม่ ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเดิม มีความรู้สึกใหม่เกิดขึ้นที่ทำให้รู้สึกว่าคุณค่าตัวเองดีขึ้น

Meggison and Pedler (1992) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ผู้เรียนรู้ ต้องการเปลี่ยนแปลงสภาพของตนเองไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ผู้เรียนรู้ต้องรับผิดชอบในการเลือกสิ่งที่ต้องการ เรียนรู้ โดยกำหนดว่าต้องการเรียนเมื่อไหร่ และมีวินัยเรียนรู้อย่างไร อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ และเลือกสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะความรู้และความสามารถในการทำงาน การพัฒนาตนเองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

Drucker (1999) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเองไว้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การปรับปรุงสิ่งที่อยู่แล้วในตัวเราให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และผลจากการพัฒนาดังกล่าวสามารถ ปกปิดข้อจำกัดต่าง ๆ ของตนเอง

Barbara (2010) ให้ความหมายของการพัฒนาตนเองไว้ว่า การพัฒนาตนเองเป็นเรื่อง ของความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลในการเรียนและพัฒนาโดยผ่านกระบวนการประเมินตนเอง และการ พัฒนาตนเองยังช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงาน เป็นตัวเสริมการอบรมภายในองค์กรให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงความรู้และความ สามารถด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยปรับพฤติกรรมและความคิดใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ว่าจะ เป็นการพัฒนาตนเองด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและจิตใจ เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุ เป้าหมายที่ตนเองวางไว้

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง

Saul McLeod (2016) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (Maslow's hierarchy of needs) ไว้ดังนี้

ลำดับขั้นในยุคแรกๆ ที่ Maslow ได้ศึกษาไว้ เขาแบ่งความต้องการของมนุษย์ไว้เป็น 5 ลำดับ ลำดับที่ 1-4 เป็นความต้องการระดับต้น ส่วนลำดับที่ 5 เป็นความต้องการระดับสูง ต่อมา Maslow ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมความต้องการจากเดิมที่มีความต้องการ 5 ลำดับ ให้ละเอียดต่อไปอีก 3 ระดับ รวมใหม่ทั้งหมดเป็น 8 ลำดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีลำดับขั้นดังนี้

ลำดับขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ การต้องการการพักผ่อน

ลำดับขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการปกป้องจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ ด้านความปลอดภัย ด้านการออกคำสั่ง ด้านกฎหมาย ด้านความมั่นคง การปราศจากความกลัว

ลำดับขั้นที่ 3 ความต้องการความเป็นเจ้าของ และความรัก (Love and belongingness needs) เป็นความต้องการที่จะได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งและได้รับมิตรภาพ ความสนิทสนม ความไว้วางใจ และการยอมรับ การให้ การรับ ความรักและความสเนหา (ครอบครัว เพื่อน การทำงาน)

ลำดับขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ หรือมีชื่อเสียง (Esteem needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการเด่นในสังคม ความสำเร็จ การเรียนรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระ ตำแหน่งหน้าที่และการมีอำนาจ ศักดิ์ศรี การเคารพตนเองและการได้รับความเคารพจากผู้อื่น

ลำดับขั้นที่ 5 ความต้องการตระหนักรู้ เข้าใจสรรพสิ่ง (Self-Actualization needs) คือตระหนักถึงศักยภาพส่วนบุคคล การบรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง การแสวงหาการเจริญก้าวหน้าส่วนบุคคลและประสบการณ์สูงสุด

แผนภาพที่ 3: ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow 5 ลำดับ

ลำดับขั้นที่ 6 ความต้องการความรู้ความเข้าใจ (Cognitive needs) มีความต้องการความรู้ความเข้าใจ ความอยากรู้อยากเห็น การค้นหา ความต้องการมีความหมายและความสามารถในการคาดการณ์

ลำดับขั้นที่ 7 ความต้องการด้านสุนทรียะ ความดีงาม (Aesthetic needs) ได้แก่ ความต้องการการชื่นชมและการค้นหาความงาม ความสมดุล รูปร่าง ฯลฯ

ลำดับขั้นที่ 8 ความต้องการที่เหนือกว่า (Transcendence needs) ความต้องการช่วยให้ผู้อื่นประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow ชี้ให้เห็นว่า บุคคลถูกกระตุ้นจากความปรารถนาที่จะสนองความต้องการเฉพาะอย่าง เช่น

- 1) บุคคลย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการใดตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นก็เกิดขึ้นอีกไม่มีวันจบสิ้น
- 2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองจึงเป็นสิ่งที่จูงใจพฤติกรรมของคนนั้น
- 3) ความต้องการของบุคคลจะเรียงลำดับขั้นตอนความสำคัญ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการสนองแล้ว บุคคลก็จะพอใจและให้ความสนใจ และปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการระดับสูงต่อไป

จากทฤษฎีของMaslow จะเห็นได้ว่าคนเราทุกคนพยายามที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเรียงลำดับตามความสำคัญ หมายความว่า ในขณะที่ความต้องการได้รับการตอบสนองให้เกิดความพอใจแล้ว ความต้องการอื่น ๆ ก็จะเกิดขึ้นตามมาแทนที่ ขณะที่คนเราทุกคนเกิดความต้องการก็จะกระทำหลายวิธีการ เพื่อหาทางตอบสนองความต้องการของตนเอง

Kendra (2016) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการของMurray (Murray's Manifest needs) ไว้ว่า Murray ระบุความต้องการหนึ่งจากสองประเภท

1. ความต้องการปฐมภูมิ เป็นความต้องการหลัก คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานที่ขึ้นอยู่กับความต้องการทางชีวภาพ เช่น ความต้องการออกซิเจน อาหาร และน้ำ
2. ความต้องการทุติยภูมิ เป็นความต้องการที่รองลงมา คือความต้องการ

ทางด้านจิตใจตามปกติ เช่น ความต้องการการยอมรับและยกย่อง , ความเป็นอิสระและการประสบความสำเร็จ แม้ว่าความต้องการเหล่านี้อาจไม่ใช่พื้นฐานสำหรับการอยู่เอาตัวรอดหลัก แต่เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับจิตวิทยาความเป็นอยู่ที่ดี

ต่อไปนี้เป็นรายการความต้องการจาก 27 ข้อ ที่ Murray และเพื่อนร่วมงานระบุจากที่ Murray กล่าวคนทุกคนมีความต้องการเหล่านี้ แต่ขึ้นอยู่กับความต้องการส่วนบุคคลของแต่ละคน ที่แต่ละคนจะมีระดับความต้องการที่แน่นอน ความต้องการของแต่ละบุคคล คือความต้องการเฉพาะ มีบทบาทในการกำหนดลักษณะของแต่ละคน

1) ความต้องการการมีอำนาจ

ความต้องการการมีอำนาจ เป็นความต้องการเกี่ยวกับความต้องการการประสบความสำเร็จและการยอมรับ ความต้องการการประสบความสำเร็จมักแสดงออกโดยการบรรลุเป้าหมายและการเอาชนะอุปสรรค ความต้องการการยอมรับ คือ การได้รับสถานะทางสังคมและการแสดงความสำเร็จ ความต้องการความไฝ่ฝันก็จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับความต้องการการแสดงออกหรือความปรารถนาที่จะทำให้ผู้อื่นตื่นเต้นและตกใจ

2) ความต้องการด้านวัตถุ

จุดสำคัญความต้องการด้านวัตถุที่ได้มา ในการก่อสร้าง การสั่งซื้อและการเก็บรักษา ความต้องการเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับการได้รับสิ่งต่าง ๆ เช่น การได้ซื้อสิ่งที่ต้องการในกรณีอื่น ๆ ความต้องการเหล่านี้ก็กระตุ้นให้ต้องสร้างสิ่งใหม่ ๆ การได้รับและการสร้างสิ่งต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญของความต้องการทางวัตถุ การเก็บรักษาและการจัดการสิ่งเหล่านั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญอีกด้วย

3) ความต้องการมีความสามารถ

ความต้องการมีความสามารถ ให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระในความต้องการควบคุมผู้อื่น Murray เชื่อว่าอิสรภาพเป็นความต้องการที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับความปรารถนาที่จะเป็นอิสระและมีความอดทน ความต้องการมีความสามารถที่สำคัญอื่น ๆ ที่ระบุ ได้แก่ การถ่อมตัว (สารภาพและขอโทษ) การก้าวร้าว (การต่อสู้หรือเยาะเย้ยผู้อื่น) การหลีกเลี่ยงโทษ (ทำตามกฎระเบียบและหลีกเลี่ยงการถูกทำโทษ) การเคารพ (การเชื่อฟังและให้ความร่วมมือกับผู้อื่น) และการครอบงำ (การควบคุมผู้อื่น)

4) ความต้องความสัมพันธ์

ความต้องความสัมพันธ์ คือ ความปรารถนาที่จะรักและถูกรัก คนเรามีต้องการสำหรับความรักและการแสวงหากลุ่มคนอื่น ๆ การเลี้ยงดูหรือการดูแลผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับจิตวิทยาความเป็นอยู่ที่ดี ความต้องการจำเป็นในการช่วยเหลือ คือการให้ความช่วยเหลือหรือการปกป้องจากบุคคลอื่น Murrayแนะนำว่าการเล่นและการมีความสุขสนทนากับคนอื่น ๆ ก็เป็นความต้องการความสัมพันธ์ที่สำคัญด้วย

ในขณะที่ศูนย์กลางความต้องการความรักส่วนใหญ่เป็นการสร้างความสัมพันธ์และสัมพันธ์มิตรต่อกัน Murrayตระหนักว่าการปฏิเสธอาจเป็นความต้องการด้วย บางครั้งการเปลี่ยนการคบคนเป็นส่วนสำคัญของการรักษาสุขภาพจิตที่ดี ความสัมพันธ์ที่ไม่แข็งแรงอาจเป็นความสูญเสียที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ที่ดีของแต่ละคน ดังนั้นบางครั้งการรู้ว่าเมื่อต้องเดินออกไปก็มีความสำคัญ

5) ความต้องการด้านความรู้

ความต้องการความรู้ที่จำเป็นต้องมีการได้รับความรู้ และการแบ่งปันกับผู้อื่น ตามที่ Murray กล่าวว่า ผู้คนมีความต้องการตั้งแต่เกิดที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับโลกรอบตัว เป็นความต้องการแสวงหาความรู้และการตั้งคำถาม นอกเหนือจากการได้รับความรู้แล้ว ยังเชื่อว่าผู้คนมีความต้องการสิ่งที่มีคำอธิบาย หรือต้องการแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้กับผู้อื่น

The Mind Tools Editorial Team (2017) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการของ Alderfer (Alderfer's Hierarchy Modified Need Theory) ไว้ดังนี้

Alderferได้ให้ทฤษฎีที่เรียกว่า E.R.G (Existence - Relatedness- Growth Theory) ซึ่งคล้ายคลึงกับแนวคิดของมาสโลว์ โดยแบ่งความต้องการของบุคคลออกเป็น 3 ประการ คือ

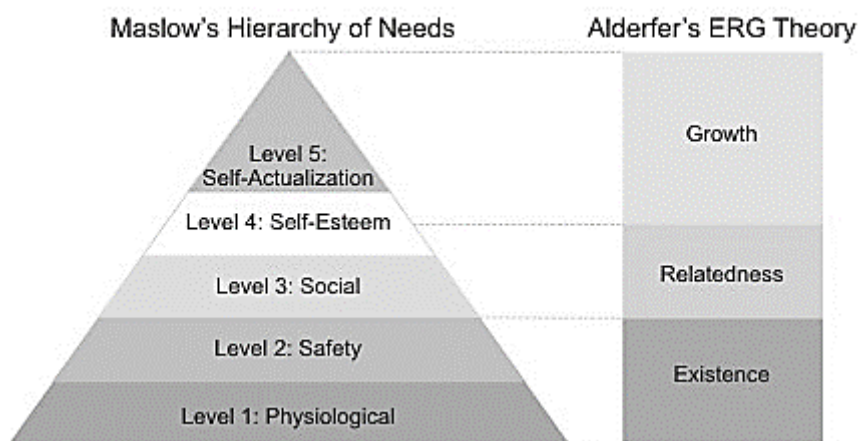
1. ความต้องการเพื่อการดำรงชีพ (Existence needs :E) เป็นความต้องการที่จำเป็นในการอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ค่าตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ความต้องการเพื่อการดำรงชีพนี้เทียบได้กับความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านความปลอดภัยของ Maslow นั่นเอง

2. ความต้องด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Relatedness needs :R) เป็นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับสังคมนรอบด้าน เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา การได้รับการยอมรับยกย่องจากผู้อื่น ต้องการเป็นผู้นำ เป็นหัวหน้า เป็นผู้ตาม ความต้องด้าน

ความสัมพันธ์ทางสังคมนี้ถ้าเทียบกับความต้องการที่ Maslow กำหนดไว้ ก็คือ ความต้องการสังคม และความรัก

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs : G) เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าต้องการเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม บุกเบิก และใช้ศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุด ความต้องการประเภทนี้เหมือนกับความต้องการความสำเร็จ หรือความสมบูรณ์แบบในชีวิตของ Maslow

Figure 1: How Maslow's and Alderfer's Levels Relate

แผนภาพที่ 4 : แสดงให้เห็นถึงความต้องการของ Maslow และ Alderfer

The Mind Tools Editorial Team (2017) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความต้องการสามประการ (Three-Needs Theory) ของ McClelland ซึ่งได้เสนอแนวคิดไว้ว่า ไม่ต้องคำนึงถึงเพศ วัฒนธรรม หรืออายุ คนเราทุกคนในการทำงานนั้นมีแรงจูงใจ หรือความต้องการอยู่ 3 ประการ และ 1 ใน 3 แรงจูงใจที่โดดเด่นนี้จะเป็นแรงจูงใจหลัก แรงจูงใจที่สำคัญส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และประสบการณ์ชีวิต

ประการแรก ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ (Achievement) มีลักษณะความต้องการที่จะกำหนดและบรรลุเป้าหมายที่ท้าทาย คำนวณความเสี่ยงที่จะได้รับเพื่อบรรลุเป้าหมายของพวกเขา ชอบที่จะได้รับความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอเพื่อความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ บ่อยครั้งชอบทำงานคนเดียว ความต้องการเหล่านี้มีแรงผลักดันที่ต้องการแสดงออกถึงโดดเด่น ความต้องการที่จะทำอะไรทำหายที่ดีกว่าผู้อื่นหรือดีกว่าทั่วไปให้สำเร็จ ความพยายามต่อสู้

ฟันฝ่าเพื่อประสบความสำเร็จ คนที่มีความต้องการนี้เป็นคนที่ปรารถนาจะทำอะไรให้ได้ดีกว่าผู้อื่น เป็นคนที่ถือว่างานเป็นเรื่องที่ทำหายและเป็นคนที่รับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่องานของตน

ประการที่สอง ความต้องการที่จะมีอำนาจ (Power) หมายถึง ความต้องการที่จะมีอิทธิพลและเข้าไปควบคุมกำกับคนอื่นให้กระทำตามที่ตนต้องการ คนพวกนี้ชอบทำตัวเป็นคนคุมเกม ชอบมีอำนาจ ชอบศักดิ์ศรีมากกว่าที่จะให้ความสำคัญต่อการทำงานที่ดี และชอบทำงานในลักษณะที่แข่งขันกับคนอื่น

ประการที่สาม ความต้องการความสัมพันธ์ (Affiliation) หมายถึง ความต้องการที่จะให้คนอื่นชอบและเป็นมิตร คนพวกนี้ต้องการบรรยากาศการทำงานแบบต่างฝ่ายต่างเข้าใจกันและร่วมมือกันทำงาน

จากทฤษฎีความต้องการข้างต้นสรุปว่า คนเราทุกคนจะมีความต้องการหลายด้านเกิดขึ้นอยู่เสมอ และจะมีหลายวิธีการเพื่อหาทางตอบสนองความต้องการของตนเอง การพัฒนาตนเอง หรือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการเหล่านั้น ซึ่งหลักการของทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้บรรลุความต้องการด้านต่าง ๆ รวมถึงความมั่นคงในอาชีพและเกียรติยศชื่อเสียง

2. ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง

2.1 ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

มนุษย์ทุกคนมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเอง เพราะไม่มีใครสมบูรณ์ดีพร้อมไปทุกอย่าง ทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้ การเรียนรู้ การพัฒนา การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อทำตนเองให้มีความคิดที่กว้างไกล ใฝ่รู้ด้วยการอ่านมาก ฟังมาก การใฝ่รู้ และการแสวงหาความรู้ จึงมีความสำคัญ และจำเป็นมากเพื่อให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนเอง เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้คนเราแต่ละคนรู้จักพึ่งพาตนเอง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

เสริมศรี ไชยศร (2549) กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครู เนื่องจากประเทศไทยกำลัง อยู่ในระหว่างการดำเนินการเพื่อปฏิรูปการศึกษา มีการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งภายนอกและภายใน ในการประเมินภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ

โรงเรียนนั้น มีการประเมินทั้งมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานด้านครูและอื่น ๆ ในมาตรฐานด้านครูนั้น เกี่ยวข้องกับการมีคุณวุฒิและความรู้ความสามารถที่ตรงกับความรับผิดชอบ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ที่ต้องใช้พัฒนาความคิดความสามารถและทักษะของตน ทำให้เกณฑ์ การพิจารณามาตรฐานด้านครูเหล่านี้ จึงเป็นเป้าหมายในการพัฒนาและตรวจสอบตนเองของครู เพื่อให้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองของครู

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2550) กล่าวว่า การช่วยให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง จะทำให้สามารถวางแผนชีวิตและบริหารชีวิตตนเองได้ อีกทั้งยังช่วยสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการทำงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

วัชรรา เล่าเรียนดี (2556) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง มีดังนี้

- 1) ครูแต่ละคนที่สนใจวิธีการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง ทำงานอย่างเป็นอิสระตามโครงสร้างและแผนพัฒนางานในวิชาชีพตนเองได้ โดยนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทราบถึงเป้าหมาย
- 2) เป้าหมายของโครงการและเป้าหมายในการพัฒนา ควรมาจากความต้องการและความสนใจของครู ซึ่งควรพิจารณาจากผลการประเมินการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนและต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาในด้านคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของครู โดยไม่จำเป็นที่จะต้องให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และเป้าหมายของโรงเรียนทุกประการ
- 3) ครูสามารถเลือกใช้วิธีการและสื่อหลายประเภท เพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยสามารถเลือกแหล่งทรัพยากร เลือกวิธีการพัฒนาประสบการณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตนเองโดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน ผู้บริหาร และผู้นิเทศจากภายนอก
- 4) ผลที่ได้จากการประเมินผลความสำเร็จของโครงการ ผู้บริหารจะไม่นำข้อมูลต่าง ๆ ไปใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความดีความชอบของครู แต่ครูจะถูกประเมินจากสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในการดำเนินโครงการที่นิเทศ เพื่อเป็นการประเมินผลการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- 5) การนิเทศแบบพัฒนาตนเองจะต้องประกอบด้วยเรื่องสำคัญที่ผู้เลือกจะดำเนินการการนิเทศแบบพัฒนาตนเองจะต้องตระหนัก เข้าใจวิธีการชัดเจนและปฏิบัติ เช่น การประเมินผลตนเองอย่างเป็นระบบ (Self Appraisal Systems) วิธีการประเมินผลตนเอง ประเมินผล

ผู้เรียน และการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของตนเองโดยใช้เทคโนโลยี เช่น ใช้การถ่ายวีดิทัศน์ ซึ่งถือว่ามีมีความสำคัญสำหรับการนิเทศตนเอง

รังสรรค์ โฉมยา (2560) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองถือเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของบุคคลในสังคม ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลล้วนต้องการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ต้องการเป็นในสิ่งที่ดีกว่า มากกว่าหรือสมบูรณ์แบบกว่า ไม่ว่าจะเทียบกับตนเองหรือคนอื่น อย่างน้อยที่สุดมนุษย์ก็ต้องการมีชีวิตที่เป็นสุขในสังคม ได้รับการยอมรับในสังคมตามเกณฑ์มาตรฐานของสังคม หรือตามการมองของตนเองและบุคคลอื่น ๆ รอบข้าง ต้องการที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนเองวางเอาไว้ นอกจากนี้มนุษย์ยังมีความต้องการของตนเองที่จะพัฒนาตนเองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ทันต่อสภาวะการณ์ใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของตนเองโดยรวม ความสำคัญของการพัฒนาตนเองสามารถสรุปได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ความสำคัญของการพัฒนาตนเองที่มีต่อตนเอง ซึ่งการพัฒนาตนเองทำให้

1) บุคคลมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรับกับสถานการณ์ทั้งหลายได้ด้วยความรู้สึที่ดีต่อตนเอง

2) บุคคลเกิดการปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นข้อบกพร่อง เป็นปัญหาต่อการดำรงชีวิตของตนเอง เกิดการพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม กำจัดคุณลักษณะบางประการที่ไม่สมบูรณ์ออกไปจากตัวเอง รวมทั้งเสริมสร้างคุณลักษณะของตนเองให้เหมาะสมตรงกับคุณลักษณะที่สังคมต้องการให้เป็น

3) บุคคลสามารถมองเห็น และเกิดการวางแผนวางแนวทางในการพัฒนาตนเองในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองก้าวไปสู่เป้าหมายในชีวิตที่ตนต้องการได้อย่างเหมาะสม และมีความมั่นใจในตนเองในการพัฒนานั้น

4) การพัฒนาตนเองช่วยให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่า สิ่งที่ตนเองกระทำส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าแห่งตน เกิดความเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บุคคลยังสามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนได้เต็มศักยภาพเท่าที่ตนมีอยู่

2. ความสำคัญของการพัฒนาตนเองที่มีต่อบุคคลอื่น ๆ การดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมจำเป็นที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันทั้งสถานะ อาชีพ บทบาท บุคลิกภาพ ทัศนคติ ค่านิยม ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลหนึ่ง ย่อมส่งผลต่อบุคคลอื่นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในแง่ของการยอมรับหรือปฏิเสธ การพัฒนาตนเองของบุคคลจึงเป็นการ

เตรียมตนเองเพื่อให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ทั้งบุคคลในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน การที่บุคคลเกิดการพัฒนาตนเองย่อมทำให้บุคคลสามารถเป็นตัวอย่าง หรือเป็นตัวอย่างที่ใช้อ้างอิงเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน ทั้งชีวิตส่วนตัวของบุคคลและการทำงาน การพัฒนาตนเองของบุคคลจึงนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข

3. ความสำคัญของการพัฒนาตนเองที่มีต่อสังคม อธิบายได้ว่า สถาบันต่าง ๆ ในสังคมต่างมีบทบาทและภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ บทบาทและภารกิจเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคคลที่อยู่ในสถาบัน หรือในองค์กรเหล่านั้น บุคคลจึงได้ชื่อว่าเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งของสถาบันหรือองค์กร การที่คนที่สถาบัน หรือองค์กรแต่ละคนได้มีการพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อพัฒนาการของรูปแบบการทำงาน หรือก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือบุคคลมีการพัฒนาเทคนิควิธีการทำงาน พัฒนาวิธีการคิดและทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน จึงส่งผลให้สถาบันหรือองค์กรนั้น สามารถที่จะแข่งขันกับสถาบัน หรือองค์กรอื่น ๆ ได้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความเจริญของประเทศโดยรวมได้

ปิยพงศ์ ยิ้มอำพันธ์ (2560) การพัฒนาตนเองมีความสำคัญ ดังนี้

1. เพื่อที่จะได้รู้จักตนเองตรงตามความเป็นจริง ทั้งส่วนที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็ง อันจะนำไปสู่การขจัดความรู้สึกที่ขัดแย้งภายในตัวบุคคลออกไป ก้าวมาสู่การยอมรับตนตามสภาพความเป็นจริง
2. เพื่อพร้อมที่จะปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น โดยการสร้างคุณลักษณะที่มีประโยชน์ และลดหรือขจัดคุณลักษณะที่เป็นโทษกับชีวิตและสังคม ทั้งนี้เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ
3. เพื่อวางแผนทางในการที่จะพัฒนาชีวิตไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้อย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพความเชื่อพื้นฐานของบุคคลในการพัฒนาตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ที่ช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตนเองประสบความสำเร็จ

novabizz (2560) กล่าวว่า บุคคลล้วนต้องการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ หรืออย่างน้อยก็ต้องการมีชีวิตที่เป็นสุขในสังคม ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและความต้องการของตนเอง พัฒนาตนเองได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมโลก การพัฒนาตนจึงมีความสำคัญดังนี้

ความสำคัญต่อตนเอง จำแนกได้ดังนี้

1. เป็นการเตรียมตนให้พร้อมในด้านต่างๆ เพื่อรับกับสถานการณ์ทั้งหลายได้ด้วยความรู้สึที่ดีต่อตนเอง
2. เป็นการปรับปรุงสิ่งที่บกพร่อง และพัฒนาพฤติกรรมให้เหมาะสม ขจัดคุณลักษณะที่ไม่ต้องการออกจากตัวเอง และเสริมสร้างคุณลักษณะที่สังคมต้องการ
3. เป็นการวางแนวทางให้ตนเองสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายในชีวิตได้อย่างมั่นใจ
4. ส่งเสริมความรู้สึกในคุณค่าแห่งตนสูงให้ขึ้น มีความเข้าใจตนเอง สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตนได้เต็มศักยภาพ

ความสำคัญต่อบุคคลอื่น เนื่องจากบุคคลย่อมต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การพัฒนาในบุคคลหนึ่งย่อมส่งผลต่อบุคคลอื่นด้วย การปรับปรุงและพัฒนาตนเองจึงเป็นการเตรียมตนให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของผู้อื่น ทั้งบุคคลในครอบครัวและเพื่อนในที่ทำงาน สามารถเป็นตัวอย่างหรือเป็นที่อ้างอิงให้เกิดการพัฒนาในคนอื่นๆ ต่อไป เป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งชีวิตส่วนตัวและการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในชุมชน ที่จะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ความสำคัญต่อสังคมโดยรวม ภาระกิจของแต่ละหน่วยงานในสังคมต้องรับผิดชอบล้วนต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ปฏิบัติงาน การที่ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนได้พัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันต่อพัฒนาการของรูปแบบการทำงานหรือเทคโนโลยี การพัฒนาเทคนิควิธี หรือวิธีคิด และทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและคุณภาพของผลผลิต ทำให้หน่วยงานนั้นสามารถแข่งขันในเชิงคุณภาพและประสิทธิภาพกับสังคมอื่นได้สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้

จูไรรัตน์ สุตรุ่ง (2559) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ครูคนเดียวทำงานอย่างเป็นอิสระตามโครงการพัฒนาวิชาชีพที่ตนวางแผนขึ้นแล้วดำเนินการตามโครงการนั้น

2) เป้าหมายของโครงการควรเกิดจากความต้องการของครูในการประเมินผลการปฏิบัติวิชาชีพของตน ซึ่งควรจะพัฒนาและกระทำตามเป้าหมายของหลักการปรับปรุงวิชาชีพและไม่จำเป็นต้องสืบทอดเจตนารมณ์เป้าหมายของโรงเรียน

3) ครูสามารถใช้วิธีการหลายๆอย่าง เพื่อทำงานให้สนองเป้าหมายที่ตั้งไว้ กล่าวคือ สามารถตัดสินใจเลือกจากแหล่งทรัพยากรรวมทั้งประสบการณ์ที่เหมาะสมหลาย ๆ อย่าง ได้แก่ การบันทึกเทปหรือวีดิทัศน์การสอนของครู ข้อมูลย้อนกลับจากผู้เรียน หนังสือคู่มือครู การบริการความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รายวิชาเรียน การเข้ารับการอบรม การสนับสนุนจากโรงเรียน ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และการเยี่ยมชมโรงเรียนอื่น เป็นต้น

4) ผลที่ได้จากการประเมินผลตามโครงการนี้ จะไม่มีการนำไปใช้ในการประเมินความดีความชอบของครู

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้า สามารถวางแผนและบริหารชีวิตตนเองได้ เมื่อมีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่ตลอดเวลา และเป็นผู้ที่รักการค้นคว้าหาความรู้ รักการศึกษา การอ่าน รักการพัฒนาตนเองย่อมจะมีความรู้ความสามารถ มีสมรรถภาพที่จะนำพาตนเองไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาตนเองมีความจำเป็นสำหรับทุกคนที่ต้องการประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน

2.2 จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง

สุจิตรา ธนानันท์ (2554) กล่าวถึงเป้าหมายของการพัฒนาตนเองว่ามี 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการพึ่งตนเอง
- 2) พัฒนาตนเองเพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน
- 3) พัฒนาตนเองเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

วัชรา เล่าเรียนดี (2556) การนิเทศแบบพัฒนาตนเองมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูที่มีความพร้อมทั้งทางสติปัญญาความสามารถและแรงจูงใจ ได้มีการพัฒนาความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยมีโอกาสเลือกวิธีที่จะพัฒนาตนเองและวิชาชีพทางการสอน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจตนเองและปฏิบัติงานของตนเอง และสามารถนำตนเองให้พัฒนาได้มากยิ่งขึ้นต่อไป (Self-Directed Learning)

วิรัช สงวนวงษ์วาน (2550) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการพัฒนาตน คือ เพื่ออำนวยโอกาสแห่งความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงาน พัฒนาฝีมือความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ฝึกฝนการใช้ดุลย

พินิจในการปฏิบัติ การแก้ปัญหาในการเรียนรู้วิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้ หรือเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเพื่อ ทบหาความเข้าใจในนโยบายและความมุ่งมั่นขององค์กรให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง ทำให้ก้าวหน้าและประสบความสำเร็จด้วยการพัฒนาตนเองจากการฝึกฝนพัฒนาความสามารถ การแก้ปัญหา การพัฒนาบุคลิกภาพ เรียนรู้งาน วิธีการและวิทยาการใหม่ ๆ จนเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและความชำนาญด้วยตนเองอย่างอิสระและเกิด ขวัญกำลังในการทำสิ่งต่าง ๆ

3. กระบวนการพัฒนาตนเอง

3.1 ขั้นตอนการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองจะต้องมีกระบวนการไปตามขั้นตอนเพื่อเกิดความสำเร็จและมี ประสิทธิภาพ

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ และคณะ (2550) ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาตนเองของบุคคล ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) การสำรวจวิเคราะห์ตนเอง เป็นการศึกษาสำรวจพิจารณาตนเอง เพื่อทราบถึง ข้อบกพร่องในด้านต่างๆของตนเอง
- 2) การตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง ด้วยมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของตนเองที่ค้นพบ พัฒนาส่วนที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างคุณลักษณะที่ตนเองยังไม่มี ให้เกิดขึ้น
- 3) การจัดลำดับสิ่งที่จะต้องพัฒนา เป็นการเตรียมพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบโดย กำหนดสิ่งที่จะพัฒนาไว้ตามลำดับ สิ่งไหนที่มีผลต่อตนเองมากที่สุด ควรจัดลำดับไว้ก่อนและ ดำเนินการพัฒนาก่อน เพราะถ้าสามารถแก้ไขหรือพัฒนาได้ก่อนก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนา ด้านอื่นๆด้วย
- 4) การกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาตนเอง เป็นการคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้น จากการพัฒนาตนเอง บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 5) การกำหนดกิจกรรมของการพัฒนาตนเอง เป็นการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ตนเองตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความสำเร็จที่จะได้รับ

6) การปฏิบัติการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมที่กำหนดไว้

7) การติดตามประเมินผล เป็นขั้นตอนติดตามและประเมินผลถึงกิจกรรมพัฒนาตนเองที่ประสบความสำเร็จและกิจกรรมที่ไม่ประสบความสำเร็จ ถ้ายังไม่สำเร็จก็นำมาทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป ในส่วนที่ประสบความสำเร็จแล้วก็แสวงหาแนวทางพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากรุ่นที่ อธิธาวิชกุล (2552) กล่าวถึง วิธีการพัฒนาตนเองว่า หากทำอย่างเป็นขั้นตอน ผูกกับความตั้งใจอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นเรื่องที่ทำได้โดยง่าย อาศัยเพียงพลังใจใฝ่เรียนรู้ที่ต้องจุดขึ้นมาเองจากภายใน และหากทำใจจนกลายเป็นอุปนิสัยและเป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่มีไหวประจำตน ไม่ว่าจะเรียนรู้เรื่องใดยากเย็นแค่ไหนก็จะสามารถเรียนรู้ได้เอง เป็นการทำให้เป็นที่พึ่งแห่งการพัฒนาตนเอง และเสนอวิธีการง่าย ๆ ในการเรียนรู้ด้วยตัวเองเพื่อพัฒนาตนเองเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้น ซึ่งอาจจะเริ่มต้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอนดังนี้

1. ประเมินตนเอง เพื่อให้รู้ว่ามีความถนัดในการเรียนรู้ได้อย่างไร โดยอาจใช้แบบทดสอบความถนัดในการเรียนรู้ (Learning Style Assessment) หรืออาจจะใช้วิธีง่าย ๆ คือให้ลองนึกย้อนไปในช่วงที่ผ่านมาว่าตนมีวิธีการเรียนอย่างไรจึงเข้าใจได้ดีและรวดเร็ว เช่น ถนัดที่จะเรียนจากการอ่านหนังสือ ตำราต่าง ๆ หรือเรียนได้ดีจากการฟังพวกซีดีสื่อการสอนต่าง ๆ หรือจากการพูดคุยกับกลุ่มผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือเรียนรู้ได้มากจากการลงไปสัมผัสงานจริง หรือได้ทดลองปฏิบัติ หรือจากการสังเกตจดจำ เป็นต้น หากเราค้นพบว่าเราถนัดที่จะเรียนรู้แบบใด ซึ่งเราสามารถไปพิจารณาประเมินคุณลักษณะที่แสดงความสามารถ (Job Competency Assessment) มาพิจารณาตรวจสอบระดับความสามารถ (Proficiency Level) ที่ตัวเองมีอยู่เป็นอยู่ เพื่อนำมาวางแผนในการพัฒนาตนเองต่อไป

2. ตั้งเป้าหมายและวางแผนในการพัฒนาตนเอง โดยกำหนดเนื้อหาที่จะศึกษารวมทั้งวิธีการที่จะใช้เรียนรู้ กำหนดผู้ช่วยตรวจสอบหรือผู้ให้ความเห็น (Commentator) และระยะเวลาที่จะพัฒนาแต่ละเรื่องไว้อย่างชัดเจน การตั้งเป้าหมายเป็นเสมือนการปักธงชัยเพื่อกำหนดความตั้งใจมั่น การระบุเวลาที่จะตรวจสอบความคืบหน้าเป็นระยะ ๆ นั้น จะช่วยรักษาความกระตือรือร้นในการพัฒนาตน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

3. การแสวงหาและการรับข้อมูลป้อนกลับ (Seek & Receive Feedback) คือ “Practice Makes Progress, Feedback Makes Perfect” การฝึกฝนทำให้การพัฒนานั้น ๆ

ก้าวหน้าขึ้นโดยลำดับ และการได้รับข้อมูลป้อนกลับจะช่วยทำให้การพัฒนาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การให้ผู้อื่นช่วยประเมินความสามารถของเราด้วยนั้น จะช่วยให้เราไม่ทีกหักไปเองว่าเราเก่งแล้ว ดีแล้ว นอกจากนี้การฝึกรับฟังการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ก็เท่ากับเราฝึกรับเปิดใจกว้าง รับฟัง ความคิดเห็น เป็นโอกาสได้ฝึกความหนักแน่นความเป็นผู้ใหญ่ และลดEgoของเราได้ด้วย

4. การนำความรู้ที่ฝึกฝนด้วยตัวเองมานั้นไปลงมือปฏิบัติงานจริง ซึ่งก็จะทำให้เรามีความรู้และความเชี่ยวชาญยิ่งขึ้น และถ้าหากในระหว่างการปฏิบัติงานนั้นมีความตั้งใจ จดจ่อ ช่างสังเกตและวิเคราะห์ก็จะเกิดปัญญาปฏิบัติซึ่งเป็นความรู้ที่แท้จริง

รังสรรค์ โฉมยา (2560) กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. ศึกษาและประเมินตัวเอง

1) ลักษณะที่ต้องศึกษาและประเมิน ได้แก่ รูปร่างหน้าตาและสุขภาพ สติปัญญา ความรู้ทั่วไป ความสามารถพิเศษ การแต่งกาย การพูดจา กิริยาท่าทาง นิสัยใจคอและบุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

2) วิธีการที่ใช้ในการศึกษาและประเมินตนเอง ได้แก่ การสังเกตตนเอง การให้ผู้อื่นวิจารณ์หรือบอกจุดบอดที่เราเองไม่เห็น การใช้แบบประเมินตนเอง

2. ยอมรับและตระหนักในความต้องการที่จะปรับปรุงตนเอง

3. สร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงตนเอง

1) ความต้องการที่จะมีบุคลิกภาพที่ดี ดึงดูดใจเพศตรงข้าม

2) ความต้องการเป็นที่ชื่นชมของสังคม

3) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพและสังคม

4) ความต้องการอำนาจ

4. วางแผนในการปรับปรุงตนเอง

1) ปรับปรุงลักษณะที่บกพร่องที่ละลักษณะ

2) ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3) วางแผนในการปรับปรุงตนเอง

Boydell (1985) ได้แบ่งการพัฒนาตนเองออกเป็น 4 ด้าน คือ

1) ด้านสุขภาพ (Health) เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเอง เพราะบุคคลจะต้องมีสุขภาพจิตที่ดีในร่างกายนี่สมบูรณ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความคิด เป็นการเปิดใจกว้างที่จะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ปรับความคิดโดยพิจารณาทั้งรายละเอียดและภาพต่วน มีมาตรฐานส่วนบุคคล ค่านิยม จริยธรรม ความเชื่อทางปรัชญา ศาสนาและจิตวิญญาณ

ระดับความรู้สึก ตระหนักและยอมรับความรู้สึกบูรณาการให้เกิดความสมดุลทั้งภายนอกและภายใน มีความสงบภายใน

ระดับความมุ่งมั่น มีสุขภาพกายที่แข็งแรง มีภาวะโภชนาการ ลักษณะนิสัยและรูปแบบชีวิตที่ดี ทั้งนี้ต้องมีความสมดุลระหว่างความคิด ความรู้สึก และความมุ่งมั่น คิดก่อนลงมือทำ

2) ด้านทักษะ (Skills) ต้องมีการพัฒนาทักษะด้านสมอง การสร้างสรรค์และความคิดในหลายรูปแบบ รวมทั้งความทรงจำ ความมีเหตุผล ความรู้เรื่องการปฏิบัติงาน เทคนิคต่างๆ ความคิดสร้างสรรค์และความมีสัญชาตญาณ แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับคือ

ระดับความคิด ทักษะทางจิตใจและความคิดรวบยอด เช่น ความรู้ในเรื่องงาน ความทรงจำความมีเหตุผล การสร้างสรรค์ มีความคิดริเริ่ม

ระดับความรู้สึก มีทักษะด้านสังคม ด้านศิลปะ และด้านการแสดงออกซึ่งจะต้องนำความรู้สึกของตนเข้าร่วมกับสถานการณ์นั้น และสามารถถ่ายทอดความรู้สึกลงในการกระทำ มิใช่เพียงการรับรู้เท่านั้น

ระดับความมุ่งมั่น มีทักษะทางเทคนิค ทักษะทางการงาน ทักษะทางกายภาพ และทักษะทางความชำนาญ

3) ด้านการกระทำ (Action) คือ การกระทำหรือปฏิบัติสิ่งต่างๆให้สำเร็จลุล่วงโดยมีแรงบันดาลใจหรือความกล้าหาญที่จะกระทำสิ่งนั้น และจะต้องเป็นผู้ริเริ่มลงมือจัดการสิ่งนั้นด้วยตนเอง โดยไม่รอคอยให้เกิดขึ้นเองหรือทำตามคำสั่ง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความคิด มีความสามารถที่จะเลือก เสียสละ และสามารถที่จะตอบปฏิเสธได้

ระดับความรู้สึก มีความสามารถในการจัดการ รู้ความหมายและสามารถเปลี่ยนสภาพความไม่สมหวังให้เป็นความเข้มแข็ง สามารถเผชิญกับความทุกข์ที่เกิดขึ้นและสามารถสู้ต่อไป

ระดับความมุ่งมั่น เริ่มกระทำ การมีส่วนร่วม สามารถจัดการด้วยตนเองโดยไม่รอคอยให้เกิดขึ้นเองหรือทำตามคำสั่ง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมายอมแพ้แต่กลับมีความพยายามต่อไป มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ไม่สมหวัง มุ่งการกระทำให้สำเร็จลุล่วง

4) ด้านเอกภาพ (Identity) เป็นการยอมรับในข้อดีและข้อเสียของตนเองด้วยความพึงพอใจในความสามารถ ยอมรับในความอ่อนด้อยหรือข้อบกพร่องของตนเองและพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดีที่สุด แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความคิด มีความรู้ ยอมรับ รู้จักและเข้าใจตนเอง

ระดับความรู้สึก ยอมรับตัวเองแม้ในความอ่อนแอ และมีความยินดีในความเข้มแข็งของตน

ระดับความมุ่งมั่น มีแรงผลักดันตัวเอง มีเป้าหมายและมีจุดประสงค์ในชีวิต

Meggison and Pedler (1992) กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาตนเองว่ามี 7 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ความปรารถนาในการเรียนรู้ (Desire to learn) เริ่มจากบุคคลมีความต้องการที่จะเรียนรู้เพราะการพัฒนาตนเอง เริ่มจากการที่บุคคลมีความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับงานและต้องการเข้าใจองค์กร ดังนั้นความก้าวหน้าในการทำงานจะเกิดขึ้นไม่ได้หากบุคคลไม่มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง เพราะหากบุคคลขาดความต้องการหรือความมุ่งมั่นการพัฒนาก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ บุคคลจึงต้องการการเรียนรู้และรับรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้

2) การวิเคราะห์ตนเอง (Self - diagnosis) การเริ่มสำรวจวิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเอง และนำจุดบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขตนเอง

3) การกำหนดเป้าหมาย (Set goals) เป็นขั้นการกำหนดเป้าหมายให้กับตนเอง หลังจากการวินิจฉัยตนเองแล้ว โดยเป้าหมายที่กำหนดต้องกำหนดให้สอดคล้องกับจุดแข็งและจุดอ่อนที่ต้องการพัฒนา

4) การแสวงหาทรัพยากรที่เหมาะสม (Finding appropriate resources) เป็นขั้นกำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผ่านการศึกษา การแสวงหาความรู้ ค้นหาแหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีการฝึกปฏิบัติ โดยทรัพยากรนั้นๆต้องเหมาะสมกับตนเอง

5) การสรรหาผู้สนับสนุนช่วยเหลือ (Recruit of other people) เพื่อให้ความพยายามของตนเองประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น เพื่อนร่วมงาน เพื่อนหรือคนที่มีทักษะความ

ชำนาญ หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดๆ จึงนับว่าเป็นการเรียนรู้โดยการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน

6) ความอดทนและพยายามมุ่งมั่น เป็นความพยายามในระหว่างการเรียนรู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Strickability and preseverance) ในการพัฒนาตนเองนั้น ผู้พัฒนาตนเองต้องมีความมุ่งมั่น อดทน ต่อสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และต้องใช้เวลาให้คุ้มค่า มีการควบคุมตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

7) การประเมินผลตนเอง (Self - evaluation) เป็นการประเมินว่าสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และมีการเปลี่ยนแปลงใดเกิดขึ้นบ้าง

Myrko (2012) ได้กล่าวถึง กระบวนการพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง 3 ขั้นตอน ดังนี้ (3 Fundamental Personal Development Step)

1) การยอมรับการพัฒนาตนเอง (Acceptance of What is)

การยอมรับความจำเป็นที่จะพัฒนา ถ้าไม่ยอมรับความจริงในชีวิตก็จะโชคร้ายและมีชีวิตอยู่โดยการปฏิเสธความจริง

2) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง (Your Willingness to Change)

เพื่อให้ชีวิตเจริญงอกงามและดีขึ้น บุคคลจะต้องเต็มใจในการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทุกสิ่งทุกอย่างดีกว่าเดิม บุคคลจะมีความสุขกับผลในตอนสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น

3) มีความรับผิดชอบเป็นของตนเอง (You Are Responsible)

ชีวิตของแต่ละบุคคลก็เป็นความรับผิดชอบของตนเอง บุคคลต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิต ชีวิตปัจจุบันของบุคคลเป็นผลสืบเนื่องมาจากการตัดสินใจในอดีต ดังนั้นทุกคนจึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ต่อตนเอง

Watterson & Associates, Inc (2013) กล่าวว่า ขั้นตอนในการพัฒนาตนเองมี 6 ขั้นตอน (Six-step in Personal Development Process) ดังนี้

1) ขั้นการกำหนดทิศทาง (Determine Direction) การกำหนดทิศทางของการพัฒนา มีความสำคัญอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวที่ต้องไปจุดหมายปลายทาง

2) ขั้นการประเมินจุดแข็งของตนเอง (Assess Strength) บุคคลมีความจำเป็นที่จะต้องประเมินจุดแข็งของตนเอง เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการดำเนินชีวิตในอนาคตอย่างประสบความสำเร็จ

3) ขั้นการจำแนกแนวทางการเรียนรู้ (Identify Learning Pathways) ในขั้นนี้บุคคลจะต้องรู้ว่าพฤติกรรมอะไรบ้างที่ต้องการการพัฒนา หรือส่งเสริมเพื่อนำไปเป็นแนวทางที่จะเรียนรู้ในการพัฒนาที่ถูกต้องกับสิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนาของบุคคลแต่ละคน

4) ขั้นการลงมือปฏิบัติ (Take Action) ในขั้นตอนนี้บุคคลจะต้องสามารถกำหนดได้ว่าตนเองจะสามารถปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการเปลี่ยนแปลง จะต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ประสบความสำเร็จในด้านการพัฒนาตนเอง

5) ขั้นการประเมินผล (Evaluate Results) ในขั้นตอนนี้มีความจำเป็นที่จะต้องประเมินจุดแข็ง หรือพฤติกรรมที่ระบุไว้ว่าจะต้องดำเนินการปรับหรือพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาตนเองให้เป็นไปในทิศทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ

6) ขั้นการกำหนดทิศทางใหม่ (Re-set Direction) หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาตนเองมาแล้ว บุคคลจะต้องพิจารณาว่าจากนี้จะต้องดำเนินการอะไรอีกบ้าง เพื่อรักษาไว้ซึ่งจุดแข็งของตนเอง และอย่าลืมว่าการพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ จะต้องกระบวนการในการพัฒนาตนเองอย่างมีลำดับขั้นตอน ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง
- 2) สสำรวจวิเคราะห์ตนเอง
- 3) วางแผนเพื่อการพัฒนาตนเอง
- 4) ปฏิบัติการพัฒนาตนเอง
- 5) วัด ประเมินผลตนเอง และรับข้อมูลย้อนกลับ

3.2 วิธีการการพัฒนาตนเอง

พนิดา ยิ้มแฉ่ง (2549) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองหมายถึง การที่คนเราต้องกระทำตัวให้เก่งขึ้น ซึ่ง ถ้าจะเก่งต้องประกอบด้วย 3 เก่ง คือ

1. เก่งตน (self-ability) หมายถึง เป็นผู้ที่ชอบศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันโลก ทันคน โดยเริ่มจากการพัฒนาตนเองก่อน การพัฒนาตนเองนั้นพัฒนาได้ 3 ทางคือ

1) ทางกาย องค์ประกอบที่สำคัญ คือ รูปร่าง พัฒนาให้ดีขึ้นโดยใช้การแต่งกาย ช่วยลดจุดด้อยหรือเสริมจุดเด่น หน้าตาสดชื่นแจ่มใส สะอาดหมดจด อากัปกริยาการแสดงออก เข้มแข็งแต่ไม่แข็งกระด้าง อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ การยืน การเดิน การนั่งต้องมั่นคงเรียบร้อย การแต่งกายต้องสะอาดเหมาะสมกับกาลเทศะ รูปร่างและผิวพรรณ

2) ทางวาจา การพูดดีต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ พูดดี มีประโยชน์ ผู้ฟังชอบและทุกคนปลอดภัย ก่อนพูดทุกครั้งต้องคิดก่อนพูด คนที่พูดดีมีปิยะวาจาเป็นลมปากที่หวานหูไม่รู้หาย จะเป็นที่รักใคร่ชอบพอกแก่ทุก ๆ ฝ่ายที่ได้ยินได้ฟัง

3) ทางใจ การพัฒนาทางใจก็มีองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความมั่นใจ ถ้ามีความมั่นใจในตนเองจะทำอะไรก็สำเร็จ ความจริงใจ คือ เป็นคนปากกับใจตรงกัน ความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง แจ่มใสมีชีวิตชีวา ความมานะพยายามไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค ความซื่อสัตย์สุจริต ความสุขใจ ความอดกลั้น ความมีเหตุผล การมีสมรรถภาพในการจำและมีความคิดสร้างสรรค์

2. เก่งคน (human ability) หมายถึง เป็นผู้มีความสามารถที่จะทำตัวให้เข้ากับคนไหน เป็นที่รักใคร่ชอบพอกแก่ทุกฝ่าย มีมนุษยสัมพันธ์ในครอบครัว พ่อแม่ควรรู้หลักจิตวิทยาในการปกครองลูก ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก ลูกก็ไม่ทำตนให้เป็นปัญหาให้พ่อแม่ และมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน สามารถทำตนให้เข้ากับคนได้ทุกคน หากมีผู้บังคับบัญชาผู้บังคับบัญชาก็รัก หากมีลูกน้องลูกน้องก็รัก เพื่อนร่วมงานก็รัก บุคคลภายนอกหรือลูกค้าก็รัก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองและธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง

3. เก่งงาน (task ability) หมายถึง เป็นผู้ที่รักงาน ขยันทำงานและรู้วิธีการทำงาน มีความขยันหมั่นเพียร มานะอดทน ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค

อุไรวรรณ สอนสมพงษ์ (2550) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานของครุฑครุฑต้องพัฒนาตนเองใหม่มีความพร้อมตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยครุฑครุฑศึกษาคนคว่าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองสร้างผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ผลงานดังกล่าว รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ เช่น การประชุม อบรม สัมมนา เป็นต้น สรุปได้ว่าวิธีการพัฒนาตนเอง มีหลายวิธีประกอบด้วย การอบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การศึกษาเอกสารตำรา และสารสนเทศอื่น ๆ รวมถึงวิธีการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานที่ซึ่งเป็นองคประกอบที่สำคัญในการพัฒนาตนเองของครุฑอันจะส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานของครุฑ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรมตามหลักวิชาการ โดยการลงมือฝึกปฏิบัติจริง การบรรยายในชั้นเรียน การลงมือปฏิบัติงานจริง การเข้าอบรมเพิ่มเติม การฝึกจำลองเหตุการณ์และใช้วิธีการอื่น ๆ และการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์อยู่เสมอ การดำเนินการพัฒนาตนเอง เป็นการลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การหาความรู้เพิ่มเติม อาจกระทำโดยการอ่านหนังสือเป็นประจำและอย่างต่อเนื่อง การเข้าร่วมประชุมหรือเข้ารับการฝึกอบรม การสอนหนังสือหรือการบรรยายต่าง ๆ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนมลัยโรงเรียน การร่วมเป็นที่ปรึกษาแก่บุคคลหรือหน่วยงาน การศึกษาต่อหรือเพิ่มเติมจากสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเปิด การพบปะเยี่ยมเยียนบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ การเป็นผู้แทนในการประชุมต่าง ๆ การค้นคว้าหรือวิจัย และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

2. การเพิ่มความสามารถและประสบการณ์ อาจกระทำโดยการลงมือปฏิบัติจริง การฝึกฝนโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือหัวหน้างาน การอ่าน ฟังและการถามจากเอกสารหรือผู้ทรงคุณวุฒิหรือหัวหน้างาน การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นและการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน เป็นต้น

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554) กล่าวว่า การดำเนินการพัฒนาตนเองเป็นการลงมือปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) การหาความรู้เพิ่มเติม อาจกระทำโดย
 - 1.1) การอ่านหนังสือเป็นประจำและอย่างต่อเนื่อง
 - 1.2) การเข้าร่วมประชุมหรือเข้ารับการฝึกอบรม
 - 1.3) การสอนหนังสือหรือการบรรยายต่างๆ
 - 1.4) การร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน หรือองค์กรต่างๆ
 - 1.5) การร่วมเป็นที่ปรึกษาแก่บุคคลหรือหน่วยงาน
 - 1.6) การศึกษาต่อหรือเพิ่มเติมจากสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยเปิด
 - 1.7) การพบปะเยี่ยมเยียนบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ
 - 1.8) การเป็นผู้แทนในการประชุมต่างๆ
 - 1.9) การจัดทำโครงการพิเศษ

- 1.10) การปฏิบัติงานแทนหัวหน้างาน
- 1.11) การค้นคว้าหรือวิจัย
- 1.12) การศึกษาดูงาน
- 2) การเพิ่มความสามารถและประสบการณ์ อาจกระทำโดย
 - 2.1) การลงมือปฏิบัติจริง
 - 2.2) การฝึกฝนโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือหัวหน้างาน
 - 2.3) การอ่าน การฟัง และการถามจากเอกสารหรือผู้ทรงคุณวุฒิหรือหัวหน้า
 - 2.4) การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น
 - 2.5) การค้นคว้าวิจัย
 - 2.6) การหมุนเวียนเปลี่ยนงาน

Boydell (1985) กล่าวว่า วิธีการหรือกิจกรรมในการพัฒนาตนเองนั้น สามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับผู้ที่ต้องการพัฒนาตนเองตามแนวคิดของBoydell ซึ่งมีวิธีการในการพัฒนาตนเองที่หลากหลายและครอบคลุมวิธีการพัฒนาตนเองของนักวิจัยหลายท่านโดยแสดงความคิดเห็นไว้ดังต่อไปนี้

- 1) วิธีการพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง จะประกอบไปด้วยกิจกรรม 9 กิจกรรม คือ
 - 1.1) การจดบันทึกส่วนตัว การจดบันทึกส่วนตัวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาตนเอง โดยอาจบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เช่น ภาระกิจสำคัญเพื่อกันลืม ผลงานความสำเร็จด้านต่าง ๆ เป็นต้น
 - 1.2) การพิจารณาย้อนหลัง เป็นการพิจารณาถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยเริ่มจากพฤติกรรมล่าสุดและพิจารณาทบทวนย้อนหลังขึ้นไปจนถึงตื่นนอนตอนเช้า ซึ่งการพิจารณาย้อนหลังแบบนี้จะช่วยให้เรามองเห็นว่า เราได้ประพฤติปฏิบัติอย่างไรและมีเหตุผลอะไร แล้วยังช่วยให้มีโอกาสดำเนินความคิดอย่างมีเหตุผลและช่วยพัฒนาความจำอีกด้วย
 - 1.3) การทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นการคิดถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างไตร่ตรอง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ประสบการณ์ที่ผ่านมามีความหมายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนา
 - 1.4) การพัฒนาจิตใจสำนึก บุคคลที่มีจิตใจสำนึกซึ่งเป็นความเห็นความรู้สึก ความสามารถ และคำแนะนำแก่ตนเองได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญการตัดสินใจที่

ยากลำบาก วิธีในการพัฒนาจิตใต้สำนึก คือ ปล่อยให้ปัญหาผ่านเลยไปมีสมุดบันทึกติดตัว การตรวจสอบแรงจูงใจ ฟังความคิดความรู้สึกและความมุ่งมั่นของตนเอง พุดกับตัวเองหรือใช้วิธีการหยุดเงียบ

1.5) ความกล้าในการลองสิ่งใหม่ๆ คุณสมบัติประการหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาตนเอง คือ ความกล้า การพัฒนาความกล้ามีวิธีหนึ่ง คือการให้ผู้อื่นร่วมรับรู้ปัญหาให้กำลังใจ และสร้างความตัดสินใจที่แน่วแน่ให้ต่อเนื่องกัน เป็นผลสะท้อนจากการทำงานเป็นกลุ่ม การรับฟังปัญหาและวิธีแก้ปัญหของผู้อื่น อาจทำให้เกิดแรงบันดาลใจอย่างมาก

1.6) การทดลองปรับพฤติกรรมรูปแบบใหม่ การพัฒนาที่ดี คือการพยายามลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีใหม่อย่างรอบคอบ ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การพัฒนาไม่อาจเกิดขึ้นได้ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นได้จากการประเมินตนเองหรือการศึกษาข้อความที่จดในบันทึกประจำวันหรือคำวิจารณ์ของผู้ร่วมงาน ทำให้อยากเปลี่ยนพฤติกรรมที่แตกต่างจากเดิม แต่จำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นและความกล้าเพียงพอ เช่น เปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ลองพูดคุยกับคนแปลกหน้าอย่างน้อย 1 คนต่อวัน จะทำให้มีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ การจดบันทึกสำหรับวิธีนี้เป็นการเน้นถึงการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่ได้ทำต่างไปจากเดิมทุกวันจะช่วยให้เห็นการพัฒนาความสามารถด้านการเปลี่ยนแปลง อันเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาตนเอง

1.7) การปรับปรุงพลังความตั้งใจ พลังตั้งใจที่เข้มแข็งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนา ซึ่งสามารถทำให้เข้มแข็งได้ด้วยการฝึกใช้เป็นประจำ

1.8) การเปิดใจให้กว้าง เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่มีผู้ไม่เห็นด้วย ให้ถามตนเองว่าเปิดใจกว้างหรือมีความลำเอียงอยู่หรือไม่ ให้มองสถานการณ์จากแง่คิดบุคคลนั้นให้มาก พยายามเข้าใจว่าทำไมเขาจึงมีทัศนะนั้น การทำเช่นนี้เป็นการแสดงความรู้สึกที่เป็นกลางเพื่อยอมรับกระแสความคิดต่าง ๆ กิจกรรมนี้หากทำร่วมกับผู้อื่นจะเป็นการดี โดยเฉพาะผู้ที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน

1.9) การจัดการกับส่วนดีและส่วนเสีย ส่วนดีและส่วนเสียที่มีอยู่ในตัวบุคคล จะส่งผลกระทบต่อสิ่งที่กระทำและลักษณะวิธีการกระทำของบุคคล การรู้ถึงวิธีปฏิบัติให้ถูกต้องจะเป็นประโยชน์มากที่สุด ในการพัฒนาตนเองโดยการเขียน ลักษณะพื้นฐาน เช่น บุคลิก อุปนิสัย ทัศนคติ ทั้งดีและไม่ดีไว้เท่า ๆ กัน แล้วนำกลับมาอ่านซ้ำ ๆ เพื่อจะได้เห็นส่วนประกอบสำคัญภายในตนเอง

เราควรใช้ส่วนที่ให้เกิดประโยชน์ในเวลาที่เหมาะสมและต้องพยายามควบคุมส่วนเสียไว้แล้ว เปลี่ยนเป็นสิ่งดีเพื่อใช้เป็นประโยชน์

2) วิธีการปรับปรุงความคิด ประกอบด้วย

2.1) การอ่าน ควรอ่านเรื่องเกี่ยวกับวิชาชีพ และเรื่องที่สำคัญต่อองค์การของตนเองให้ตรง

2.2) การจดบันทึก เป็นการบันทึกควบคู่ไปกับการอ่านหรือใช้ในกรณีฟังบรรยายการประชุม แต่ไม่ใช่การคัดลอกคำต่อคำ

2.3) การประมวลตารางข้อมูลเป็นการทำตารางวิเคราะห์ความคิดในสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เช่น วิเคราะห์ลักษณะเด่นของบุคคลรอบข้าง

2.4) การจดจำสิ่งต่าง ๆ เป็นการจดจำโดยการใช้สมุดจดบันทึก เป็นเทคนิคการจำอย่างเป็นระบบ

2.5) การคิดอย่างมีเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการคิดถึงความเชื่อมโยงระหว่างทัศนคติกับเหตุผล ถ้าใช้เป็นประจำจะเพิ่มความสามารถได้ เช่น การทบทวนสิ่งที่ทำลงไป โดยทำเป็นแผนภูมิแสดงกระบวนการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอน

3) วิธีการอื่นบางประการเพื่อพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย

3.1) การอบรมตามหลักสูตร เป็นวิธีการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับและแพร่หลายที่สุด แต่อาจมีข้อเสีย คือสิ้นเปลืองงบประมาณและเวลา แต่การฝึกอบรมจะมีประโยชน์ถ้าได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ก่อน แต่ทั้งนี้ต้องทำการศึกษาให้ดีเสียก่อนว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับผู้เข้าอบรมหรือไม่

3.2) การเรียนรู้ในหลักสูตรระยะสั้น ในปัจจุบันหลักสูตรที่ใช้เอกสารหรือหนังสือที่ตนเองมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยหนังสือประกอบด้วยแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมซึ่งออกแบบขึ้นเพื่อช่วยการเรียนรู้ในแง่มุมต่าง ๆ กัน

3.3) การสอนและฝึกผู้อื่น วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีในการพัฒนาตนเองอีกวิธีหนึ่ง

3.4) การจัดทำโครงการพิเศษ เป็นการที่บุคคลได้มีโอกาสเป็นหัวหน้าโครงการหรือเป็นผู้จัดการโครงการต่างๆ เช่น โครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำงานให้บุคลากรในหน่วยงาน ฯลฯ

3.5) การเป็นสมาชิกองค์การวิชาชีพและสมาคมต่าง ๆ วิธีนี้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาตนเองได้อย่างดีเพราะจะทำให้มีโอกาสติดต่อกับผู้ที่มีความสนใจประเภทเดียวกัน

3.6) การเขียนบทความลงวารสาร เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเองเพราะจะได้ค้นคว้ามากมายกว่าจะกลั่นกรองเป็นบทความได้

4) วิธีการพัฒนาความแข็งแรง การพักผ่อน และแง่มุมบางประการของตนเอง ประกอบด้วย

4.1) ความแข็งแรง การพักผ่อนและการคิดคำนึง จะเป็นการสร้างความแข็งแรงของร่างกาย การสร้างสมาธิและจิต เช่น การออกกำลังกาย การฝึกหายใจ การทำสมาธิ

4.2) การปรับปรุงอารมณ์ บุคคลต้องยังรู้สึกลักษณะอารมณ์และผลที่มีต่อตัวเอง โดยจะต้องมีสติสัมปชัญญะเพื่อจะได้ควบคุมและตระหนักว่ากำลังเกิดอะไรขึ้น และเพื่อไม่ให้ตกเป็นทาสอารมณ์ของตนเอง วิธีการที่ดีที่สุดอย่างหนึ่ง คือ การรับรู้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นต้องสังเกตว่ามีอารมณ์อย่างไรที่ตอบสนองถ้าไม่เหมาะสมต้องพยายามควบคุมไว้

5) วิธีการให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประกอบด้วย

5.1) การเข้าร่วมสนทนา เป็นการให้ความสนับสนุนและรับฟังสิ่งที่ต้องการบอก รวมทั้งการพัฒนา โดยควรนัดพบอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และใช้เวลาอย่างน้อย 1 ชั่วโมง การพบกันควรสนทนาทุกเรื่องที่ต้องการพัฒนาตนเอง การเลือกเพื่อเข้าร่วมสนทนาควรเป็นผู้ที่กำลังพัฒนาตนเองด้วยเช่นกันอาจเป็นเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนภายนอกหน่วยงาน

5.2) การเข้ากลุ่ม การพัฒนาองค์การในลักษณะกลุ่มตามความคิดของBoydell ประกอบด้วยจำนวนคนประมาณ 6-10 คน ปกติจะพบกันประมาณเดือนละครั้ง ระยะเวลาการรวมกลุ่มอย่างน้อยครั้งละ 4 ชั่วโมง สมาชิกในกลุ่มต้องเลือกว่าจะมุ่งที่เลือกงานหรือพัฒนาเรื่องอื่น ๆ เช่น ครอบครัว กิจกรรมทางสังคม แต่ขั้นตอนการค้นหาประเด็นจะคล้ายกัน คือ แต่ละบุคคลต้องดำเนินงานด้วยตนเองในช่วงที่ไม่ได้มาพบกัน เพื่อนำเรื่องของตนมาสนทนากับการประชุมครั้งต่อไป เพื่อฟังคำวิจารณ์ ทศนคติ แรงสนับสนุนจากสมาชิกคนอื่นๆในกลุ่ม

My Self Development (2017) ได้กล่าวถึง วิธีการพัฒนาตนเองมีมากมายและหลากหลาย ขึ้นอยู่กับลักษณะการพัฒนาที่คุณกำลังทำอยู่ ควรเลือกวิธีการสำหรับแต่ละคนอย่างชาญฉลาด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับทักษะที่ได้รับ ดังนี้

1. การระบุปัญหาที่คุณต้องเผชิญ เป็นวิธีการที่น่าสนใจ วิธีการนี้แก้ปัญหาที่คุณต้องเผชิญกับหน้าที่การทำงานของ คุณ คุณเป็นนักเขียนที่ยอดเยี่ยม แต่หาวิธีในการพิมพ์บทความที่ยุ่งยาก และคุณไม่รู้วิธีการใช้คอมพิวเตอร์ที่จะช่วยให้คุณสามารถพิมพ์และแก้ไขได้อย่างสะดวกสบาย เมื่อคุณได้ระบุปัญหาว่าไม่ทราบวิธีใช้คอมพิวเตอร์ ถ้าคุณรู้ปัญหานี้ คุณจะดำเนินการในการแก้ปัญหานี้ทันที

2. อีกวิธีหนึ่งคือการระบุเป้าหมายที่คุณต้องการทำให้สัมฤทธิ์ผล ถ้าคุณมีความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายคุณต้องเข้าถึงในกรอบเวลาที่กำหนด คุณจะสามารกำหนดทักษะและคุณค่าที่คุณต้องการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของคุณได้อย่างชัดเจน สมมติว่าคุณต้องการได้รับการเลื่อนตำแหน่งจากผู้จัดการไปเป็นผู้จัดการอาวุโส คุณควรเข้าใจถึงคุณสมบัติและทักษะที่คุณต้องทำเพื่อให้ได้รับตำแหน่ง เพื่อรักษาตำแหน่งเดิมและเติบโตในตำแหน่งดังกล่าว

3. แรงจูงใจที่แข็งแกร่งต่อเป้าหมายอาจเป็นวิธีที่เป็นไปได้ แรงจูงใจสามารถเกิดขึ้นได้จากวิธีการหรือความรู้สึก แต่ในที่สุดจะช่วยคุณให้ไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของคุณ จะช่วยให้คุณรู้สึกถึงความมุ่งมั่นที่จะก้าวไปข้างหน้า มีแรงจูงใจที่แข็งแกร่งในการมีชีวิตที่ดี คุณจะได้รับการผลักดันโดยอัตโนมัติต่อการประเมินที่มั่นคงและเพิ่มสุขภาพของคุณเพื่อพัฒนาตนเอง

4. การควบคุมจิตใจที่มั่นคงไปสู่เป้าหมายเป็นแรงผลักดัน หากคุณการควบคุมจิตใจที่มั่นคงในงานอย่างสม่ำเสมอ คุณจะมองไปข้างหน้าสู่จุดหมายทุกครั้ง ตัวอย่างเช่นคุณมีความปรารถนาในการแก้คำอักษรไขว้ ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดที่ยอดเยี่ยมที่ช่วยเพิ่มพูนคำศัพท์ให้มากขึ้น เมื่อคุณได้รับการแก้ปริศนาอักษรไขว้ที่เรียบง่ายมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว คุณจะรู้สึกว่าการพัฒนาทักษะของคุณให้ถึงระดับต่อไป เช่น แก้ปริศนาอักษรไขว้ที่ซับซ้อนมากขึ้น

5. แนวคิดที่ท้าทายนำไปสู่การพัฒนาตนเอง หากคุณเป็นคนที่มองหาแรงจูงใจที่ท้าทายต่อไปเพื่อกระตุ้นให้คุณก้าวหน้าต่อไป นี่เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับคุณในการเรียนรู้ทักษะแต่ละด้านที่ท้าทายและพิสูจน์ตัวเอง วิธีนี้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ว่ามีความพร้อมที่จะทดลองและมีทัศนคติในการเรียนรู้เสมอ

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาตนเองมีมากมายหลากหลายวิธี ทุกวิธีล้วนทำให้เกิดการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้บุคคลที่พัฒนาตนเองประสบความสำเร็จ วิธีการพัฒนาตนเองมีวิธีการพัฒนาตนเองทั้งภายในและภายนอก วิธีเหล่านั้นล้วนเกิดผลดีทั้งทางตรงคือ เกิดผลต่อตัวเองโดยตรง เช่น มี

ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ การงาน เป็นต้น หรือผลทางอ้อม เช่น ทำให้เข้าสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นที่ชื่นชอบกับคนรอบข้าง เป็นต้น

4. ผลของการพัฒนาตนเอง

4.1 ประโยชน์ของการพัฒนาตนเอง

เรียม สีทอง (2542, อ้างถึงใน กาญจนา บุบผัน, 2551) ได้สรุปว่า การพัฒนาตนเองมีข้อดีที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1) ผลดีต่อตนเอง ส่งเสริมความรู้สึกในคุณค่าแห่งตนให้สูงขึ้น และมีชีวิตอยู่ในสังคมและโลกอย่างมีคุณค่า การที่ได้ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องและพัฒนาพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมให้เข้าใจตนเอง ช่วยให้ตนเองสามารถทำหน้าที่เหมาะสมกับบทบาทของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ

2) ผลดีต่อคนอื่น เนื่องจากพฤติกรรมของแต่ละบุคคลมีอิทธิพลซึ่งกันและกันเสมอ เช่นการกระทำของครู-อาจารย์มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของลูกศิษย์ การตั้งใจทำงานหรือไม่ตั้งใจทำงานของบุคลากรก็ส่งผลต่อหัวหน้าและเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ฉะนั้นการปรับปรุงและพัฒนาตนเองนับได้ว่าเป็นการเตรียมตนให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของผู้อื่น เป็นตัวอย่างหรือเป็นแหล่งอ้างอิงให้เกิดการพัฒนาต่อไป

3) ผลดีของหน่วยงาน การปรับปรุงและการพัฒนาตนเองนอกจากจะเป็นการส่งเสริมการเพิ่มคุณภาพชีวิตแก่สมาชิกของหน่วยงานและสังคมแล้ว ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้วย

แสวง สารสิทธิ์ (2535, อ้างถึงใน วาสนา จันทรจำย, 2553) กล่าวว่า การพัฒนาตนที่ประสบผลสำเร็จแล้วสามารถอำนวยประโยชน์แก่ตน ดังนี้

- 1) ช่วยให้มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ
- 2) สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้ดี
- 3) ช่วยเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง
- 4) ทำให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- 5) สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี
- 6) เป็นหลักยึดถือปฏิบัติเพื่อความสงบสุขและความก้าวหน้าของชีวิต

7) สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองมีผลดีและมีประโยชน์รอบด้าน ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมรอบข้าง รวมถึงหน้าที่การทำงานหรือหน่วยงานที่ปฏิบัติงานอยู่ นำพามาซึ่งความสำเร็จแก่ชีวิต

4.2 อุปสรรคในการพัฒนาตนเอง

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2551) กล่าวว่า การที่บุคลากรในองค์กรไม่ใส่ใจในการพัฒนาตนเองนั้น สามารถแก้ไขได้จากการมีระบบการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสำเร็จขององค์กรจะขึ้นอยู่กับระบบการพัฒนา วิธีการจูงใจ และตัวบุคลากรขององค์กร หากองค์กรมีบุคลากรที่ดี มีคุณภาพ เป็นบุคลากรที่มีฝีมือ การทำงานที่ดีมาก แต่องค์กรไม่มีระบบการพัฒนา และวิธีการจูงใจบุคลากรเหล่านั้น ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตามมาก็คือ ความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน และไม่สนใจที่จะเรียนรู้และสร้างผลงานที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองถึงแม้จะมีผลดีและมีประโยชน์รอบด้าน แต่ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนไม่ได้มีเพียงแค่ด้านดีเสมอไป ถ้าหากในบางหน่วยงานไม่มีระบบการพัฒนาที่ชัดเจน หรือบุคคลปฏิบัติการพัฒนาตนเองแล้วแต่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่ได้ตามที่คาดหวังหรือขาดแรงจูงใจ ก็ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกท้อแท้หรือเบื่อหน่ายได้

แนวคิด ทฤษฎี หลักการการกวดวิชา

5. ข้อมูลเกี่ยวกับการกวดวิชา

5.1 ความหมาย และแนวคิดทฤษฎีของการกวดวิชา

นักรบ พิมพ์ขาว (2551) กล่าวว่า การกวดวิชา หมายถึง การเรียนเพิ่มซึ่งจะพิเศษไปจากที่ได้เรียนในชั้นเรียนปกติ เพื่อเป้าหมายให้สอบเข้าสถาบันใดสักแห่ง และยังมีหมายรวมถึงการเรียนพิเศษ(Special learning) การติว(Tutorial learning) การเรียนเสริม(Extra learning) การเรียนซ่อม (Remedial learning) และการเรียนเร่งรัด(Accelerated learning) อีกด้วย ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการติว(เพื่อให้ทันผู้อื่น) เรียนเสริม(เรียนมากกว่าเนื้อหาเดิมที่เคยเรียน) เรียนซ่อม(เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง) เรียนเร่งรัด(เพื่อเรียนเนื้อหาที่สูงกว่าเดิมให้ได้) เรียนเฉพาะ(เพื่อสนองความต้องการของตนเอง) ก็คือ การกวดวิชาทั้งหมด เพื่อเป้าหมายในการเพิ่มเติมความรู้และให้ทันต่อเป้าหมายที่ผู้เรียนหวังไว้ โดยสรุปแล้ว การกวดวิชา จึงหมายถึง การเรียนใด ๆ ก็ตามที่นอกเหนือจากการเรียนปกติในสถาบันหลักที่เรียนอยู่

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน(สช.) (2552) ได้กำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียนกวดวิชาว่าเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้บางรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิชัย สมส่งสวัสดิ์ (2552) กล่าวว่า โรงเรียนกวดวิชา คือ สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบโดยใช้หลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนตามที่ยื่นขออนุญาตกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสรุปเนื้อหาและทบทวนบทเรียนตามหลักสูตรปกติ เพิ่มเติมความรู้ แนะนำเทคนิคการจำและการทำข้อสอบ ซึ่งจะเป็นผลทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น หรือนำไปใช้ในการสอบสถานศึกษาที่ต้องการ

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 อ้างถึงใน ก้องเกียรติ บุญเสริม, 2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า

กวด หมายถึง ทำให้แน่น ให้ตั้งหรือให้เข้มแข็งขึ้น เร่งรัดให้ดียิ่งขึ้นหรือเพื่อให้ทันวิชา หมายถึง ความรู้ ความรู้ที่ได้ด้วยการเล่าเรียนหรือฝึกฝน

สรุปได้ว่า การกวดวิชา หมายถึง การเรียนเสริมพิเศษเพิ่มเติมจากการเรียนปกติเพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น สามารถทำข้อสอบให้ผลการเรียนดีขึ้น หรือสอบแข่งขันได้

5.2 ความเป็นมาของการกวดวิชา

ในรายงานการวิจัยเรื่อง การกวดวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ศึกษา (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2544 อ้างถึงใน ดลพร วัฒนาเจริญโกศา, 2554) สรุปความเป็นมาของการกวดวิชาในประเทศไทยว่า ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าการกวดวิชาในประเทศไทยเริ่มต้นในสมัยใด แต่มีผู้กล่าวไว้ว่าการกวดวิชาเริ่มต้นตั้งแต่สมัยพระนารายณ์ โดยชาวจีนที่มีฐานะดี จ้างครูจีนมาสอนภาษาจีนให้แก่บุคคลที่จะศึกษาในประเทศจีน หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2497 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ กำหนดไว้ในมาตรา 20(5) ให้มีโรงเรียนกวดวิชาขึ้น จัดเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทการศึกษาพิเศษ

ในปี พ.ศ. 2503 ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ มีลักษณะที่แยกสายการเรียนทำให้มีจุดอ่อนในการเตรียมตัวเพื่อสอบเข้าแข่งขันของแต่ละสายการเรียนที่ต้องการจะให้มีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้ จึงทำให้การกวดวิชามีบทบาทมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2512 จึงได้มีการถกเถียงกันมากกว่าควรจะมีการขยายโรงเรียนกวดวิชาให้มากขึ้นหรือไม่ แต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าไม่มีความจำเป็นเพราะทำให้ผู้ปกครองสิ้นเปลือง

ในปี พ.ศ. 2520 มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนควบคู่กันทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่จะใช้ชีวิตได้อย่างดีในสังคม แต่กลับทำให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยมีพื้นฐานทางวิชาการอ่อนลง จึงทำให้มีการขยายหรือซื้อขยายโรงเรียนกวดวิชามากขึ้นไปอีก แม้จะมีผู้ร้องเรียนขอให้ขยายเพิ่มขึ้น แต่กระทรวงศึกษาธิการในการประชุมอธิบดีในปี พ.ศ. 2521 และ 2524 ก็ยังไม่พิจารณาให้ขยายเพิ่มขึ้นเหมือนเดิม

ในระหว่างปีพ.ศ. 2520 - 2530 ได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของการกวดวิชากันอย่างกว้างขวาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สนับสนุนให้มีการศึกษาเรื่องของการกวดวิชาอยู่หลายเรื่อง พบว่าการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยมีการแข่งขันกันสูงมาก ผู้ที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้นั้นมีการกวดวิชาเพิ่มมากขึ้น การกวดวิชาจึงขยายวงกว้างขวางขึ้นและมีผลต่อการเรียนในโรงเรียนปกติ ทำให้ไม่สนใจเรียนในโรงเรียนโดยเฉพาะในปีสุดท้ายและมีแนวโน้มที่จะทำให้ครูในโรงเรียนสอนในแนวกวดวิชามากขึ้น อย่างไรก็ตามพบว่าผู้ที่ไม่ได้กวดวิชาก็สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้เช่นกัน นักวิชาการหลายคนได้วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกวดวิชาไว้มาก ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าเป็นเพราะการแข่งขันในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยสูง การเตรียมตัวเพื่อการแข่งขันจึงมีสูงไปด้วย รูปแบบการกวดวิชาจึงมีหลากหลายขึ้นและขยายไปเป็นการกวดวิชาเพื่อการเข้าศึกษาในระดับต่างๆอีกด้วย ซึ่งสะท้อนภาพการเอาชนะและนำไปสู่ระบบตัวใครตัวมันในวงการการศึกษาไทย

หลังจากที่ห้ามการขยายตัวของโรงเรียนกวดวิชามานานในปี พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติหลักการให้มีการเปิดโรงเรียนกวดวิชาขึ้นได้และมีหลักเกณฑ์ที่รัดกุมขึ้น ทั้งสถานที่ ผู้บริหาร อาคาร อุปกรณ์ ฯลฯ โรงเรียนกวดวิชาจึงขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวาง และในปี พ.ศ. 2536 - 2540 ได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงการดูแลโรงเรียนกวดวิชาของเอกชนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปี พ.ศ. 2542 ความสนใจในเรื่องของกวดวิชาก็กลับมามีความกว้างขวางขึ้นอีก สถาบันราชภัฏสวนสุนันทาได้จัดประชาพิจารณ์ขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2542 และในปี พ.ศ. 2543 ข้อถกเถียงถึงบทบาทของโรงเรียนกวดวิชาตาม

พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ก็มีการอภิปรายกันมากขึ้นโดยปี พ.ศ. 2544 สวนดุสิตโพลได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้ต่อในสถาบันอุดมศึกษาและพบว่ากวดวิชายังจำเป็นอยู่ ในปลายเดือนมกราคม พ.ศ. 2544 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทโรงเรียนกวดวิชาฉบับใหม่ขึ้น ซึ่งมีมาตรการในเชิงความปลอดภัยและคุณภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความเป็นมาของการกวดวิชา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่จะใช้ชีวิต แต่ผู้เรียนส่วนเรียนเพื่อสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ทำให้การกวดวิชาจึงขยายวงกว้างขวางขึ้น โรงเรียนกวดวิชาจึงขยายตัวขึ้นอย่างกว้างขวาง ปัจจุบันพบว่ากวดวิชามีความจำเป็นและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว

5.3 เหตุผลในการกวดวิชา

การเรียนกวดวิชานับว่าเป็นวิถีชีวิตส่วนหนึ่งของผู้เรียนในระดับต่างๆซึ่งมีเหตุผลแตกต่างกัน จำแนกเหตุผลหลักได้

สุภารัตน์ ศิริเมืองและน้ำฝน กัลญา (2550) สรุปเหตุผลในการเรียนกวดวิชา ดังนี้

1) ต้องการในสิ่งที่ไม่มีในโรงเรียน

เหตุผลที่สำคัญของการเรียนที่โรงเรียน คือ การเรียนไม่ทันกับเพื่อนในชั้นเรียน เนื่องจากผู้เรียนในโรงเรียนทั่วไปจะมีห้องละ 40-50 คน อาจารย์ต้องสอนในเวลาที่ย่ำกัด ผู้เรียนที่หัวไวย่อมสามารถรับความรู้ในเนื้อหาวิชาได้มากแต่มีผู้เรียนอีกกลุ่มที่ตามไม่ทันเพราะคิดช้ากว่าทำให้ติดค้างและเกิดความสับสนในเนื้อหาวิชาที่เรียนในเวลานั้น เมื่อผู้เรียนเรียนไปเรื่อยๆ จะทำให้ยิ่งเพิ่มความสับสนให้มากขึ้น ดังนั้นผู้เรียนบางคนจึงมาเรียนโรงเรียนกวดวิชาเพื่อเติมเต็มเนื้อหาวิชาในสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดอยู่

2) การสอนเทคนิคในการทำข้อสอบ

ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยข้อสอบที่นำมาออกนั้นเป็นเนื้อหาที่ลึกไปกว่าความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้เนื้อหาที่เรียนในโรงเรียนไม่เพียงพอที่จะพิชิตข้อสอบคัดเลือกได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องการไปเรียนกวดวิชาเพื่อเพิ่มเนื้อหาเกินหลักสูตร เพื่อให้ตัวเองมีความรู้เหนือกว่าคนอื่น

สรุปได้ว่า เหตุผลในการกวดวิชาเพื่อเรียนเสริมในเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ และเพื่อการสอบเข้าสถานศึกษาต่าง ๆ จึงต้องการไปเรียนกวดวิชาเพื่อเรียนเพิ่มเนื้อหาที่เกินจากหลักสูตร เพื่อให้ตัวเองมีความรู้มากกว่าคนอื่น

5.4 จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการกวดวิชา

ดังนั้นการกวดวิชาเป็นการเรียนเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยทั้งนี้การกวดวิชามีจุดประสงค์และเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันออกไปตามจุดประสงค์และลักษณะของผู้เรียน

นักรบ พิมพ์ขาว (2551) กล่าวว่าทำไมต้องเรียนกวดวิชากันเป็นคำถามซึ่งนำไปสู่คำตอบที่ผู้ที่ต้องการเปิดโรงเรียนกวดวิชาเป็นของตนเองให้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงว่าอะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้คนในสังคมถึงต้องการกวดวิชาการซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถรวบรวมได้เป็น 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

ปัจจัยทางระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของไทยเน้นที่การสอบแข่งขันเป็นส่วนใหญ่ จึงเกิดสภาวะการแข่งขันประกอบด้วยหลักสูตรการสอนในปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับการประเมินผลการศึกษา จึงทำให้ต้องไปแสวงหาที่เรียนกวดวิชาเพิ่มเติม เพื่อหวังจะได้รับข้อมูล ความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม

ปัจจัยทางปัจเจกชน

สติปัญญาความรู้ความสามารถในแต่ละคนไม่เท่าเทียมกัน การรับรู้ในเรื่องวิชาการต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกัน รวมถึงพฤติกรรมเล็ก ๆ ของแต่ละบุคคลที่คิดว่าตนเองเก่งและอยากรักษาความเก่งให้คงอยู่ไม่ให้ลดลง จึงต้องพยายามขวนขวายหาความรู้อีกหลาย ๆ สาขา โดยไปเรียนกวดวิชาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ขึ้นมาให้มากกว่าคนอื่นและเพื่อให้ตนเองได้มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยทางค่านิยมของสังคม

สังคมมีค่านิยมยกย่องคนเก่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่เรียนเก่งย่อมเป็นที่ภาคภูมิใจแก่ครอบครัว มากไปกว่านั้นสังคมทุกวันนี้มีการแข่งขันสูง รวมทั้งการแข่งขันด้านการศึกษา เช่น การสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยชื่อดัง โรงเรียนชื่อดัง สอบชิงทุนหลวง สักชิงทุนไปต่างประเทศ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้คนในสังคมถูกครอบงำด้วยค่านิยมในลักษณะนี้ จึงต้องเรียนกวดวิชาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่มากขึ้น เพื่อตอบสนองค่านิยมทางสังคม

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการกวดวิชา เพื่อสอบแข่งขัน เพื่อให้ความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมหรือมากกว่าคนอื่น เนื่องจากสติปัญญาความรู้ความสามารถแต่ละคนไม่เท่าเทียมกัน เพื่อให้สังคม

ยอมรับ เพราะสังคมมีค่านิยมยกย่องคนเก่ง และเพื่อการแข่งขันทางด้านการศึกษา เช่น การสอบเข้า การสอบชิงทุน

5.5 ประเภทของการกวตริวิชา

ประเภทของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ตามประกาศ (คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน, 2552) เรื่องการกำหนดประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและ หลักสูตรของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงออกประกาศเรื่อง การกำหนด ประเภทและลักษณะของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของโรงเรียนเอกชนนอกระบบไว้ดังต่อไปนี้

- 1) ประเภทสอนศาสนา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะการสอน ศาสนา
- 2) ประเภทศิลปะและกีฬา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา เกี่ยวกับดนตรี ศิลปะและกีฬา
- 3) ประเภทวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับ วิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพหรือเพิ่มเติมทักษะในการประกอบอาชีพ
- 4) ประเภทกวตริวิชา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เสริมความรู้บาง รายวิชา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) ประเภทสร้างเสริมทักษะชีวิต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เสริมสร้างความคิด เชี่ยวปัญญา และทักษะอื่นๆ

ปัจจุบันมีโรงเรียนกวตริวิชาเกิดขึ้นจำนวนมากเพื่อรองรับต่อความต้องการของผู้เรียนที่ หลากหลายทำให้โรงเรียนกวตริวิชากลายเป็นธุรกิจมากขึ้น (นักรบ พิมพ์ขาว, 2551) ได้กล่าวว่าในอดีต โรงเรียนกวตริวิชาจัดตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อกวตริวิชาบางวิชาตามหลักสูตรวิชาสามัญของ กระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนเป็นโรงเรียนลักษณะการศึกษาพิเศษ

สุภารัตน์ ศิริเมือง และน้ำฝน กัลญา (2555) การจัดกลุ่มจะช่วยให้สามารถกำหนด ทิศทางของธุรกิจ สินค้าหรือหลักสูตรการเรียนการสอน กลุ่มลูกค้าได้อย่างชัดเจนขึ้น จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) โรงเรียนกวดวิชาประเภทเรียนลัด

โรงเรียนกวดวิชาในลักษณะนี้ ผู้เรียนต้องการเรียนเพื่อที่จะไปสมัครสอบเทียบความรู้ เช่น สอบเทียบ ทำให้ผู้เรียนสามารถประหยัดเวลาประหยัดเงินได้มาก เพราะใช้เวลาเรียนน้อย และเสียค่าใช้จ่ายน้อย

2) โรงเรียนกวดวิชาประเภทเฉพาะกาล

เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะเวลา ส่วนใหญ่จะเปิดภาคฤดูร้อน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าโอกาสในการเลือกสถานที่ที่จะเรียนของผู้เรียนมีไม่เท่ากัน เมื่อเรียนในโรงเรียนที่มีมาตรฐานไม่ดีก็เกรงว่าจะสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนต่อในสถาบันชั้นนำไม่ได้ ดังนั้นผู้เรียนจึงหาที่เรียนเพิ่มเติม เพื่อความมีโอกาสที่จะสอบแข่งขันต่อไป

3) โรงเรียนกวดวิชาประเภทตลอดทั้งปี

โรงเรียนประเภทนี้เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนเสริมในวิชาที่ตนเรียนอ่อนหรือไม่เข้าใจดีพอ เพื่อจะเป็นพื้นฐานการเรียนในโรงเรียนสามัญ และเพื่อเป็นความรู้สะสมที่จะใช้สอบแข่งขันต่อในสถาบันชั้นสูง เมื่อเรียนจบชั้นประโยคสูงสุดในโรงเรียนสามัญภาคปกติ

จำแนกตามสายของตลาดกวดวิชา แบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1) ช่วงประถมศึกษา

เป็นการกวดวิชาเพื่อการสอบแข่งขันเพื่อให้ได้เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตามโรงเรียนที่มีชื่อเสียง โดยเน้นหนักในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่5-6 มีการสอนรวมทั้งหมด 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและสังคมศึกษา

2) ช่วงมัธยมต้น

การสอนในระดับนี้อาจจะจัดเป็นคอร์ส สอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ หรืออาจเพิ่มวิชาสังคม และภาษาไทยด้วย

3) ช่วงมัธยมปลาย

เป็นการเรียนที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะถือเป็นช่วงชีวิตที่สำคัญในการที่จะก้าวเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัย และมีผลต่ออาชีพการงานในอนาคตได้ การสอนมักมีการแยกเป็นรายวิชา คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ภาษาอังกฤษ และอาจผนวกวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาไทย สังคม

ศึกษาวิทยาศาสตร์กายภาพ-ชีวภาพ และพื้นฐานความถนัดเฉพาะทางเข้ามาด้วย เช่น ด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม เพื่อมุ่งเน้นการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยตรง

นักรบ พิมพ์ขาว (2551) ได้กล่าวถึง การจำแนกลักษณะได้เป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนกวดวิชาโดยการจ้างครูมาสอนเองที่บ้าน

ลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนเสริมในวิชาที่ผู้เรียนยังอ่อนอยู่ หรือเป็นการเพิ่มพูนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสอบคัดเลือก ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาเหล่านี้ มีทั้งครูที่มาจากโรงเรียน นิสิต นักศึกษาและบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ตลอดจนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอง

2. การเรียนในสถานศึกษากวดวิชาที่เปิดสอนตลอดปี

สถานศึกษากวดวิชาลักษณะนี้อาจจะจัดในสถานศึกษาบางแห่งที่มีชื่อเสียง โดยมีคณะอาจารย์ในสถาบันนั้นเป็นผู้สอน หรือในสถานกวดวิชาที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยรับสมัครผู้เรียนทั่วไป แนวการสอนก็เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนในด้านการสอบคัดเลือกเรียนต่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการเฉลยข้อสอบและการแก้งข้อสอบ

3. การเรียนในสถานกวดวิชาที่เปิดในช่วงก่อนสอบ

เป็นการกวดวิชาในลักษณะของการติวเข้มที่เป็นการเฉลยข้อสอบและการแก้งข้อสอบเป็นสำคัญ การกวดวิชาในช่วงก่อนสอบโดยเฉพาะก่อนสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ผู้เรียนส่วนใหญ่จะเป็นพวกผู้เรียนผู้เรียนในต่างจังหวัดที่ไม่มีโอกาสกวดวิชาตลอดปี ก็จะเข้ามาเรียนกวดวิชาในช่วงก่อนสอบ ส่วนผู้เรียนผู้เรียนในกรุงเทพมหานคร มักจะไม่เรียนกับวิชาช่วงนี้ เพราะได้เรียนกวดวิชาในสถาบันที่เปิดสอนตลอดปีมาแล้ว

4. การเรียนกวดวิชาในโรงเรียนของตน

การเรียนกวดวิชาในโรงเรียนของตนโดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดต่าง ๆ จะเปิดการสอนกวดวิชาเพื่อการสอบการเลือกเข้ามหาวิทยาลัยในโรงเรียนอื่นด้วย การกวดวิชาในลักษณะนี้จะเริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่สองของปีการศึกษา

5. Pre-Admission

เป็นการทดสอบความรู้ก่อนการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะการทำโดยคณะนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการทดสอบความรู้ดังกล่าว และการสอบPre-Admissionเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า ประเภทของการทววิชา มีมากมายหลายลักษณะ ให้ผู้เรียนสามารถเลือก เรียนได้ตรงตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนมากที่สุด

5.6 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของทววิชา

สุธารัตน์ ศิริเมือง และน้ำฝน กัลญา (2555) กล่าวว่า โดยทั่วไปสามารถกำหนดรูปแบบ การสอนโดยพิจารณาผู้สอน ซึ่งแบ่งได้เป็น

1) ใช้ผู้สอนคนเดียว (One Man Show) มีอาจารย์ที่สอนโดดเด่นอยู่คนเดียวในหนึ่ง วิชาและในหนึ่งสถาบันนั้น ๆ เช่น เคมี อ.อุ๋ ภาษาไทย อ.ลิลลี่ ซึ่งปัจจุบันธุรกิจทววิชาสามารถ เริ่มต้นด้วยผู้สอน 1 คน แล้วอาจจะค่อย ๆ เพิ่มจำนวน หรืออาจจะนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย

2) ใช้ผู้สอนเป็นคณะ โดยแยกเป็นรายวิชาและระดับชั้นเรียน เช่น สถาบันทววิชา แม็ค , PEP , ANS ซึ่งข้อดีของการทววิชาแบบนี้ อาจารย์ผู้สอนไม่ต้องเหนื่อยคนเดียวเหมือนแบบ แรก นอกจากนี้ยังต้องสามารถซื้อใจคนได้ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก

โชคชัย ทวีเจริญพันธ์ (2556) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนของโรงเรียนทววิชาได้ 4 แบบ ได้แก่

1) สอนโดยครู หรือที่เรียกว่า สอนสด ไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือในการสอน นัก มีห้องเรียน กระดาน และตำราเรียนหรือเอกสารประกอบ

2) สอนด้วยตำราเรียน ที่ออกแบบไว้ตามลำดับการจัดการเรียนรู้เป็นเล่ม ๆ ไป โดย ไม่ต้องขึ้นอยู่กับระดับชั้นของผู้เรียน ตำราเรียนจัดจัดแบ่งเป็นเรื่อง ๆ สามารถสลับเนื้อหาการเรียนได้ เรียนจบเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องจะประกอบด้วยเนื้อหาย่อย ๆ พร้อมกับแบบฝึกหัดให้เกิดความชำนาญ ในการทำข้อสอบ ครูผู้สอนจะเป็นผู้บรรยายเนื้อหาโดยใช้ตำราประกอบ ซึ่งมักจะพบในลักษณะของ โรงเรียนที่เป็นแฟรนไชส์

3) สอนด้วย Video หรือ DVD การสอนด้วยสื่อบันทึกภาพและเสียงในรูปแบบของ วิดีโอหรือดีวีดี ครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดได้ดีมาก สามารถสอนได้ครอบคลุมและ ต้องได้รับความนิยมมากพอสมควรจึงจะจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้ได้

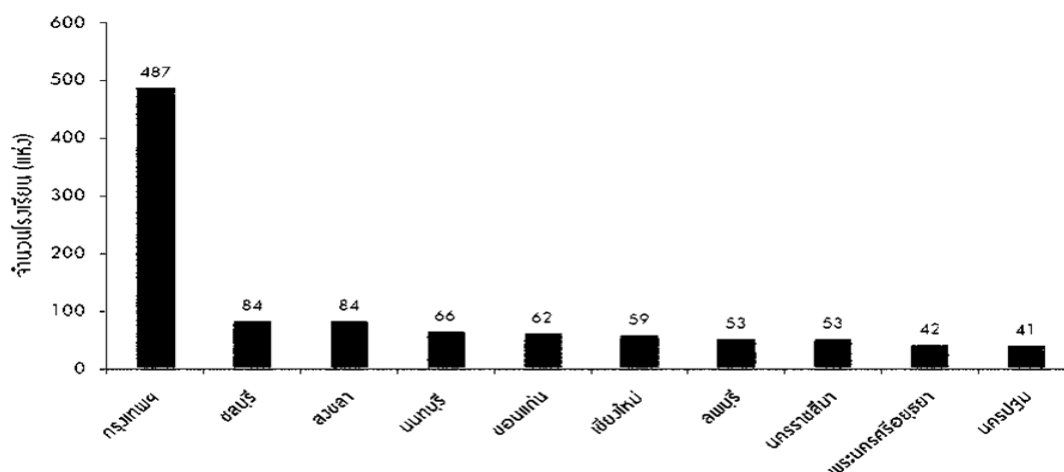
4) ส่วนแบบ Self-learning หรือ E-learning เป็นการสอนที่คล้ายกับการเรียน การสอนผ่าน Video หรือ DVD ต่างกันที่ Self-learning หรือ E-learning จะใช้เทคโนโลยีมาช่วยสอน ผ่านระบบออนไลน์ หรือการไปนั่งเรียนกับคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนทววิชาจัดให้ จัดการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับครูผ่านระบบออนไลน์ ให้กันได้และตรวจการบ้านผ่านระบบออนไลน์

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของกวดวิชา มีดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยผู้สอน
 - 1) ผู้สอนคนเดียว หรือที่เรียกว่า สอนสด
 - 2) ผู้สอนเป็นคณะ แยกเป็นรายวิชา
2. การจัดการเรียนการสอนโดยสื่อการสอน
 - 1) สื่อบันทึกการสอน เช่น การสอนด้วย Video หรือ DVD
 - 2) สื่อถ่ายทอดสดการสอน โดยใช้เทคโนโลยีเครือข่ายการสื่อสาร เช่น Hub , Self-learning หรือ E-learning
 - 3) สอนด้วยตำราเรียน การจัดการเรียนรู้เป็นเล่ม ๆ ไป ไม่ต้องขึ้นอยู่กับระดับชั้นของผู้เรียน

6. ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

thaipublica (2013) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สช. ได้กล่าวถึง การศึกษาของไทยว่า หากเรียนไม่เก่งก็เรียนพิเศษเพิ่ม ในที่สุดก็จะสามารถเรียนเก่งได้ เพราะทำข้อสอบได้ เมื่อความต้องการเรียนพิเศษมีมากขึ้น จึงทำให้สถาบันกวดวิชาด้านต่างๆ ขยายตัว โดยเฉพาะกลุ่มที่สอนด้านวิชาการ สำหรับคนที่ต้องการเรียนที่บ้าน ก็สามารถหาครูผู้สอนในสถาบัน กวดวิชา มาสอน ให้ได้ แบบ ตัวต่อตัว ผ่านเว็บไซต์ หรือ facebook

แผนภาพที่ 5: จังหวัดที่มีโรงเรียนกวดวิชามากที่สุด 10 อันดับแรก

thaipublica (2013) กล่าวว่า ประเทศไทยมีกลุ่มโรงเรียนกวดวิชาทั้งหมด 1,983 แห่ง อยู่ในกรุงเทพมหานคร 487 แห่ง และต่างจังหวัด 1,496 แห่ง ใน 74 จังหวัด ยกเว้นหนองบัวลำพู ปัตตานี และนราธิวาส

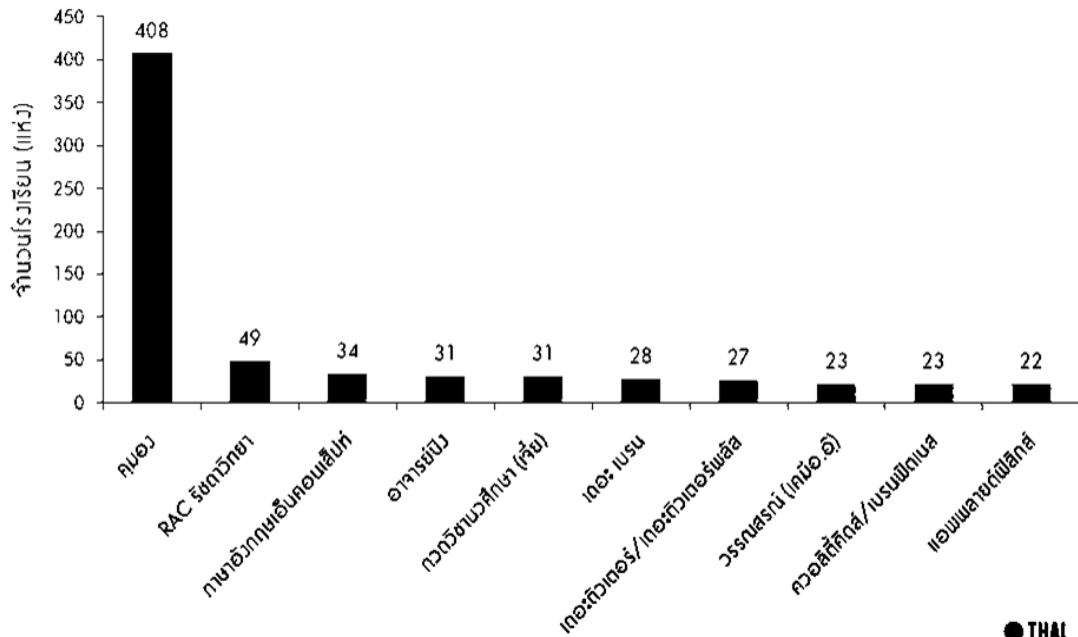
สำหรับโรงเรียนกวดวิชาในต่างจังหวัด มักกระจุกตัวอยู่ในเขตปริมณฑล จังหวัดขนาดใหญ่ หรือจังหวัดหัวเมืองของภูมิภาค ที่สำคัญคือจะมีมากที่สุดในเขตอำเภอเมืองของแต่ละจังหวัด ซึ่งจังหวัดที่มีโรงเรียนกวดวิชามากที่สุด 10 อันดับแรก คือ กรุงเทพฯ ชลบุรี สงขลา นนทบุรี ขอนแก่น เชียงใหม่ ลพบุรี นครราชสีมา พระนครศรีอยุธยา และนครปฐม โดย 10 จังหวัดนี้มีโรงเรียนกวดวิชา รวมกัน 1,031 แห่ง หรือร้อยละ 69 ของโรงเรียนทั้งหมดที่ยื่นขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนนอกระบบกับ สช.

สถิติของกระทรวงศึกษาธิการในปี 2553 ระบุว่า จำนวนผู้เรียนที่เรียนในกรุงเทพฯ มี 859,085 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 121,965 คน ระดับประถมศึกษา 364,588 คน และระดับมัธยมศึกษา 372,532 คน ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนผู้เรียนเกือบทุกคนต้องเรียนพิเศษนอกโรงเรียนเพื่อให้ผลสอบผ่าน มีผลการเรียนดีขึ้น หรือสามารถสอบเข้าโรงเรียนที่ต้องการได้

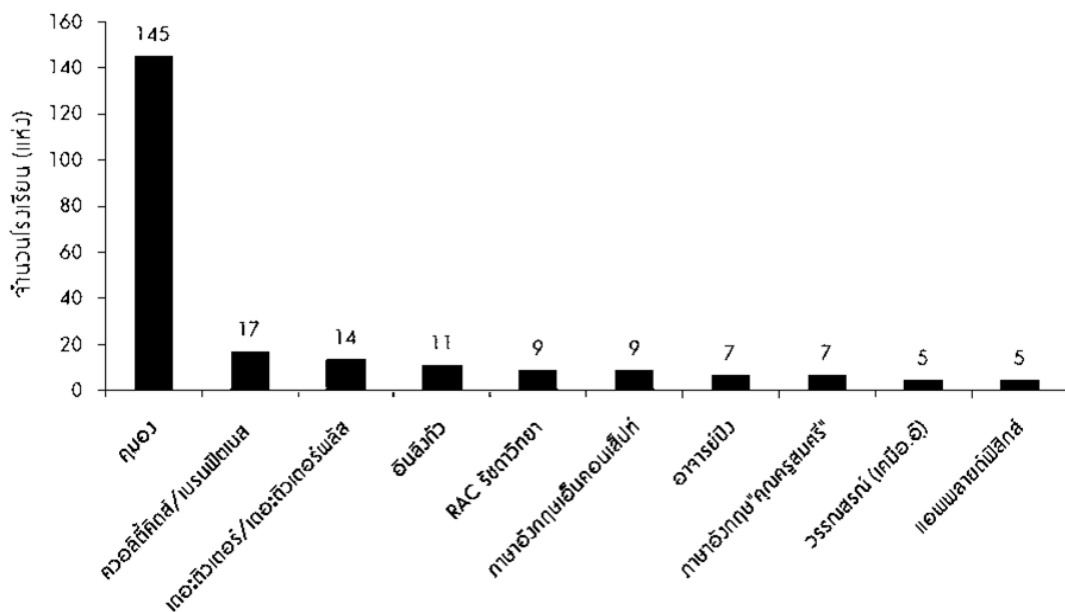
ด้านโรงเรียนกวดวิชาที่มีทั้งแบ่งการสอนตามระดับชั้นเรียนและสอนแยกตามวิชา สำหรับการสอนแยกตามชั้นเรียนนั้นมีการสอนพิเศษด้านวิชาการตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งหลักสูตรที่ได้รับความนิยมและมีราคาสูง คือการติวเพื่อสอบเข้า ตั้งแต่สอบเข้า ป.1, ม.1, ม.4, มหาวิทยาลัย และการสอบเข้าโรงเรียนพิเศษ เช่น เตรียมทหาร นายร้อย การบินพลเรือน แอร์โฮสเตส ฯลฯ

การเรียนตามช่วงชั้นระหว่างอนุบาลถึง ป.6 นั้นมีทั้งแบบเรียนรวม 3 หรือ 5 วิชาในคอร์สเดียวกัน และเรียนแยกในบางวิชาที่ผู้เรียนมักมีปัญหา ส่วนคอร์สของผู้เรียนมัธยมนั้นจะแบ่งเรียนตามรายวิชา บางวิชาอาจรวมอยู่ในคอร์สเดียวกัน ขึ้นอยู่กับว่าโรงเรียนกวดวิชาจัดแบบไหน แต่สำหรับมัธยมปลายจะมีรายวิชาเพิ่มมากขึ้น จึงเกิดโรงเรียนกวดวิชาที่สอนเฉพาะวิชา เช่น “แอฟฟลายด์ ฟิสิกส์” สอนเฉพาะวิชาฟิสิกส์ “วรรณกรรม” สอนเฉพาะวิชาเคมี “เอ็นคอนเส็ปท์” สอนเฉพาะภาษาอังกฤษ ฯลฯ ต่างจากสถาบันอื่นๆ ที่สอนครบทุกวิชา

โรงเรียนที่มีหลายสาขา มีการเรียน คือ อาจารย์สอนด้วยตัวเอง หรือ คอร์สสด และเรียนกับวิดีโอที่ถ่ายไว้ตอนคอร์สสด

แผนภาพที่ 6: โรงเรียนกววิชาที่มีสาขามากที่สุดในประเทศไทย 10 อันดับแรก

แผนภาพที่ 7: โรงเรียนกววิชาที่มีสาขามากที่สุดในกรุงเทพ 10 อันดับแรก

นอกจากโรงเรียนกวดวิชาด้านวิชาการแล้ว ยังมีโรงเรียนกวดวิชาด้านการสร้างเสริมทักษะชีวิตด้วย เช่น โรงเรียนพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทางสมอง (ควอลิตี้ คิดส์/เบรนฟิตเนส) โรงเรียนภาษาอังกฤษฟิงกุ ฯลฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพทางสมอง จินตนาการ และทางกายภาพ เริ่มในผู้เรียนอายุ 3-12 ปี

ทั้งนี้มีจำนวนโรงเรียนกวดวิชาอีกหลายสาขาและหลายสถาบันที่ไม่ปรากฏชื่อในข้อมูลของ สช. เช่น คุมอง ข้อมูล สช. ระบุว่า มีแห่งเดียวที่ราชบุรี ซึ่งความจริงมีกว่า 400 แห่งทั่วประเทศ , RAC รัชดาวิทยา มีชื่อปรากฏเพียง 35 แห่งจาก 49 แห่งทั่วประเทศ , ภาษาอังกฤษเอ็นคอนเส็ปท์ มีชื่อปรากฏเพียง 19 แห่งจาก 34 แห่งทั่วประเทศ, อาจารย์ปิง มีชื่อปรากฏเพียง 17 แห่งจาก 31 แห่งทั่วประเทศ ฯลฯ

ปัจจุบัน การกวดวิชาไม่ได้มีเฉพาะรูปแบบของโรงเรียนที่จัดตั้งอย่างเป็นทางการเท่านั้น แต่มีในรูปแบบของการจ้างคนที่เรียกว่า “ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา” ไปสอนที่บ้านด้วย ซึ่งจะติดต่อกับครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาผ่านนายหน้าบนสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ ไลน์ ฯลฯ

นอกจากนั้นแล้ว คุณครูหรืออาจารย์ในโรงเรียนก็มีการสอนกวดวิชาด้วยเช่นกัน ซึ่งมีทั้งสอนเพื่อเพิ่มเกรดและติวเพื่อสอบเข้าโรงเรียน และได้รับความนิยมมากในกลุ่มผู้ปกครอง เนื่องจากเชื่อมั่นในความเป็นครู มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ที่สามารถการันตีการสอนได้ แม้แต่ในโรงเรียนเองแทบจะทุกโรงเรียนมีการสอนพิเศษในช่วงเย็นหลังเลิกเรียนด้วย ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของรัฐหรือเอกชนที่อยู่ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาทำการบ้านของผู้เรียนมากกว่าจะเรียนเพิ่มเติม ยกเว้นในช่วงใกล้สอบ

ทั้งหมดนี้คือการเรียนพิเศษในรูปแบบของการกวดวิชาของผู้เรียนไทยเท่านั้น ยังไม่รวมถึงการเรียนพิเศษในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น ดนตรี กีฬา ร้องเพลง เต้นรำ ทำอาหาร ศิลปะ ฯลฯ เพื่อยกระดับทักษะชีวิต เพิ่มความสามารถพิเศษให้ลูก ซึ่งมีจำนวนครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ดังตารางรูปที่ 7

ตารางที่ 1 : จำนวนโรงเรียน ผู้เรียน และครูในสถาบันกวดวิชา ปี2558 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558)

จำนวนโรงเรียน นักเรียน ครูในโรงเรียนนอกระบบ จำแนกตามประเภทการศึกษา ปีการศึกษา 2558										
ประเภท	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียน			จำนวนครู			Type of Schools
	Number of Schools			Number of Students			Number of Teachers			
	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค	รวม	กทม.	ภูมิภาค	
	Total	Bangkok	Other	Total	Bangkok	Other	Total	Bangkok	Other	
	Metropolis	Provinces		Metropolis	Provinces		Metropolis	Provinces		
สอนศาสนา	184	77	107	11,594	5,118	6,476	279	124	155	Religios Study
ศิลปะและกีฬา	573	249	325	39,941	14,528	25,413	2,544	1,468	1,076	Arts and Sports
วิชาชีพ	2,689	935	1,754	274,477	160,943	113,534	6,592	3,131	3,461	Occupation
กวดวิชา	2,626	680	1,946	453,881	170,143	283,738	11,932	3,655	8,277	Tutorial Education
เสริมสร้างทักษะชีวิต	47	20	27	2,624	394	2,230	135	23	112	Enrichment for life skills
ปอเนาะ	410	0	410	41,012	0	41,012	1,589	0	1,589	
ตาดีกา	1,900	0	1,900	185,618	0	185,618	13,194	0	13,194	
รวมทั้งสิ้น	8,429	1,960	6,469	1,009,147	351,126	658,021	36,265	8,401	27,864	Total

TCU ออนไลน์ (2553) กล่าวว่าสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (สนย.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) ได้รายงานผลการวิจัย “ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาการกวดวิชา” โดยหยิบยกงานวิจัย ปริญญาณิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ ในช่วงปี 2545-2557 มาสังเคราะห์พบว่า ช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีโรงเรียนกวดวิชา และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาอิสระรายใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2555 ประเทศไทยมีโรงเรียนกวดวิชาถึง 2,005 แห่ง อยู่ในกรุงเทพฯ 460 แห่ง และกระจายอยู่ทั่วประเทศอีก 1,545 แห่ง มีผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาใช้บริการถึง 453,881 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งหมด โดยมูลค่าทางการตลาดของธุรกิจประเภทนี้ อยู่ที่ประมาณ 7,000 ล้านบาท ก่อนขยับขึ้นเป็น 7,160 ล้านบาท ในปี 2556 ที่ผ่านมา และจะเติบโตไปสู่ 8,189 ล้านบาทในปี 2558 ซึ่งเป็นการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปี

เนื่องจากมีโรงเรียนกวดวิชามากมาย แต่ละโรงเรียนกวดวิชาต่างก็มีกลยุทธ์ในการลงทุนที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ชื่อเสียง และทำเลที่ตั้ง โดยโรงเรียนกวดวิชาที่มีชื่อเสียงมักใช้ กลยุทธ์ ดังนี้

การรวมตัวกันเป็นคลัสเตอร์ โดยมีความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกวดวิชาชื่อดังในวิชาต่างๆ ที่หลากหลาย มาใช้สถานที่หรืออาคารร่วมกันเพื่อเป็นจุดศูนย์กลาง หรือ One-Stop Service และรวมถึงการจัดตารางการสอนที่เอื้อกัน ซึ่งส่วนใหญ่มักมีทำเลที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองและห้างสรรพสินค้า ซึ่งมีการคมนาคมที่สะดวกไม่ว่าจะเป็น ตึกวรรณสรณ์ ตึกซีพีทาวเวอร์ ตึกสยามกิตติ์ ซึ่งกลายเป็นศูนย์รวมโรงเรียนกวดวิชาไปแล้ว

การขยายสาขาไปต่างจังหวัด แต่เดิมกลยุทธ์ของโรงเรียนกวดวิชาชื่อดังมักเลือกขยายสาขาไปในกรุงเทพฯ และจังหวัดหลักในภาคต่างๆ ผู้เรียนจังหวัดรอบข้างจึงต้องเดินทางมาเรียน ในขณะที่ผู้เรียนบางคนก็มีข้อจำกัดด้านการเดินทางจึงไม่สามารถเข้าถึงการเรียนกวดวิชาได้ โรงเรียนกวดวิชาชื่อดังได้ขยายสาขาไปจังหวัดรองมากขึ้น ทั้งที่หัวเมืองขนาดใหญ่และพื้นที่ที่เปี่ยมศักยภาพทั้งที่ เชียงราย นครสวรรค์ พิษณุโลก อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ราชบุรี ตรัง

การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับระบบ Admissions โดยโรงเรียนกวดวิชาชื่อดังหันมาปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับระบบดังกล่าวมากขึ้น ครอบคลุมทั้งวิชาสามัญทั่วไป การสอบความถนัดทั่วไป (GAT: General Aptitude Test) การสอบความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ (PAT: Professional and Academic Aptitude Test) รวมถึงวิชาเฉพาะ เช่น วิชาเฉพาะแพทย์

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำ Application เกี่ยวกับการเรียนการสอนผ่านทางสมาร์ทโฟน การเรียนส่วนตัวแบบออนไลน์ซึ่งมีความยืดหยุ่นสูงโดยผู้เรียนสามารถบริหารจัดการการเรียนด้วยตนเอง

ในขณะที่ปีนี้จะเป็ปีทีเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึษา ไม่ว่าจะเป็นการเริ่มการปฏิรูปการศึกษาภายใต้แผนเร่งด่วนระยะเวลาหนึ่งปี (2558-2559) ที่ต้องขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมตามแผนโรดแมปภาครัฐ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรอุษา จันทกร (2551) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมและแยกรายด้าน ด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ของเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 360 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือการรับรู้ในความสามารถของตนเอง รองลงมา คือการสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร ระดับการศึกษา

ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถในตนเอง ส่งผลทางบวกต่อการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ทั้ง 12 มาตรฐาน การสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร ส่งผลทางบวกต่อการพัฒนาตนเองตาม เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ โดยส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิศรุตตา ทองแกมแก้ว (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายวิชาการ : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาเทศบาลนคร หาดใหญ่ จำนวน 4 คน ฝ่ายบริหาร คือ บุคลากรฝ่ายบริหารเทศบาล นครหาดใหญ่ จำนวน 5 คน ประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครหาดใหญ่ ที่มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้ง 4 เขตเลือกตั้ง จำนวน 398 คน ตัวแทนภาคประชาชน เพื่อใช้ในการสนทนา กลุ่ม จำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาตนเองทักษะด้านวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาตนเองทักษะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ปัจจัยภายในตนเอง (แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) และ ปัจจัยองค์กร (บรรยากาศองค์กรของสถานศึกษา) มีผลต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยทักษิณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศิโรรัตน์ ตระกูลสถิตย์มัน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการการพัฒนาตนเองของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาตนเองของบุคลากรที่เป็นอาจารย์อัตราจ้าง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่เป็นอาจารย์อัตราจ้าง จำนวน 204 คน ผลพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการฝึกอบรม/สัมมนา ศึกษาดูงาน มีความต้องการมากที่สุด รองลงมาด้านวิจัยและด้านการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการศึกษา ต่อ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ อายุการทำงาน ระดับ การศึกษา และ สถานภาพตำแหน่งในปัจจุบันที่แตกต่างกัน มีความต้องการการพัฒนาตนเองในภาพรวมไม่แตกต่าง

กัน ส่วนบุคลากรที่มีหน่วยงานสังกัดแตกต่างกัน มีความต้องการการพัฒนาตนเองในภาพรวมแตกต่างกัน

นมิตา ชูสุวรรณ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานสายปฏิบัติการ วิชาชีพและบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง 221 คน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความต้องการพัฒนาตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการพัฒนาตนเองเป็นรายด้านพบว่า พนักงานมีความต้องการด้านการศึกษาต่อมากที่สุด ซึ่งความต้องการด้านการฝึกอบรมและด้านการพัฒนาการทำงานมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

เทียมรัตน์ คงทนต์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรใน บริษัท ทีเอสที เมทัลเวิร์ค จำกัด จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการศึกษาต่อสูงสุด รองลงมาคือด้านการฝึกอบรม ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง และด้านสภาพลักษณะของงานที่ทำ ตามลำดับต่ำสุด ส่วนความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรในบริษัท ทีเอสที เมทัลเวิร์ค จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงานและการศึกษาต่างกันมีระดับความต้องการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรที่มีอายุงานต่างกัน มีระดับความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร โดยได้สังเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเอง เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 6,285 คน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2558) ซึ่งเป็นผู้ที่ปรากฏรายชื่ออยู่ในโรงเรียนกวดวิชา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีหลักแหล่งที่ได้รับความนิยมจากผู้เรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาโครงการต่าง ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์วิธีการนิเทศแบบพัฒนาตนเอง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง
 - 1) การวิเคราะห์ตนเอง
 - 2) การประเมินจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง
 - 3) การประเมินการสอน
2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง
 - 1) การจัดลำดับสิ่งที่ต้องพัฒนา

- 2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ
3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง
 - 1) การเลือกวิธีการในการพัฒนา
 - 2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ
 - 3) การจัดสรรเวลา
 - 4) การเสริมแรง
4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง
 - 1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย
 - 2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค
 - 3) การกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร กรอบแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองและโรงเรียนกวดวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดและเนื้อหาของเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสม และครอบคลุมกับกรอบแนวคิดและขอบเขตการวิจัยที่กำหนด รวมถึงความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความถูกต้องชัดเจนของภาษา และรูปแบบของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมและความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ปรีกษาอาจารย์ที่ปรีกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

7. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองสัมภาษณ์กับครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา จำนวน 3 คน นำผลการทดลองที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ ปรีกษาอาจารย์ที่ปรีกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

8. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครในการทำวิจัยและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างในสถาบันกวดวิชาต่าง ๆ ภายในระยะเวลาที่ดำเนินการ
2. ติดต่อขออนุญาตหมายเพื่อเข้าไปทำการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมายกับกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์
2. ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง
3. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับวิธีการการนิเทศแบบพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ เพื่อวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีหลักแหล่งได้รับความนิยมนอกจากจำนวนผู้สมัครเรียน และได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาโครงการต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และได้นำเสนอผลการวิจัย เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์และประเมินตนเอง
2. ผลการกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง
3. ผลการปฏิบัติการพัฒนาตนเอง
4. ผลการประเมินผลการพัฒนาตนเอง

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน โดยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและประสบการณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย บางส่วนเป็นเพศหญิง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี บางส่วนมีอายุระหว่าง 21-30 ปี บางส่วนมีอายุระหว่าง 61-70 ปี บางส่วนมีอายุระหว่าง 41-50 ปี และบางส่วนมีอายุระหว่าง 51-60 ปี ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา บางส่วนมีตำแหน่งเป็นเจ้าของสถาบัน และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี บางส่วนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท บางส่วนมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนอยู่ในช่วง 11-20 ปี บางส่วนมีประสบการณ์สอนอยู่ในช่วง 1-10 ปี บางส่วนมีประสบการณ์สอนอยู่ในช่วง 21-30 ปี บางส่วนมีประสบการณ์สอนมากกว่า 31 ปี ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่สอนวิชาคณิตศาสตร์ บางส่วนสอนภาษาอังกฤษ เคมี ฟิสิกส์ ชีวะ ภาษาไทย สังคมศึกษา หรือวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่สอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย บางส่วนสอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีรูปแบบการสอนสด และวิดีโอ บางส่วนมีรูปแบบการสอนออนไลน์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยนำเสนอผลเรียงลำดับตามความถี่ของความคิดเห็นส่วนใหญ่

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง

1) การวิเคราะห์ตนเอง

ด้านแรงจูงใจที่เป็นสาเหตุให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเลือกมาเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเกิดจากแรงจูงใจที่หลากหลาย ส่วนใหญ่มาจากเรื่องของการอยากช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่เรียนอ่อนหรือที่มีปัญหาจากโรงเรียน อีกทั้งทำให้มีความสุขที่ได้เห็นผู้เรียนที่มาเรียนแล้วประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่ได้เริ่มต้นจากการสอนเพื่อน หรือรุ่นน้อง และรู้สึกว่าการสอนสนุก ทำให้ชอบการถ่ายทอด รักการสอนคิดว่าเป็นคนที่สอนให้เข้าใจได้ง่าย และการมาเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยมีเหตุผลมาจากต้องการพึ่งพาตนเองโดยไม่ต้องใช้เงินบิดามารดา การเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชานอกจากมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ยังทำให้มีชื่อเสียง มีเกียรติในสังคม มีหน้าที่การงานที่ดีขึ้น มีเวลาเพิ่มมากขึ้น และสามารถทำการสอนได้อย่างอิสระอีก

ด้วย ซึ่งในครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายมีแรงจูงใจจากแรงบันดาลใจที่อยากจะเป็นครูมาตั้งแต่ผู้เรียนเป็นเด็ก เกิดจากจิตวิญญาณ ความชอบในวิชานั้น มีความรักผู้เรียน บางรายที่เคยเป็นครูโรงเรียนในระบบถูกมองในแง่ลบในการสอนพิเศษ และมีข้อจำกัดหรือติดกรอบการทำงาน จึงได้ตัดสินใจเลือกมาเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา บางรายมีพื้นฐานครอบครัวเป็นครู บางรายเกิดมาในครอบครัวยากจนพ่อแม่ไม่มีความรู้ ไม่สามารถถามเกี่ยวกับการบ้านได้ โตขึ้นมาจึงอยากเป็นครู และบางรายมาจากการได้เห็นภาพความสำเร็จของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ตนเคารพ จึงอยากที่จะมาเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ด้วยแรงจูงใจดังกล่าวจึงทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อาชีพครูโรงเรียนในระบบมีความแตกต่างจากครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา และมีส่วนที่มีความคิดเห็นว่าอาชีพครูโรงเรียนในระบบไม่มีความแตกต่างจากครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางท่าน มีคำกล่าวดังต่อไปนี้

“สำหรับพี่เกิดเพื่อมาเป็นครู มันเป็นพรสวรรค์ เกิดมาเพื่อสิ่งนี้ ชอบอยากเป็นครู อยากเป็นตั้งแต่จำความได้ บางคนมาเป็นครูเพราะว่าอยากได้เงิน เพราะโดนบังคับว่าไม่รู้จะไปทางไหน หรือว่าต้องเป็นอาชีพ แต่ของพี่เป็นครูด้วยจิตวิญญาณ ชอบช่วยเหลือผู้เรียน ชอบอยู่กับผู้เรียนมากกว่าผู้ใหญ่”

(อ. ปิง เจริญศิริวัฒน์ (Da'vance))

“จริงๆตั้งแต่แรกที่เห็นเคมีคือแฉะใจแล้วว่าต้องเป็นครูสอนเคมี เป็นคนชอบสอน ชอบสอนตัวเพื่อนตั้งแต่มัธยม มีความสุขเมื่อได้เห็นน้องๆประสบความสำเร็จด้วย”

(ผศ. ดร.โรจน์ฤทธิ์ โรจนธเนศ (ครูพี่เต้ เคมีก้า))

“ตอน ม.ปลายชอบติวเพื่อน ชอบการสอน สนุกกับมัน สอนฟรีก็สอน ไม่คิดว่าการที่มีชื่อเสียงมากขึ้นเป็นแรงจูงใจ เรื่องหน้าที่การงานที่ตีขึ้นคิดว่าเป็นอาชีพ ๑ หนึ่ง ซึ่งบันไดขั้นแรกของการเข้ามาเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา มาจากสอนเพื่อนที่อ่อน หรือผู้เรียนที่อ่อน ๑ มาก่อน”

(อ. ชัยรัตน์ เจริญราษฎร์ (สถาบันเคพีเอ็น สมารท์ อ.เจ๊ย))

“มีความรู้สึกส่วนตัวเองสอนเข้าใจง่าย ซึ่งเป็นจุดเด่นที่เป็นความสามารถพิเศษที่สามารถอธิบายให้เข้าใจง่าย ซึ่งถ้าเราสอนเฉพาะโรงเรียนจะได้สอนผู้เรียนแค่มกึ่คน แต่ถ้าเราสอนพิเศษและความสามารถที่เรามีจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เคมีได้เยอะมาก และจะทำให้ผู้เรียนได้รู้ว่าเคมีไม่ได้ยากอย่างที่คิด”

(อ. อุไรวรรณ ศิวกุล (โรงเรียนกวดวิชาวรรณสรณ์ อ.อุ))

ด้านครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ไม่ได้จบครูและสอนไม่ตรงสาขาที่จบ ส่วนใหญ่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาใช้ความรู้ในรายวิชาที่เคยเรียนตามระดับชั้นที่สอน หรือมากกว่าระดับชั้นที่สอน เช่น ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้ความรู้ในรายวิชาที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเนื้อหาบางส่วนของระดับปริญญาตรีมาสอน บางรายจะใช้ความรู้ในรายวิชาที่สอนตามระดับชั้นที่สอน ร่วมกับโจทย์การสอบแข่งขันในรายการต่าง ๆ มีครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางส่วนที่มีวุฒิมัธยมศึกษาทางการศึกษามาก่อน

ด้านความคิดเห็นเรื่องความแตกต่างระหว่างครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชากับครูโรงเรียนในระบบ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่คิดว่า ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่า เพราะครูในระบบต้องทำงานมากกว่าไม่ใช่แค่การสอนอย่างเดียว ต้องมีการอบรม ทำกิจกรรมอื่น ๆ แต่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีหน้าที่สอนเพื่อให้ได้เนื้อหา ให้ความรู้เฉพาะวิชาได้ลึกซึ้ง ซึ่งวัตถุประสงค์ของครูคือการสร้างความรู้ ส่วนวัตถุประสงค์ของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาคือการสอบเข้าสถาบันต่าง ๆ หรือการสอบแข่งขัน ดังนั้นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจึงมีเทคนิควิธีการสอนเพื่อสอบที่ดีกว่าครู แต่บางรายมีความคิดเห็นว่า ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับครูแต่ละท่านด้วย บางรายบางรายมีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาสามารถเจาะลึกเนื้อหา รายวิชาได้ดีกว่า ครูจะชำนาญในสิ่งที่สอนในระดับชั้นนั้น ๆ แต่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจะมีความชำนาญในวิชาเหล่านั้นทั้งระดับชั้น เช่น ครูคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จะมีความชำนาญคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แต่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจะมีความชำนาญวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวคือ มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 บางส่วนมีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ดีกว่า เนื่องจากสามารถถ่ายทอดได้อย่างอิสระไม่มีกรอบมากำหนด บางส่วนมีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชากับครูโรงเรียนในระบบไม่มีความแตกต่างกัน ดังคำกล่าวของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต่อไปนี้

“ครูในระบบต้องทำงานเยอะมากเลย ไม่ใช่แค่สอนอย่างเดียว ต้องมีการอบรม เช็คแถว ทำกิจกรรม แต่ครูกววิชามีหน้าที่สอนเพื่อให้ได้บทเรียน คือครูจะมีข้อดีที่สอนเฉพาะไปเลย แต่ไม่ดีตรงที่ว่าครูบางคนคิดแต่เงินโดยไม่สอนให้ครบถ้วนแล้วให้ไปเรียนพิเศษภายหลัง ”

(อ. ปิง เจริญศิริวัฒน์ (Da'vance))

“วัตถุประสงค์ของครูคือการสร้าง วัตถุประสงค์ของครูผู้สอนในสถาบันกววิชาคือ การสอบ ครูผู้สอนในสถาบันกววิชาจะจับตัวที่เป็นส่วนผสมมาใช้ ครูเป็นทุกอย่างแต่ครูผู้สอนในสถาบันกววิชาคือคนที่สอนเสริมจากการครู”

(อ. อำพล ขวัญพัก หรือ อ.กาแพ (สถาบันบัณฑิตแนะแนว))

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นว่า ครูผู้สอนในสถาบันกววิชาที่ประสบความสำเร็จต้องมีองค์ประกอบทางด้านเทคนิคการสอน ด้านความรู้ และด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่จะสอน มีความแม่นยำถูกต้อง มีความเก่งในรายวิชาที่ตัวเองสอน ควรมีความรู้ในเนื้อหาที่ตนเองถนัดอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งมีข้อมูลความรู้ในเนื้อหาเหล่านั้นอยู่บนความรู้อันเป็นข้อเท็จจริงและทันสมัย

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นว่าด้านเทคนิคการสอนที่เก่งและน่าสนใจ ไม่หยุดการพัฒนาในการหาข้อมูลใหม่ ซึ่งเทคนิคการสอนเกิดจากการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ การสังเกตสิ่งที่น่าสนใจและนำมาปรับใช้ รวมทั้งการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน มีรูปแบบการสอนที่แตกต่าง มีเทคนิควิธีการเฉพาะ และมีแบบฝึกหัดให้ฝึกฝน มีการพัฒนาหลักสูตรและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มีเทคนิคการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิดความรู้สึกเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เคยไม่เข้าใจมาก่อน มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน ครูผู้สอนในสถาบันกววิชาบางส่วนมีความคิดเห็นว่าเป็นว่าต้องรู้ถึงความต้องการและความเข้าใจของผู้เรียน การเป็นครูผู้สอนในสถาบันกววิชาที่ประสบความสำเร็จต้องเรียนรู้การเรียนการสอนด้วยตนเองเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและสามารถนำไปปรับใช้ในการสอนได้

ด้านมนุษยสัมพันธ์ที่เป็นองค์ประกอบของครูผู้สอนในสถาบันกววิชาที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นครูผู้สอนในสถาบันกววิชาที่มีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจา และน้ำเสียงโดยรวมที่ดี เช่น ครูผู้สอนในสถาบันกววิชาบางส่วนมีความคิดเห็นว่าเป็นว่าลักษณะของครูผู้สอนในสถาบันกววิชาควร

ฉลาดซึ่งจะทำให้ผู้เรียนอยากเรียน มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าพบได้ง่าย ซักถามปัญหาได้อย่างอิสระ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ จริ่งใจที่จะให้ความรู้ มีความรักในการสอนและมีความรักให้กับผู้เรียน สามารถจูงใจผู้เรียนให้รักที่จะเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะตอบคำถามแก่ผู้เรียนได้ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องรักในงานที่ทำและพร้อมจะแก้ไขเมื่อเจอผู้เรียนที่มีปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด มีความโดดเด่นในตัวครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเอง

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ดีต้องมีความพร้อมทุกด้าน มีความสม่ำเสมอในการฝึกฝนตัวเอง สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเอง อยู่เสมอจากประสบการณ์ที่ตนได้รับ

ส่วนใหญ่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาไม่เคยศึกษา หรือเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนมาก่อน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ได้เรียนรู้เมื่อเริ่มการสอนและจากประสบการณ์ในการสอน โดยการอ่านหนังสือของต่างประเทศ เช่น หนังสือ how to teach หนังสือ know how การเป็นครูของญี่ปุ่น , บางรายมีความคิดเห็นว่าเรียนมาจากหนังสือหลักของนิเทศศาสตร์จะช่วยทำให้สอนและสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่อาศัยการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต มีสื่อค่อนข้างมาก ค้นหาได้สะดวก ทำให้สามารถค้นหาเทคนิคของครูแต่ละท่านผ่านทาง You Tube ได้ เช่น You Tube ของ Ted Talk ส่วนใหญ่นำวิธีการของครูท่านอื่นมาประยุกต์ใช้และฝึกฝนไปเรื่อย ๆ เพื่อให้พบวิธีการของตนเอง เรียนรู้เทคนิคการสอนจากการสังเกตการสอน หรือการพูดของบุคคลหลาย ๆ อาชีพ เช่น โก้ด , นักพูด , ครู จากการสังเกตรุ่นพี่ที่เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ช่วยฝึกการสอนให้ในสมัยเรียน หรือนึกถึงตอนเรียนว่าเคยเรียนมาแล้ว ครูสอนแบบไหน มีเทคนิคอะไรบ้าง เข้าพบครูหลาย ๆ ท่านและสอบถาม เรียนรู้เทคนิควิธีการสอนหรือสนทนากับบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการสอนเพื่อเรียนรู้วิธีการสอนต่าง ๆ บางรายศึกษามาจากพ่อซึ่งมีอาชีพเป็นครู เรียนรู้จากการสอนของตัวเองแล้วนำวิธีการต่าง ๆ มาพัฒนาการสอนของตนเอง บางรายใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้ผู้เรียนหลังจบการเรียน ให้เพื่อให้ประเมินครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ถ้าผลการประเมินเป็นอย่างไร ให้หาวิธีปรับปรุงผลที่ไม่ดีให้ดีขึ้น หรือหากดีอยู่แล้วให้คงไว้หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ดังคำกล่าวของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต่อไปนี้

“นิยามความสำเร็จของแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน แต่ถ้าพูดถึงสิ่งที่ทำให้โรงเรียนอยู่รอดก็คือครูต้องสอนดี มีเนื้อหาดี ความบันเทิงก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนสนุกมากขึ้น แต่ก็ขึ้นอยู่กับตัวตน บุคลิก คุณสมบัติของแต่ละคนว่าผู้เรียนจะชอบแบบไหน”

(อ. คณาธิป สุนทรรัักษ์ หรือครูลูกกอล์ฟ (โรงเรียนสอนภาษาอังกฤษAngkriz)

“มุมมองที่ต่างคือการไม่หยุดพัฒนาตัวเอง มีการใช้เทคนิคการสอนใหม่ทุกวัน เช่น การใช้แอปพลิเคชันใหม่ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถกลับไปเรียนที่บ้านได้ และสำคัญคือมีการใช้เทคนิคการสอนโดยใช้เพลงมาสอน ในสมัยก่อนสื่อการสอนของครูจะเป็นซีดี เป็นตัวอักษร แต่มีงานวิจัยที่บอกว่าหนึ่งรูปจะอธิบายเป็นตัวอักษรได้เป็นหมื่นคำ และวิดีโอสามนาทีเท่ากับเอกสารร้อยหน้า”

(อรรถวิทย์ ปัญญาภิญโญผล หรือครูพีบาส (โรงเรียนกวดวิชาบ้านคำนวนวิทย์)

“คิดว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ประสบความสำเร็จต้องมีองค์ประกอบ1. ต้องเก่งจริง ต้องมีความรู้จริงๆในวิชาที่สอน ต้องมีความรู้จริง ๆ อย่างท่องแท้ 2. ต้องพูดรู้เรื่อง ต้องมีพรสวรรค์ในการถ่ายทอด 3. ต้องรักผู้เรียน ต้องมีความเป็นครู ต้องมีจิตเมตตาต่อผู้เรียน”

(อ. พีระ บ.บุพพาจารย์ หรือป้ามัก (Ideal)

2) การประเมินจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับในด้านเนื้อหาสาระในการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเป็นผู้เขียนเนื้อหา จัดทำคู่มือการเรียนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องมีความรู้ในเนื้อหาที่ถูกต้อง แม่นยำ พยายามหาข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอในการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนและสื่อการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจะทำและสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง ออกแบบให้มีสีสันสวยงาม ใช้รูปภาพเพื่อให้สื่อความหมายแทนตัวหนังสือได้มากกว่า มีแบบฝึกหัดครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านเอกสารประกอบการเรียนได้เข้าใจง่ายและมีความอยากเรียนเพิ่มขึ้น ด้านสื่อการสอนมีทั้งแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการเรียนเป็นประจำ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายเมื่อทำการสอนเสร็จแล้วจะบันทึกหลังการสอนไว้ว่าต้องเพิ่มเติมหรือแก้ไขสิ่งใดบ้าง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการ

ถ่ายทอดและสอนให้สามารถใช้ได้จริง โดยมีการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย อธิบายเนื้อหาที่ยากให้เป็นเรื่องง่าย ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเข้าใจอย่างไม่เคยเข้าใจมาก่อน มีเทคนิควิธีการในการคิดที่รวดเร็ว ไม่ซับซ้อน มีเทคนิควิธีการสอนที่โดดเด่น พิเศษกว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาท่านอื่น ผู้เรียนเรียนแล้วไม่เบื่อ มีเทคนิคการสอนการจำ มีโจทย์หรือข้อสอบที่สร้างความสนใจให้กับผู้เรียน มีวิธีทำที่กระชับ มีความรู้ใหม่ ๆ มีการพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติลบ ๆ ของผู้เรียนได้ บางรายมีรูปแบบการสอนที่สามารถนำทั้งวิทย์และคณิตมาประยุกต์การสอนร่วมกันได้ มีรูปแบบการวัดผลที่ค่อนข้างเข้มข้น ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการประเมินการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ดูความสำเร็จจากผู้เรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัย และมีการบอกต่อกัน อาจจะเป็นการบอกต่อจากเพื่อน รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ บางคนมีผลการเรียนดีขึ้น ความน่าเชื่อถือจึงเกิดขึ้น ทำให้มีชื่อเสียง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาจึงจะได้รับความนิยม

ด้านเทคโนโลยี ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจการบ้าน บางส่วนมีการให้การบ้าน บางรายมีการตรวจการบ้าน ผ่านแอปพลิเคชันการสอนที่ชื่อว่า teacher kit ซึ่งจะมีการบันทึกทุกอย่างเกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้เรียนแต่ละคน ข้อมูลดังกล่าวนี้จะการส่งเมลไปให้ผู้ปกครองรับทราบทั้งผลสอบและความคิดเห็นของครูผู้สอน ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ทำให้การเรียนการสอนสามารถทำได้ง่ายและเร็วขึ้น โดยใช้เวลาน้อยลง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าทักษะที่สำคัญที่สุดในชีวิตคือทักษะการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา

ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางส่วนมีความเห็นว่าห้องเรียนเป็นเอกลักษณ์ การทำให้ห้องเรียนเปรียบเสมือนบ้าน หรือมีบรรยากาศภายในห้องน่าสนใจ มีกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องมีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจา น้ำเสียง ใจดีและเป็นที่รัก เป็นคนสนุกสนาน ภาษาที่ใช้เป็นภาษาวัยรุ่น ความสนุกสนานในการเรียน ทำให้พูดคุยและเข้าถึงได้ง่าย มีบุคลิกที่เป็นกันเอง ไม่ถือตัว ทำให้ผู้เรียนกล้าซักถาม รู้สึกสบายใจที่จะเข้าหาครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา เรียนแล้วไม่เกิดความรู้สึกเครียด ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายให้ผู้เรียนสามารถทบทวนจากวิดีโอจนกว่าจะเข้าใจโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายแสดงความจริงใจในการสอนและใช้วิธีโน้มน้าวใจ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเรียนกับครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาแล้วมี

ความสุข ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายสร้างความรักและศรัทธาให้ผู้เรียนรู้สึกไว้วางใจและกล้าปรึกษาปัญหาต่าง ๆ

“น้อง ๆ จะบอกปากต่อปาก ว่าเรียนแล้วประสบความสำเร็จ มียอดผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น บางคนก็ชอบเทคนิค บางคนก็ชอบเรียนแล้วประสบความสำเร็จสอบเข้าได้ตามที่ตั้งใจ บางคนเรียนแล้วเข้าใจ มีเกรดที่ดีขึ้น”

(อ. อนุรักษ์ ศุจิจันทร์รัตน์ หรือพีโอ (O Plus))

“สิ่งที่ทำให้ครูได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับ คือ 1. ทุ่มเทในการสอน 2. มีการพัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ 3. รูปแบบการวัดผลที่ค่อนข้างเข้มข้น 4. มีสื่อประกอบในการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น 5. ด้านเนื้อหาสาระก็เป็นส่วนหนึ่ง ต้องดูว่าหลักสูตรตรงนี้เค้าเน้นหนักทางด้านไหนและต้องเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตรด้วย”

(อ. สมาน แก้วไวยุทธ (โรงเรียนกวดวิชาบ้านคำนวนวิทย์))

“สิ่งที่ทำให้ได้รับการยอมรับ มีทุกๆด้านเลย ทั้งด้านเนื้อหาสาระที่ครบถ้วน เอกสารประกอบการเรียนที่มีโจทย์ที่หลากหลายรวมถึงโจทย์การสอบแข่งขัน สื่อการสอนน่าสนใจ มีเทคนิควิธีการที่เข้าใจได้โดยง่าย มีการประเมินในด้านผลสัมฤทธิ์หลังจากเรียนจบ ประเมินจากผู้เรียนด้วยการซักถามความเข้าใจ และประเมินจากการสังเกตความพอใจของผู้เรียน ด้านการเปิดโอกาสให้เข้าพบเพื่อซักถามและเป็นกันเองกับผู้เรียน”

(อ. ศุภฤกษ์ สุกุลชัยพรเลิศ พีซูปเค (SupK))

ด้านสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติมหรือปัญหาในการเรียนการสอนที่อยากจะพัฒนาการเรียนการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ไม่มีสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติมหรือปัญหาในการเรียนการสอนที่อยากจะพัฒนา บางส่วนต้องการพัฒนาเพิ่มเติม ถึงแม้จะมีสิ่งที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับอยู่แล้ว แต่กลับมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ในด้านสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี เอกสารประกอบการเรียนของตนเอง บางรายต้องการพัฒนาสื่อการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาด้านข้อสอบจะใช้ข้อสอบเดิมตลอดไม่ได้ เพราะวันเวลาเปลี่ยนไป

ข้อสอบที่มีจะล้าหลังและมีเทคนิคใหม่ ๆ เกิดขึ้น จึงต้องพัฒนาเนื้อหาไปเรื่อย ๆ ตามข้อสอบใหม่ ต้องมีการแก้ไข ปรับปรุง จึงทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเกิดความพยายามในการหาข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา เนื่องจากว่าปัจจุบันมีการสอบแข่งขันหลายรายการ

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายต้องการพัฒนาด้านตัวผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน บางรายต้องการพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อให้สามารถเรียนเข้าใจได้ดีขึ้น บางรายต้องการทำหลักสูตรล่วงหน้าเพิ่มมากขึ้น ต้องการพัฒนาความรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้เท่าทันในทุกด้าน บางรายมีความต้องการที่จะพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบออนไลน์ นำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนที่บ้านได้ บางรายมีความต้องการทีมงานที่ดี ที่พร้อมจะเข้ามาช่วยสนับสนุนทางด้านตำรา หรือสื่อภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ บางรายต้องการการจัดสรรเวลาเพื่อการพักผ่อน หรือผ่อนคลายความเหนื่อยล้าในด้านต่าง ๆ จะต้องมีพลังในการสอน บางรายมีปัญหาเรื่องงบประมาณและสถานที่ที่ไม่เพียงพอ

3) การประเมินการสอน

ด้านการประเมินการสอน และรับข้อมูลป้อนกลับของตนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีคิดเห็นว่าการประเมินการสอนของตนเองมีความสำคัญมากที่สุด ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจะต้องมาจากผลที่ผู้เรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือผลการสอบแข่งขันในสนามต่าง ๆ เช่น การสอบ GAT PAT การสอบ 7 วิชาสามัญ การสอบโอเน็ต การสอบแข่งขันโอลิมปิก การสอบโครงการ พอสว. หรือโครงการ กสพท. ผลการเรียนจากโรงเรียน ซึ่งสิ่งที่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาอยู่ได้ ไม่ใช่ใบปลิวหรือการโฆษณา แต่คือผลสัมฤทธิ์การสอบ บางรายมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยการทำแบบทดสอบหลังจากเรียนจบหลักสูตร หรือเรียนจบแต่ละบท

การประเมินข้อมูลป้อนกลับที่ได้รับจากผู้เรียน ส่วนใหญ่เป็นการซักถามความเข้าใจในระหว่างเรียน และการพูดคุยหลังจากเรียนจบ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีช่องทางการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line IG ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ดูปริมาณของข้อความคำถาม ถ้าหากข้อความคำถามในแต่ละวันปริมาณลดน้อยลงหมายความว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีการพัฒนาที่ดี มีการเรียนการสอนที่ดีที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในห้องเรียนได้ดี ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายดูจากการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ว่าสามารถทำการบ้านได้หรือไม่

การประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นการชื่นชม หรือให้คำปรึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line IG หรือ ผ่านพนักงานต้อนรับ หรือ พูดคุยกับครูโดยตรง

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการประเมินตนเองโดยการสังเกตความพึงพอใจของผู้เรียนโดยดูจากจำนวนของผู้เรียนที่มีการสมัครเรียนอย่างต่อเนื่อง หรือดูจากจำนวนผู้สมัครเรียนที่เพิ่มขึ้น ประเมินโดยการสังเกตบรรยากาศในการเรียนว่าผู้เรียนเข้าใจสามารถตอบคำถามได้

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการประเมินการสอนของตนเองมีความสำคัญมากที่สุด หลังจากการประเมินการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ได้นำผลการประเมินเหล่านั้นมาปรับปรุงการสอน การประเมินการสอนทำให้เกิดการพัฒนาตนเองหลายด้าน ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการประเมินในด้านใด การประเมินการสอนจะทำให้เกิดการพัฒนาในด้านนั้น เช่น ทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเกิดการพัฒนาก่อนการสอนให้ดีขึ้น เกิดความรู้ในการพัฒนาด้านเนื้อหา การสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน การตอบคำถามและการสื่อสาร รวมถึงด้านบุคลิกภาพ โดยบางรายมีการแจกใบประเมินให้แก่ผู้เรียนทำการประเมินการสอนของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา หลังจากเสร็จสิ้นการ การประเมินเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้รู้จุดที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติม

“ทุกครั้งที่สอนจะมีการประเมิน ว่าเร็วไปหรือไม่ นอกเรื่องหรือไม่ เนื้อหาเป็นอย่างไร อธิบายเข้าใจมั้ย จะประเมินทุกคาบและสถาบันให้ครูทุกคนต้องได้รับการประเมินจากผู้เรียน พี่จะดูจากเกรดของผู้เรียนที่โรงเรียนว่าดีขึ้นหรือไม่ มีการสอบติดหรือไม่ จะไปดูความคิดเห็นตามเพจ เช่น เว็บบุ๊คนดี เฟสบุ๊ค และดูจากการสอนในห้องเรียนว่าผู้เรียนตั้งใจเรียน หรือผู้เรียนหลับ”

(อ. เตือนเพ็ญ ฉายทองดี หรือ ครูพี่ไผ่ (We by The Brain)

2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง

1) การจัดลำดับสิ่งที่ต้องพัฒนา

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา มีการจัดลำดับสิ่งที่ต้องการพัฒนาหลังการประเมินตนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการจัดลำดับโดยการพัฒนาไปตามวาระ ปรับให้เหมาะสมกับวาระ สภาพ เวลาหรือโอกาส เมื่อเจอปัญหาสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันที เรียงลำดับตามความสำคัญหรือจุดอ่อน เมื่อพบให้ทำการปรับปรุงและพัฒนาทันที ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการพัฒนาและปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ ซึ่งการพัฒนาและปรับปรุงการสอนเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

เนื่องจากผู้เรียนจะมีปัญหาเพิ่มขึ้นทุกปี บางรายมีการพัฒนาการสอนโดยการเปลี่ยนลักษณะและวิธีการทำโจทย์ ให้เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ ดูว่าควรปรับโจทย์เพิ่มขึ้นหรือลดลง ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ขึ้นอยู่กับความจำเป็นตามสภาพที่เกิดขึ้น เมื่อครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาพบว่า มีจุดที่ไม่ดี หรือสิ่งที่มีผลกระทบให้รับแก้ไขทันที ใช้วิธีดูความเป็นไปได้ในการปรับปรุงแก้ไข โดยใช้วิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ถ้ามีผู้เรียนเรียนไม่รู้เรื่อง ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาจะปรับเรื่องนี้ได้ทันที โดยหาวิธีอธิบาย สื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย หลังจากนั้นให้มาปรับในสิ่งที่ตนเองต้องการจะปรับแก้ อาจจะเป็นสื่อหรืออะไรก็ตามที่ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาพบในห้องเรียน แต่การปรับแก้ ต้องใช้เวลาไม่สามารถปรับได้ทันที เช่น การพัฒนาเอกสารการสอน แต่สุดท้ายแล้วครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาจะทำการแก้ไขจนสำเร็จ

“ถ้าผู้เรียนเรียนไม่รู้เรื่องเราก็จะแก้ตรงนั้นก่อน แล้วค่อยมาปรับในสิ่งที่เราอยากจะทำ
ภายหลัง ซึ่งการสอนมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ทุกปีตามแนวข้อสอบ”

(กิตติธัช เล่าห์อุทัยวัฒนา หรือครูพีผิง Ideal , Physics@style)

2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ

ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาทุกคนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทำงาน เป้าหมายความสำเร็จของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชา ส่วนใหญ่อยากให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้ได้มากที่สุดในด้านผลการสอบของผู้เรียน ต้องการให้ผู้เรียนทุกคนสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่หวังได้ ซึ่งการมีจำนวนผู้เรียนที่เรียนเพิ่มมากขึ้น ทั้งผู้เรียนเดิมและผู้เรียนที่สมัครใหม่ หมายความว่าครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชา มีการสอนดี ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาบางส่วนมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจวิชาที่เรียน ได้รับคำชื่นชมจากผู้เรียนหรือผู้ปกครอง รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อันสนุกสนานและมีสาระในชั้นเรียน ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาบางรายตั้งเป้าหมายว่าผู้เรียนจะต้องเข้าเรียนทุกครั้ง ทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายให้ครบ บางรายมีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนสามารถทำผลการทดสอบท้ายบทหรือแบบทดสอบเมื่อเรียนจบคอร์สได้ แสดงว่าผู้เรียนมีความเข้าใจวิชาที่เรียน

“การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทำงาน จะกำหนดเป้าหมายทุกครั้ง ในการทำงาน ทุกอย่างเราต้องกำหนดเป้าหมายก่อน เพราะถ้าไม่มีเป้าหมายเราก็จะไปไม่ถึง เช่น ปีนี้เราจะให้มี ผู้เรียนสอบเข้าได้กี่คนจากจำนวนที่มาสมัคร”

(อ.ทงศักดิ์ อัครชัยสุวิกรม หรืออ.โจ (สถาบันกวตวิชา บ้านบัณฑิต)

“การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จด้านผลการสอบของผู้เรียน ต้องคิดว่าผู้เรียนจะได้คะแนน เท่าไหร่ การสอบผ่าน การสอบเข้ามหาวิทยาลัย) การกลับมาเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง”

(อ. เจษฎา สุขุมามาศ หรือครูพีเจต (STUDERA MATH , Ideal)

“การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ อย่างแรกเลยนะ พอสอนเสร็จ แล้วผู้เรียนทำตาแป๋วใส่ เราแล้วบอกว่า หนูเข้าใจแล้ว หนูทำได้แล้ว นี่คือ สิ่งที่เราคิดว่าเราประสบความสำเร็จแล้ว”

(อ. อนุสรณ์ มั่นสันฐิติ หรือครูคริส (Tight thai ,Englicious Academy , Ideal)

3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง

1) การเลือกวิธีการในการพัฒนา

ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่มีวิธีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากการอ่านหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งแบบรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการ สืบค้นข้อมูลตามเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากในประเทศและต่างประเทศ รวมถึง Facebook YouTube โดยมีการศึกษาด้วยตนเองจากการดูรูปแบบการสอนของอาจารย์ท่านอื่น การฝึกทำโจทย์ ปัญหาแต่ละเนื้อหา และได้ทำการทดลองวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อสังเกตวิธีที่ประสบความสำเร็จที่สุด แล้วนำมาเลือกในครั้งต่อไป บางส่วนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ไปศึกษาดูงาน เช่น ดูโรงเรียน กวตวิชาในต่างประเทศ เข้ารับการอบรม สัมมนากับหน่วยงานต่างๆ หรือบางรายอ่านและทำงานวิจัย

เทคนิควิธีการเหล่านั้น ทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่ต้องทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ อยู่ตลอดเวลา ต้องรู้จักตนเองและเปิดใจที่จะรับฟังการแสดงความคิดเห็น ศึกษาค้นคว้าและหา ความรู้เพิ่มเติมด้วยตัวเองในทุกช่องทางอยู่เสมอ ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่ นำข้อมูลจาก แหล่งเรียนรู้ไปพัฒนาทักษะเทคนิคและวิธีการสอนให้ดีขึ้น โดยดูเทคนิคของอาจารย์ท่านอื่นเพื่อนำไป พัฒนาการสอน ปรับปรุงวิธีสอน สร้างเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับตนเองและผู้เรียนให้มากที่สุด มี

วิธีการจำแบบใหม่ ๆ ในเนื้อหาสาระ เพื่อนำไปตอบโจทย์ของผู้เรียน นำไปพัฒนาเอกสารการสอน และเนื้อหาสาระ พัฒนาทักษะการสื่อสารเรื่องการตอบคำถาม รวมทั้งพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เรียน เพื่อพัฒนาตนเองให้ทันกับโลก สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ บางรายสร้างแง่มุมใหม่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ให้เกิดประสบการณ์ต่อผู้เรียนให้มากที่สุด

“เป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือตลอดเวลา และสนใจอะไรหลาย ๆ ศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือต่างประเทศที่แปล ดู You Tube ซึ่งเป็นประโยชน์มาก ๆ หรือนั่งดู Ted talk ซึ่งคอร์สที่สร้างชื่อให้เลยจะเป็นคอร์สสอบเข้า ซึ่งจะมีข้อสอบใหม่ ๆ ที่หามาและซื้อมาอัปเดตตลอดเวลา มีเพื่อน ๆ เยอะ

มากมาแลกเปลี่ยนกัน”

(อ. อนุสรณ์ มั่นสัจฉิต หรือครูคริส (tight thai , Ideal)

“เราชอบอ่านหนังสือ ชอบดูการสอนของคนอื่น โดยเฉพาะฝรั่ง Ted talk นี่คือชุมพลแห่งการพัฒนาตนเอง ไม่ใช่สำหรับครูเท่านั้น เป็นของทุกอาชีพเลย มันมีเรื่องมากกว่าที่เราคิด ในประเทศเราไม่ค่อยดู เรามองว่าในเมืองไทยอะไรก็เหมือน ๆ กันไปหมด บางทีมีเทคนิคการสอนสนุก มีเทคนิคการจำสนุก คนนี้มีคนนั้นก็เอาไปใช้ด้วย เราอยากหาอะไรใหม่ ๆ วิธีการนำเสนอใหม่ ๆ และต้องทำโจทย์เสมือนว่าเราเป็นคนสอบจริง ๆ”

(อ.ปิยะวัฒน์ วิรัชวัฒนกุล หรือพี่ฟาร์ม (We by The Brain)

“พัฒนาตัวเอง ก็คือการทดลอง กล้าที่จะถามผู้เรียน อ่านหนังสือเยอะ ๆ นั่งฟังสัมมนา ดู You Tube จะมีการสอนของ Ted Talk หรือนึกถึงวันที่ครูเคยสอนเรา ถามครู สัมภาษณ์ครูคนอื่น ๆ ลองผิดลองถูก และที่สำคัญที่สุดอย่าหยุดการพัฒนา ครูที่ดีต้องเป็นผู้สร้างที่สร้างสรรค์”

(อ. คริสโตเฟอร์ ไรท์ (Chris English School)

2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีช่องทางที่จะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุนที่ช่วยในการพัฒนาตนเอง โดยใช้ช่องทางจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูล และค้นคว้าข้อมูลจากเครือข่ายออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Google You Tube Facebook นักวิชาการต่างประเทศ หรือ

ค้นหาในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย หรือหาอ่านคอร์สเรียนจากต่างประเทศ บางส่วนจะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุนที่ช่วยในการพัฒนาตนเองมาจากอาจารย์ เพื่อน บุคคลที่มีชื่อเสียงเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนเองสนใจ อ่านตำราและบทความต่าง ๆ เข้าอบรมที่ต่างประเทศ ดูการเรียนการสอนต่างประเทศ แลกเปลี่ยนกับเพื่อนในอาชีพเดียวกันหรือต่างอาชีพ ทำการศึกษาจากคนที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ หรือจากห้องสมุด

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถจะช่วยครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในการพัฒนาตนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายไม่มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

“โชคดีมีคุณพ่อจะเป็นนักไวยากรณ์ที่เก่ง บางทีเราก็ต้องปรึกษาว่าคำตอบคืออะไร แต่กับคนอื่นส่วนมากนั่งแลกเปลี่ยนความคิดกับอดีต , แอนดรูว์ บิ๊ก ครูที่ดีจะต้องดูว่าครูที่มาตรฐานสูงเค้าทำอะไรบ้าง ก็ต้องรู้จักดูครูภาษาอังกฤษด้วยกัน เราจะได้อยู่ในระดับเดียวกับเค้า หรือเหนือกว่าเค้า สุดท้ายเราจะต้องมีจุดที่แตกต่าง”

(อ. คริสโตเฟอร์ ไรท์ (Chris English School))

“ชอบ อ.วิชัย ทยอดม สอนฟิสิกส์ไม่น่าเบื่อเลย มีเทคนิคการสอนที่ดีมาก คนที่สอนเคมีที่จุฬาคือ รศ. ดร. กาญจนา บุญยเกียรติ”

(รศ. สุชน เสนิทรยานนท์ (สถาบันเคพีเอ็น สมาร์ท อ.เจี๋ย))

“ส่วนใหญ่ถ้าเป็นอาจารย์ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาผมก็จะปรึกษา อ.ปิง ดาว์องค์ อาจจะเป็นเพราะส่วนตัวสนิทกัน และเรียนกับท่านมาตั้งแต่ผู้เรียน เรื่องนี้อาจจะคุยไม่รู้เรื่องเพราะว่าผมสอนเลข อาจารย์สอนไทยสังคม และจบบัญชี แต่ว่าจิตวิทยาหรือเทคนิคการสอนของดีมาก

อ. กฤษฎา อัครสกุลเกียรติ หรือพีแบงค์ (สถาบันAchieve , Positive Learning)

3) การจัดสรรเวลา

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเอง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมงขึ้นไป บางส่วนมีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเอง เฉลี่ยน้อยกว่า 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ บางส่วนมีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเองเฉลี่ยสัปดาห์ละ 5 - 6 ชั่วโมง และบางส่วนมีการจัดสรร

เวลาในการพัฒนาตนเองเฉลี่ยสัปดาห์ละ 8 - 10 ชั่วโมง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่คิดว่า การจัดสรรเวลาให้กับการพัฒนาตนเองมีความสำคัญมากที่สุด

“มีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเอง ผมทำกิจกรรมเยอะ แต่ต้องแบ่งเวลาให้กับการพัฒนาตนเอง และทำให้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน”

(อ. คริสโตเฟอร์ ไรท์ (Chris English School))

4) การเสริมแรง

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่างานของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาไม่ทำให้เกิดความเครียด มีเพียงบางส่วนที่มีความคิดเห็นทำให้เกิดความเครียด และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีวิธีคลายเครียด หรือพักผ่อนเพื่อการเสริมแรง ส่วนใหญ่มีวิธีการพักผ่อนโดยการนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ไปออกกำลังกาย ไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ มีครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางส่วนที่มีความคิดเห็นว่ามีวิธีคลายเครียด หรือพักผ่อนเพื่อการเสริมแรง เป็นการออกไปสังสรรค์กับเพื่อน การได้อยู่ใกล้ครอบครัวหรือพ่อแม่ การไปซื้อของตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า หรือเข้าร้านเสริมสวย แต่มีครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางรายมีความสุขและใช้เวลาพักผ่อนในการอ่านหนังสือ และนั่งสมาธิ

“วิธีการพักผ่อนโดยให้เวลากับตัวเองด้วยการนั่งสมาธิ อ่านหนังสือ และไปออกกำลังกาย เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ช่วยพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจได้เป็นอย่างดีและมีผลดีต่อการทำงานอีกด้วย”

(อ. อริสรา ธนาปกิจ ครูพี่แนน (โรงเรียนกวดวิชาEnconcept E-Academy))

4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย

ในการพัฒนาตนเองครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการประเมินความสำเร็จ ด้วยวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอบของผู้เรียนในสนามสอบต่างๆ ประเมินความสำเร็จจากความพึงพอใจของผู้เรียนในการดูจำนวนผู้เรียนที่สมัครเรียนเต็มทุกหลักสูตรที่เปิดสอน หรือมีความสุขในการ

เรียนในแต่ละหลักสูตร ประเมินความสำเร็จโดยดูจากบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระในชั้นเรียน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางส่วนมีการประเมินหลังการสอนอยู่เสมอ และทำการเปรียบเทียบวิธีการสอนในอดีตกับปัจจุบัน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง และค้นหาวิธีการใหม่ที่ทันสมัยในการสอน พัฒนาการสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็ว ประเมินความสำเร็จจากผลที่ตนเองใช้การสังเกตจากการกระทำต่าง ๆ ด้วยความรู้สึก การสังเกต แบบประเมิน การสอนประเมินจากผู้เรียนด้วยการสอน เรียนแล้วผลการเรียน แผนการเรียนและความรู้สึกต่อการเรียนเป็นอย่างไร บางส่วนประเมินความสำเร็จ การแชร์คลิปวิดีโอการสอนจากจำนวนการแชร์คลิป บางส่วนสังเกตจากพัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก

“ดูจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดูความพึงพอใจ ผู้เรียนต้องสอบติดให้ได้เยอะมากที่สุด สอนยังไงให้ผู้เรียนติดเรา ต้องสอนสนุก เราจะวัดผู้เรียนจากข้อสอบที่ให้ทำ”

(อ. อัฐวุฒิ ผลาสินธุ์ หรือครูแม่็ค (โรงเรียนกวดวิชา NEC))

“ประเมินด้วยตนเองจากการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เทียบกับสมัยก่อนที่สอน เวลาที่น้อยลงจากเดิม เรื่องนี้เคยสอน 50 นาที ตอนนี้อสอนจบเร็วขึ้น จะหาวิธีใหม่ ๆ มาสอนจนผู้เรียนรู้และเข้าใจได้เร็วที่สุด จะพูดยังไงให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็วที่สุด”

(อ. ปิง เจริญศิริวัฒน์ หรือ อ.ปิง(Da'vance))

2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง มีครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาบางส่วนไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง แต่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเองสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่พบได้ ปัญหาและอุปสรรคส่วนใหญ่เกิดมาจากตนเองเรื่องเวลาในการสอน ทุ่มเกี่ยวกับการสอนเกินไปทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน บางรายมีปัญหาด้านงบประมาณ บางรายมีปัญหาด้านเทคนิค วิธีการและสื่อการเรียนการสอน จากการใช้เทคโนโลยี เช่น การทำหลักสูตรเรียนออนไลน์ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาไม่มีความรู้เรื่องนี้มากพอหรือบางรายมีความคิดเห็นว่าทุกปีจะมีครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นหากไม่พัฒนาตนเองตลอดเวลา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาคนรุ่นใหม่จะขึ้นมาแทนที่ บางรายมีความคิดเห็นว่ามีสถานที่ที่ไม่เพียงพอ เช่น ไม่มีแล็บ ไม่มีโมเดล บางรายประสบปัญหาด้านสุขภาพ หรือด้านการตลาดจากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวมีวิธีแก้ไขโดยพยายามปรับตารางเวลาของตัวเอง ตัดบางเรื่องที่ไม่

จำเป็น ทางงบประมาณมาทำสิ่งต่าง ๆ หาผู้ช่วยเหลือสนับสนุน สอบถามและศึกษาจากผู้รู้ ศึกษาวิธีการเพิ่มเติม ในการอธิบายจุดที่เป็นนิยามยาก ๆ เน้นการอธิบายผ่านสื่อ

3) การกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่

การพัฒนาตนเองสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทุกคนมีแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความคิดเห็นที่ ทิศทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมทั้งจะให้ความรู้ มีการสอนให้เต็มที่ มีการปรับปรุงค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ทั้งในเรื่องของการสอนและเทคโนโลยีเพื่อให้แข่งขันกับสถาบันอื่นๆ ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เร็วขึ้น ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ค้นคว้าอ่านหนังสือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ทำอย่างไรให้ผู้เรียนใช้เวลา น้อยลงที่สุดใน การเข้าห้องเรียนและเรียนรู้มากขึ้น พยายามทดสอบตัวเอง โดยการทำข้อสอบโจทย์ ใหม่ ๆ พัฒนาการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น มองปัญหาให้เป็นโอกาส มีการพัฒนา อยู่ตลอดเวลา จะต้องให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน สามารถนำไปต่อยอดได้ บางรายมีความ คิดเห็นว่าพยายามพบเจอบุคคลภายนอกให้มากขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ และนำความคิดที่ดีไป พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของตนเองต่อไป เก็บสถิติการสอบเข้า พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทิศทางดี ขึ้น จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น เสริมความรู้โดยการเรียนรู้เพิ่มเติมจากสถาบัน และ หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง เข้าร่วมประชุมสัมมนากับผู้อยู่ในวงการการศึกษามาก ๆ อาจจะได้เห็น มุมมองที่ต่างจากที่เรามอง และพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง บางส่วนมีการทำวิจัย และตรวจงานวิจัย ของอาจารย์ทั่วประเทศเพื่อพัฒนาความรู้ และพัฒนาตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“เข้าถึงผู้เรียนให้มากที่สุด ฟังผู้เรียนให้มาก มีหูให้ตี มีการฟังที่ดี แบบนี้ครับ เป้าหมายคือเรา ต้องการให้ผู้เรียนได้ เราก็ต้องฟังผู้เรียน เพื่อไปเติมเต็มผู้เรียนทุกด้าน ไม่ได้พัฒนาเพื่อมาซ่อมแซม ตัวเองนะ แต่เป็นการทำให้ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ”

(น.สพ.กฤษณะ ธรรมศิริ (พี่หมอมเมศ สถาบันเคพีเอ็น สมารท์ อ.เจ็ย)

“จะตั้งใจสอน พร้อมทั้งจะให้ความรู้ จะสอนให้เต็มที่ เปรียบเหมือนเป็นพี่ของผู้เรียน”

(อ. เศรษฐภาณต์ ปิติไชยเจริญ หรือพี่ต้อม (สถาบันยูเรก้า)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน คัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง มีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่มีหลักแหล่งที่ได้รับความนิยมจากเรียนและได้รับเชิญเป็นครูหรือเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาโครงการต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและประสบการณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา ด้านวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์สอนอยู่ในช่วง 11-15 ปี วิชาที่สอนส่วนใหญ่ คือ วิชาคณิตศาสตร์ และอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรูปแบบการสอนแบบสอนสด และวิดีโอ

ตอนที่ 2 วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

1. การวิเคราะห์และประเมินตนเอง

1) การวิเคราะห์ตนเอง

ด้านแรงจูงใจ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีความต้องการช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่เรียนอ่อน หรือที่มีปัญหาจากโรงเรียน และมีความสุขที่ได้เห็นผู้เรียนประสบความสำเร็จ ชอบการถ่ายทอด รักการสอน คิดว่าเป็นคนที่สอนให้เข้าใจได้ง่าย การสอนพิเศษทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีชื่อเสียง มีเกียรติในสังคม มีหน้าที่การงานที่ดี มีเวลาเพิ่มมากขึ้น สามารถทำการสอนได้อย่าง

อิสระ ไม่ถูกมองในแง่ลบในการสอนพิเศษ และไม่มีข้อจำกัดหรือติดกรอบการทำงาน บางรายมีพื้นฐานครอบครัวเป็นครู บางรายมีครอบครัวยากจนบิดามารดาไม่มีความรู้ และบางรายมาจากการเห็นภาพความสำเร็จของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาที่ตนเคารพ ด้วยแรงจูงใจดังกล่าวจึงทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาทุกคนเลือกมาเป็นครูในสถาบันกวตวิชา ส่วนใหญ่ใช้ความรู้ในรายวิชาที่เคยเรียนมาสอนตามระดับชั้นที่สอน หรือใช้ความรู้ในรายวิชามากกว่าระดับชั้นที่สอน บางรายใช้ความรู้ในรายวิชาที่เคยเรียนมาสอนตามระดับชั้นที่สอนร่วมกับโจทย์การสอบแข่งขันในรายการต่าง ๆ ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่คิดว่าครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชามีความแตกต่างกับครูโรงเรียนในระบบ โดยครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่า สอนเพื่อให้ได้เนื้อหา ให้ความรู้เฉพาะวิชาอย่างลึกซึ้ง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อผลการสอบเข้าสถาบันต่าง ๆ หรือการสอบแข่งขัน ดังนั้นครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาจึงมีเทคนิควิธีการสอนเพื่อการสอบที่ดีกว่าครู สามารถเจาะลึกเนื้อหาวิชาที่สอนได้ดีกว่า มีความชำนาญในวิชาเหล่านั้นทั้งระดับ และสามารถเชื่อมโยงของความรู้ได้ดี เช่น การเชื่อมโยงและประยุกต์วิชาวิทยาศาสตร์ร่วมกับคณิตศาสตร์ เนื่องจากครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาสามารถถ่ายทอดได้อย่างอิสระไม่มีกรอบกำหนด โดยมีองค์ประกอบของความสำเร็จ ดังนี้

1.1) ด้านเทคนิคการสอน มีเทคนิคเก่งและน่าสนใจ เกิดจากการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ การสังเกตสิ่งที่น่าสนใจและนำมาปรับใช้ รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน มีรูปแบบการสอนที่แตกต่าง มีเทคนิควิธีการเฉพาะ มีเทคนิคการสื่อสารที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและมีวิธีการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน

1.2) ด้านความรู้ มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแม่นยำถูกต้องและลึกซึ้ง บนพื้นฐานความรู้อันเป็นข้อเท็จจริงและความทันสมัย ค้นหาข้อมูลใหม่อยู่เสมอ เพิ่มเติมแบบฝึกหัดและโจทย์ข้อสอบให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาพัฒนาเอกสารและสื่อประกอบการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

1.3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจาและน้ำเสียง ที่โดดเด่นในตัวเอง เข้าใจความต้องการของผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าพบและสามารถซักถามปัญหาได้ง่าย มีความพร้อมในการตอบคำถามผู้เรียน มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ จริงใจที่ในการให้ความรู้ มีความรักให้กับการสอนและผู้เรียน เมื่อเจอผู้เรียนพบปัญหา สามารถช่วยเหลือหรือจูงใจผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาที่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการสอนจะเรียนรู้จากประสบการณ์จากการอ่านหนังสือของต่างประเทศ เช่น หนังสือ how to teach หนังสือ know how การเป็นครูของญี่ปุ่น และหนังสือในประเทศ เช่น หนังสือหลักของนิเทศศาสตร์ที่จะช่วยทำให้สื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย เรียนรู้จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เรียนรู้จากการสืบค้น You Tube เช่น Ted Talk เรียนรู้จากการนำวิธีของครูท่านอื่นมาประยุกต์ เรียนรู้เทคนิคการสอนจากการสังเกตการสอนหรือการพูดของบุคคลหลายอาชีพ หรือคนที่ประสบความสำเร็จในการสอนเพื่อเรียนรู้วิธีการสอนต่าง ๆ เรียนรู้จากการสังเกตการสอนของตนเองและพัฒนาการสอนสม่ำเสมอ แบบสอบถามหรือแบบประเมิน และนำมาค้นหาวิธีการ ปรับปรุงส่วนที่ไม่ดีให้ดีขึ้น พร้อมค้นหาวิธีการใหม่ให้ทันสมัย

2) การประเมินจุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเอง

ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่จะประเมินจุดแข็งของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านเทคนิควิธีการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาต้องมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดและสอน โดยมีเทคนิคอธิบายที่เข้าใจง่าย อธิบายเรื่องที่ยากให้เป็นเรื่องง่าย มีเทคนิควิธีการในการคิดที่รวดเร็ว ไม่ซับซ้อน มีการสอนที่โดดเด่นฟังแล้วไม่เบื่อ มีเทคนิคการสอนการจำ กระชับ มีความรู้ใหม่ให้ผู้เรียนตลอดเวลา มีอะไรที่พิเศษกว่าครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาท่านอื่น สามารถประยุกต์การสอนบางวิชาร่วมกันได้ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ร่วมกับคณิตศาสตร์

2. ด้านเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระที่ใช้สอนเป็นเนื้อหาสาระที่ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาเป็นผู้เขียน วางแผน จัดลำดับและสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง จัดทำเอกสารประกอบการเรียนที่ทันสมัยไม่เหมือนใคร ลักษณะเฉพาะ มีสีสันสวยงาม ใช้ภาพเพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจน มีแบบฝึกหัดและโจทย์ข้อสอบเพิ่มเติมโดยเริ่มจากง่ายไปสู่ยาก รวมถึงโจทย์ประยุกต์ พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนให้มีเนื้อหาเข้าใจง่าย

3. ด้านสื่อการสอน มีทั้งแบบสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อออนไลน์ ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาจะมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. ด้านการวัดและประเมินผล ที่เข้มข้นตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประเมินการสอนจากความสำเร็จของผู้เรียน ผู้เรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัย จากเพื่อน รุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จจากผลการเรียนที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีชื่อเสียงและมีจำนวนผู้เรียนสมัครเรียนเต็มทุกหลักสูตร ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าส่วนสำคัญคือผลการเรียนของผู้เรียน

5. ด้านเทคโนโลยี นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ เช่น การตรวจการบ้านผ่านแอปพลิเคชันชื่อว่า teacher kit ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ทำให้การเรียนการสอนสามารถทำได้ง่ายและรวดเร็วโดยใช้เวลาน้อยลง ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุด คือการเรียนรู้สิ่งใหม่ และเทคโนโลยีใหม่ที่ทันสมัย

6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ บรรยากาศในห้องเรียนมีเอกลักษณ์ มีกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องมีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจา น้ำเสียง ใจดีและเป็นที่รัก เป็นคนสนุกสนาน ภาษาที่ใช้เป็นภาษาวัยรุ่น เข้าถึงได้ง่าย เป็นกันเองกับผู้เรียน ไม่ถือตัว ทำให้ผู้เรียนกล้าซักถามและเข้าหา เรียนแล้วไม่เครียด ให้ผู้เรียนทบทวนจนกว่าจะเข้าใจผ่านวิดีโอของโรงเรียนกวดวิชา ให้ความจริงใจในการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน บางรายสร้างความรักและศรัทธาให้ผู้เรียนรู้สึกไว้วางใจกล้าปรึกษาปัญหาต่าง ๆ

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มองจุดอ่อนที่พัฒนาเพิ่มเติม หรือประสบปัญหาการเรียนการสอน คือ

1. ด้านสื่อการเรียนการสอน ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการสอน เพราะเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ต้องปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยตลอดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะเพิ่มมากขึ้น พัฒนาสื่อการเรียนในรูปแบบออนไลน์และนำเทคโนโลยีรูปแบบใหม่มาใช้ และเอกสารประกอบการเรียนตลอดเวลา

2. ด้านข้อสอบ มีการสอบแข่งขันหลายรายการ วันเวลาที่เปลี่ยนไปจะทำให้ข้อสอบล้าหลังและมีเทคนิคใหม่เกิดขึ้น จึงต้องพัฒนาเนื้อหาและข้อสอบตามข้อสอบใหม่ พัฒนา แก้ไข ปรับปรุง อยู่เสมอ ทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเกิดความพยายามในการหาข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา

3. ด้านตัวผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน จึงต้องพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละระดับ เพื่อให้สามารถเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดี และมีหลักสูตรล่วงหน้าให้แก่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนระดับสูง เพื่อให้ผู้เรียนทุกระดับได้เรียนรู้เนื้อหาสาระตรงตามความต้องการ

4. ด้านเนื้อหา ควรมีการปรับเนื้อหาให้มีหลากหลายทันสมัย และเหมาะสมกับผู้เรียนทุกระดับตั้งแต่ผู้ที่มีผลการเรียนระดับต่ำจนถึงผลการเรียนระดับสูง

3) การประเมินการสอน

3.1) ประเมินจากผลสัมฤทธิ์การสอบของผู้เรียน ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการสอบแข่งขันในสนามต่าง ๆ รวมถึงผลการสอบที่โรงเรียน และผลการทำแบบทดสอบหลังจากเรียนจบหลักสูตร หรือเรียนจบแต่ละบท

3.2) ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียน จากการซักถามความเข้าใจในระหว่างเรียน และการพูดคุยสอบถามหลังจากเรียนจบ ปริมาณข้อคำถามของผู้เรียนที่ลดลงหรือไม่มี ผ่านช่องทางการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line IG และดูจากการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมาย

3.3) ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้ปกครอง มีช่องทางให้คำปรึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook Line IG หรือ ผ่านพนักงานต้อนรับ หรือ พูดคุยกับครูโดยตรง

3.4) ประเมินการสอน การประเมินการสอนด้วยตนเองโดยการสังเกตความพึงพอใจ ดูจำนวนของผู้เรียนที่สมัครเรียนอย่างต่อเนื่อง หรือจำนวนผู้สมัครเรียนที่เพิ่มขึ้น และสังเกตบรรยากาศในชั้นเรียน การตอบคำถามของผู้เรียน

หลังการประเมินการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนทันที ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการประเมินในด้านใด การประเมินการสอนจะทำให้ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนาการสอนให้ดีขึ้น พัฒนาด้านเนื้อหาการสอน เทคนิควิธีการสอน สื่อการสอน การตอบคำถาม การสื่อสาร ด้านบุคลิกภาพ และการประเมิน สิ่งสำคัญการประเมินการสอนทำให้รู้จุดที่ควรพัฒนา ปรับปรุงเพิ่มเติม ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาให้ความสำคัญกับการประเมินการสอนว่ามีความสำคัญในระดับมากที่สุด

2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง

1) การจัดลำดับสิ่งที่ต้องพัฒนา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา มีการจัดลำดับโดยการพัฒนาไปตามวาระ ปรับให้เหมาะสมกับสภาพ เวลาหรือโอกาส เมื่อเจอปัญหาให้ปรับแก้ทันที จัดลำดับตามความสำคัญ โดยพัฒนาจุดที่สำคัญที่สุดไปพร้อมกับจุดอ่อน ปรับปรุงและพัฒนาทันทีตามสภาพที่เกิดขึ้น ตามความเป็นไปได้ของสิ่งที่ควรจะเป็นตามความเร่งด่วน โดยแก้ไขเฉพาะหน้า

2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทุกคนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ให้ผู้เรียนทุกคนสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่หวังได้ มีจำนวนผู้สมัครคอร์สเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งผู้เรียนเดิมและผู้เรียนที่สมัครใหม่ มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจกับวิชาที่เรียน ได้รับการชื่นชมจากผู้เรียนหรือผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระ ผู้เรียนเข้าเรียนทุกครั้ง ทำการบ้าน งานที่ได้รับมอบหมาย และแบบทดสอบของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาได้

3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง

1) การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งแบบรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สืบค้นข้อมูลตามเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากในและต่างประเทศ ทำการทดลองวิธีการสอนใหม่ สังเกตวิธีที่ทำให้ประสบความสำเร็จ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อบรม สัมมนากับหน่วยงานต่าง ๆ ศึกษาดูงาน

เทคนิควิธีดังกล่าวทำให้สามารถพัฒนาตนเองในด้านความรู้ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาทักษะเทคนิคและวิธีการสอนให้ดีขึ้น โดยดูเทคนิคของอาจารย์ท่านอื่น ทำการปรับปรุงวิธีสอน และสร้างเทคนิคการสอนของตนเอง มีแง่มุมใหม่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และเกิดประสบการณ์ต่อผู้เรียน มีวิธีการจำแบบใหม่ พัฒนาปรับปรุงเอกสารการสอน เนื้อหาสาระ ทักษะการสื่อสารเรื่องการตอบคำถาม และบุคลิกภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เรียน

2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ มีช่องทางที่จะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุนที่ช่วยในการพัฒนาตนเอง โดยใช้ช่องทางจากเว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาข้อมูลจากเครือข่ายออนไลน์ เช่น Google You Tube Facebook นักวิชาการต่างประเทศ หรือสืบค้นเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย หรือหาอ่านหลักสูตรการเรียนจากต่างประเทศ บางส่วนหาแหล่งเรียนรู้หรือผู้สนับสนุนช่วยเหลือในการพัฒนาตนเองมาจากอาจารย์ คนรู้จัก บุคคลที่มีชื่อเสียงเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนเองสนใจ อ่านตำราและบทความ อบรมหรือดูการเรียนการสอนจากต่างประเทศ แลกเปลี่ยนกับเพื่อนในอาชีพเดียวกันหรือต่างอาชีพ ทำการศึกษาจากคนที่อยู่ในสถานการณันั้น ๆ หรือจากห้องสมุด และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถจะช่วยครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาในการพัฒนาตนเอง

3) การจัดสรรเวลา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเอง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมงขึ้นไป และส่วนใหญ่คิดว่าการจัดสรรเวลาให้กับการพัฒนาตนเองมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

4) การเสริมแรง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ไม่เครียดกับการสอน บางส่วนเกิดความเครียด และมีวิธีคลายเครียดหรือพักผ่อนเพื่อการเสริมแรง โดยการนอนหลับให้เพียงพอ ออก

กำลังกาย เที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ สัมผัสกับเพื่อน อยู่กับครอบครัวหรือบิดามารดา ชื่อของตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า เสริมสวย อ่านหนังสือ หรือนั่งสมาธิ

4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย การพัฒนาตนเองครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการประเมินความสำเร็จ ด้วยวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์การสอบของผู้เรียนในสนามสอบต่าง ๆ และความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยวิธีการดูจำนวนผู้เรียนที่มาสมัครเรียนเต็มทุกหลักสูตรที่เปิดสอน บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระในชั้นเรียน ประเมินหลังการสอนเสมอ เปรียบเทียบวิธีการสอนในอดีตกับปัจจุบัน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง ค้นหาวิธีการใหม่ในการสอน พัฒนาการสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้รวดเร็ว ประเมินจากผลที่ตนเองใช้การสังเกต จากการกระทำต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกและการสังเกตการสอน แบบประเมิน ประเมินจากผู้เรียน จากข้อมูลป้อนกลับ ประเมินความสำเร็จจากจำนวนการแชร์คลิปวิดีโอ ประเมินจากพัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก

2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง แต่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาได้ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดมาจากตนเอง เรื่องเวลาในการสอน ด้านงบประมาณ เทคนิค วิธีการและสื่อการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยี เช่น การทำหลักสูตรเรียนออนไลน์ อุปกรณ์และสถานที่ที่ไม่เพียงพอ ปัญหาด้านสุขภาพ และด้านการตลาด จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวมีวิธีแก้ไขโดยพยายามปรับตารางเวลาของตัวเอง หางบประมาณเพิ่ม หาผู้ช่วยเหลือสนับสนุน สอบถามและศึกษาจากผู้รู้ ศึกษาวิธีการเพิ่มเติม

3) การกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่ การพัฒนาตนเองสำเร็จตามเป้าหมายมีแนวทางที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจะให้ความรู้ มีการสอนให้เต็มที่ มีการปรับปรุงค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ทั้งในเรื่องของการสอนและเทคโนโลยีเพื่อให้แข่งขันกับสถาบันอื่นๆ ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เร็วขึ้น ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ค้นคว้าอ่านหนังสือ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา พยายามทดสอบตัวเอง โดยการทำข้อสอบโจทย์ใหม่ ๆ พัฒนาการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น มองปัญหาให้เป็นโอกาส มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จะต้องให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้อย่างยั่งยืน สามารถนำไปต่อยอดได้ มีสถิติการสอบเข้า มีแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและดีขึ้น จำนวนผู้เรียนเพิ่มขึ้น มีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น พยายามเจอบุคคลภายนอกให้มากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและนำความคิดที่ดีไปพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของตนเอง เข้าประชุมสัมมนากับผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษาให้ได้เห็นมุมมอง

ที่ต่างจากเราและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ทำวิจัยและอ่านงานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ และพัฒนาตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ประเมินตนเอง

จากการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์และประเมินตนเองในด้านแรงจูงใจ โดยมีความต้องการช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่เรียนอ่อน หรือที่มีปัญหาจากโรงเรียน และมีความสุขที่ได้เห็นผู้เรียนที่มาเรียนแล้วประสบความสำเร็จ ชอบและรักการสอน คิดทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้มีชื่อเสียง มีเกียรติในสังคม มีหน้าที่การงานที่ดี มีเวลาเพิ่มมากขึ้น สามารถทำการสอนได้อย่างอิสระ ไม่ถูกมองในแง่ลบในการสอนพิเศษ และไม่มีข้อจำกัดหรือติดกรอบการทำงาน โดยมีความประสงค์ประกอบของความสำเร็จ ดังนั้นการมีเทคนิคการสอนที่เก่งและน่าสนใจ การมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแม่นยำถูกต้องและลึกซึ้ง การมีมนุษยสัมพันธ์ มีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจาและน้ำเสียง ที่มีความโดดเด่นในตัวเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญของการเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา

ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาที่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการสอนจะเรียนรู้เทคนิคการสอนจากประสบการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอ่านหนังสือ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เรียนรู้จากการสังเกตการสอนหรือการพูดของบุคคลหลาย ๆ อาชีพ หรือกับคนที่ประสบความสำเร็จ เรียนรู้จากการพัฒนาการสอนไปเรื่อย ๆ และจากแบบสอบถามหรือใบประเมิน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนให้คนเราทุกคนทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการในด้านต่าง ๆ และประสบความสำเร็จ ซึ่งเมื่อมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ไม่รู้ หรือไม่สามรถทำได้ หรือทำให้ยึดอัดใจ ก็จะเกิดความต้องการพัฒนาตนเองโดยค้นหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ สอดคล้องกับ มาลินี จุฑาปะมา (2553) ที่กล่าวว่า เป้าหมายของชีวิตที่ดีของบุคคลย่อมต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการขั้นพื้นฐานของแต่ละคน ความต้องการ (Needs) เป็นปัจจัยพื้นฐานของแรงจูงใจ เพราะธรรมชาติของมนุษย์จะทำพฤติกรรมเพื่อหลบเลี่ยงห่างไกลจากสภาพความทุกข์ทรมาน ไม่สบาย เจ็บปวด ขาดแคลน บกพร่อง ในขณะที่เดียวกันมนุษย์จะทำพฤติกรรมที่นำมาซึ่งความสุข ความพอใจ ความต้องการ อยากได้ อยากมี อยากเป็นในบางสิ่งบางอย่าง ความต้องการจะรุ่มร่า กระตุ้น ผลักดันให้บุคคลสนองความต้องการนั้น ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองครบถ้วน บุคคลจะเกิดความสุข ความพอใจ

จากการวิจัยพบว่าการประเมินจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่จะประเมินจุดแข็งของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มีด้านเทคนิควิธีการสอน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาต้องมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดและสอน ที่เข้าใจง่าย รวดเร็ว ไม่ซับซ้อน มีด้านเนื้อหาสาระ ที่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาเป็นผู้เขียน วางแผน จัดลำดับ และสรุปเนื้อหาด้วยตนเอง และนำมาจัดทำเอกสารประกอบการเรียนที่ทันสมัยมีลักษณะเฉพาะของแต่ละคน มีด้านสื่อการสอน ทั้งแบบสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีด้านการวัดและประเมินผล ส่วนสำคัญคือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีด้านเทคโนโลยี โดยใช้แอปพลิเคชันการสอนที่ชื่อว่า teacher kit เป็นต้น มีด้านมนุษยสัมพันธ์ บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนาน ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีบุคลิก กิริยา ท่าทาง การพูดจา น้ำเสียง ใจดีและเป็นที่รัก เรียนแล้วไม่เครียด และครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มองจุดอ่อนที่พัฒนาเพิ่มเติม หรือประสบปัญหาการเรียนการสอน คือ ด้านสื่อการเรียนการสอนที่ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสอน เพราะเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ด้านข้อสอบ เนื่องจากมีการสอบแข่งขันหลายรายการ มีข้อสอบและมีเทคนิคใหม่ ๆ เกิดขึ้น ด้านตัวผู้เรียนและเนื้อหา เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน จึงต้องพัฒนาเนื้อหาให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละระดับ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินจุดอ่อนและจุดแข็งเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาควรทำเพื่อให้ตนเองได้รู้ข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุงว่าคืออะไร มีด้านไหนที่ดีแล้วให้คงไว้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ส่วนด้านไหนที่ต้องแก้ไขปรับปรุงเมื่อพบควรรีบแก้ไขปรับปรุงทันที เพื่อจะได้ไม่เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งไม่มีมีใครที่ดีพร้อมทุกอย่างจึงควรหมั่นสำรวจตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับ Megginson and Pedler (1992) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ตนเอง (Self - diagnosis) การเริ่มสำรวจวิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบจุดเด่นและจุดบกพร่องของตนเอง และนำจุดบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขตนเอง

จากการวิจัยพบว่าการประเมินการสอน จากผลสัมฤทธิ์การสอบของผู้เรียน ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการสอบแข่งขันในสนามต่าง ๆ ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียน มาจากการซักถามความเข้าใจในระหว่างเรียน และและหลังจากเรียนจบในแต่ละวัน ปริมาณข้อคำถามและมีช่องทางการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้ปกครอง มีช่องทางให้คำปรึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ ประเมินการสอนของตนเอง โดยการสังเกตความพึงพอใจ ดูจำนวนของผู้เรียนที่สมัครเรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การประเมินการสอนของตนเองเป็นที่สิ่งสำคัญอย่างมากของการเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชา เนื่องจากการ

ประเมินการสอนด้วยตนเองอย่างเดียวย่อมไม่ทำให้เราเกิดการพัฒนาเท่าที่ควรนัก ดังนั้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ และข้อมูลป้อนกลับของผู้เรียนหรือผู้ปกครอง เปรียบเสมือนเป็นกระจกสะท้อนให้ตัวเราได้ในส่วนที่เรามองไม่เห็น เป็นการสะท้อนว่าครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีการสอนดีหรือไม่ มีสิ่งใดที่ควรปรับปรุงอีกบ้าง เป็นมุมมองด้านอื่นจากผู้อื่น ไม่ใช่จากตัวเราเองและไม่ใช้การประเมินเพียงด้านเดียว ดังนั้น สอดคล้องกับ จารุนันท อธิธาวัชกุล (2552) ที่กล่าวว่า การแสวงหาและการรับข้อมูลป้อนกลับ (Seek & Receive Feedback) หรือ “Practice Makes Progress, Feedback Makes Perfect” การฝึกฝนทำให้การพัฒนานั้น ๆ ก้าวหน้าขึ้นโดยลำดับ และการได้รับข้อมูลป้อนกลับจะช่วยทำให้การพัฒนาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การให้ผู้อื่นช่วยประเมินความสามารถของเราด้วยนั้น จะช่วยให้ไม่ทักท้วงเองว่าเราเก่งแล้ว ดีแล้ว นอกจากนี้การผลรับฟังการวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ก็เท่ากับเราฝึกการเปิดใจกว้าง รับฟัง ความคิดเห็น เป็นโอกาสได้ฝึกความหนักแน่นความเป็นผู้ใหญ่ และลดEgoของได้ด้วย

2. การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง

จากการวิจัยพบว่า การกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาตนเอง มีดังนี้

1) การจัดลำดับสิ่งที่จะต้องพัฒนา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชามีการจัดลำดับโดยการพัฒนาไปตามวาระ ปรับให้เหมาะสมกับสภาพ เวลา หรือโอกาส เมื่อเจอปัญหาให้แก้ไขทันที พัฒนาจุดที่สำคัญที่สุดก่อน ไปพร้อม ๆ กับจุดอ่อน ให้รับปรับปรุงและพัฒนาในทันที

2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาทุกคนมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทำงาน เป้าหมายความสำเร็จต้องการให้ผู้เรียนทุกคนสอบเข้าในมหาวิทยาลัยที่หวังได้ มีจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจะทำได้ก็ตาม สิ่งที่เราควรทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ การทำงานอย่างมีแผน โดยการวางแผนจัดลำดับสิ่งที่ต้องการพัฒนาเพื่อให้ทราบว่าควรทำอะไรก่อนหรือหลัง และสิ่งที่สามารถปรับได้ทันที เมื่อปรับแล้วจะลดจุดอ่อนลงได้ด้วย ซึ่งจุดอ่อนนั้นอาจมีผลกระทบกับด้านอื่น ๆ ด้วย แต่เมื่อแก้ไขแล้วผลกระทบนั้นก็หมดไปด้วย จากนั้นให้จัดลำดับความสำคัญ แก้ไขสิ่งที่มีผลกระทบมากที่สุดก่อน และมากำหนดเป้าหมายของการทำงานเหล่านั้น เพื่อให้เราสามารถปฏิบัติงานอย่างมีจุดมุ่งหมายและทำให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ สอดคล้องกับ จารุนันท อธิธาวัชกุล (2552) ที่กล่าวว่า การจัดลำดับสิ่งที่จะต้องพัฒนา เป็นการเตรียมพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบโดย

กำหนดสิ่งที่จะพัฒนาไว้ตามลำดับ สิ่งไหนที่มีผลต่อตนเองมากที่สุด ควรจัดลำดับไว้ก่อนและดำเนินการพัฒนาก่อน เพราะถ้าสามารถแก้ไขหรือพัฒนาได้ก่อนก็จะส่งต่อการพัฒนาด้านอื่น ๆ ด้วย และการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาตนเอง เป็นการคาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาตนเอง บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้องและความเป็นไปได้ในการพัฒนา

3. การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง

จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง มีวิธีการดังนี้

1) การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากการอ่านหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทั้งแบบรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการสืบค้นข้อมูลตามเว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากในและต่างประเทศ ทำการทดลองวิธีการสอนใหม่ๆ สังเกตวิธีที่ประสบความสำเร็จที่สุด เข้ารับการอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ไปศึกษาดูงาน

2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ มีช่องทางที่จะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุน โดยใช้ช่องทางจาก เว็บไซต์ ต่าง ๆ ใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูลและค้นคว้าจากสื่อฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ จากครู อาจารย์ เพื่อน คนรู้จัก บุคคลที่มีชื่อเสียงเฉพาะทาง อ่านตำราและบทความต่าง ๆ เข้าอบรมที่ต่างประเทศ ดูการเรียนการสอนต่างประเทศ

3) การจัดสรรเวลา ครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่มีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเอง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมงขึ้นไป และส่วนใหญ่คิดว่าการจัดสรรเวลาให้กับการพัฒนาตนเองมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

4) การเสริมแรง งานของครูผู้สอนในสถาบันกวดวิชาส่วนใหญ่ไม่ทำให้เกิดความเครียด พักผ่อนและนอนหลับให้เพียงพอ ออกกำลังกาย ไปเที่ยวต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ ออกไปสังสรรค์กับเพื่อน อยู่กับครอบครัวหรือพ่อแม่ ไปซื้อของตามสถานที่ต่าง ๆ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพัฒนาตนเอง จะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ การจัดสรรเวลา และการเสริมแรง ซึ่งทั้ง 4 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กัน การที่จะพัฒนาตนเองได้ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และหาผู้สนับสนุนช่วยเหลือให้สามารถพัฒนาตนเองได้ แต่การพัฒนาตนเองก็ต้องมีการจัดสรรเวลาให้กับตัวเองในการพัฒนาตนเอง และเสริมแรงโดยการพักผ่อนเมื่อรู้สึกเหนื่อยล้า หรือเกิดความตึงเครียด สอดคล้องกับ Megginson and Pedler (1992) ที่กล่าวว่า การแสวงหาทรัพยากรที่เหมาะสม

(Finding appropriate resources) เป็นขั้นกำหนดวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผ่านการศึกษา การแสวงหาความรู้ ค้นหาแหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีการฝึกปฏิบัติ โดยทรัพยากรนั้นๆต้องเหมาะสมกับตนเอง และการสรรหาผู้สนับสนุนช่วยเหลือ (Recruit of other people) เพื่อให้ความพยายามของตนเองประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น เพื่อนร่วมงาน เพื่อนหรือคนที่มีทักษะความชำนาญ หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดๆ จึงนับว่าเป็นการเรียนรู้โดยการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อน ความอดทนและพยายามมุ่งมั่น เป็นความพยายามในระหว่างการเรียนรู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Strickability and preseverance) ในการพัฒนาตนเองนั้น ผู้พัฒนาตนเองต้องมีความมุ่งมั่น อดทน ต่อสู้ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และต้องใช้เวลาให้คุ้มค่า มีการควบคุมตนเองเพื่อให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับ รั้งสรรค์ โฉมยา (2560) ที่กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงตนเอง เพื่อความต้องการที่จะมีบุคลิกภาพที่ดี ดึงดูดใจเพศตรงข้าม ความต้องการเป็นที่ชื่นชมของสังคม ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพและสังคม ความต้องการอำนาจ

4. การประเมินผลการพัฒนาตนเอง

จากการวิจัยพบว่า การประเมินผลการพัฒนาตนเอง มีขั้นตอนดังนี้

1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย ในการพัฒนาตนเองครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่มีการประเมินความสำเร็จ ด้วยวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการสอบของผู้เรียนในสนามสอบต่างๆ และความพึงพอใจของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีสาระในชั้นเรียน

2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเอง แต่สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาได้ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดมาจากตนเอง

3) การกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่ การพัฒนาตนเองสำเร็จตามเป้าหมายมีแนวทางที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีทิศทางในการพัฒนาด้วยการพยายามเจอบุคคลภายนอกให้มากขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและนำความคิดที่ดีไปพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของตนเองต่อไป

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อทำงานเสร็จสิ้น ควรมีการประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อพิจารณาผลที่ได้รับว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ และมีสิ่งใดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิด

เมื่อมีการพัฒนาตนเอง เพื่อที่จะได้สามารถกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่อีกครั้งได้ และสามารถวางแผน แก้ไขหากปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้น ยังไม่ได้รับการแก้ไข แต่ถ้าหากได้รับการแก้ไขแล้ว เพื่อที่พยายามไม่ให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคเดิมซ้ำอีก สอดคล้องกับ Watterson & Associates, Inc (2013) ที่กล่าวว่า ขั้นตอนประเมินผล (Evaluate Results) ในขั้นตอนี้มีความจำเป็นที่จะต้องประเมินจุดแข็ง หรือพฤติกรรมที่ระบุไว้ว่าจะต้องดำเนินการปรับหรือพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาตนเองให้ไปในทิศทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ และขั้นตอนกำหนดทิศทางใหม่ (Reset Direction) หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาตนเองมาแล้ว บุคคลจะต้องพิจารณาว่าจากนี้จะต้องดำเนินการอะไรอีกบ้าง เพื่อรักษาไว้ซึ่งจุดแข็งของตนเอง และอย่าลืมว่าการพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป และสอดคล้องกับ วิทยากร เชียงกูล (2552) และ วินัย เพชรช่วย (2555) ที่กล่าวว่า ประเมินว่ามีปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินชีวิต โดยคิดหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง วิเคราะห์พฤติกรรมไหนที่ควรดำรงไว้ พยายามค้นหาและพัฒนาตนเองกับการแสดงพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมใหม่ ๆ เพิ่มเติมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การพัฒนาตนเองของครูในสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้ทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่าง ได้เรียนรู้วิธีการของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาที่ไม่มีการนิเทศ หรือศึกษานิเทศก์เข้ามาช่วยเหลือ แต่สามารถทำการนิเทศได้ด้วยตัวเองและประสบความสำเร็จในการสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากครูท่านอื่นที่อยู่โรงเรียนในระบบ ได้นำวิธีการจากงานวิจัยนี้ไปใช้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการสอนได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบวิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชา กับครูโรงเรียนในระบบในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา บุบผัน (2551). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองตาม

จรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านวิชาชีพ วิสัยทัศน์ และบุคลิกภาพของครูมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ก้องเกียรติ บุญเสริม. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนกวดวิชาของนักเรียน

มัธยมศึกษาตอนต้น : การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุกับการวิเคราะห์ซัพพอร์ตเวกเตอร์แมชชีน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2552). **จำนวนโรงเรียน นักเรียน ครูในโรงเรียน**

เอกชนนอกระบบ ปีการศึกษา 2552. สำนักงาน. กรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา)

จารุพันธ์ อธิธาวัชกุล. (2553). **บริหารคนเหนือตำรา.** เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส. กรุงเทพมหานคร.

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. (2559). **การนิเทศภายในโรงเรียน.** พิมพ์ครั้งที่ 1, สำนักพิมพ์ บ.แดเน็กซ์ อินเตอร์คอปอเรชั่น จำกัด. กรุงเทพมหานคร.

โชคชัย ทวีเจริญพันธ์. (2556). **ใคร ๆ ก็ทำกวดวิชาให้รวยได้ง่าย ๆ.** ริงค์ ปียอนด์ บุ๊คส์. นนทบุรี.

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2550). **การพัฒนาและฝึกอบรมบุคลากรที่CEOอยากเห็น.** พิมพ์ครั้งที่2, เอช อาร์ เซ็นเตอร์. กรุงเทพมหานคร.

ดลพร วัฒนาเจริญโกคา. (2554). **แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนและจริยธรรมของผู้เรียนโรงเรียนเอกชนนอกระบบเขตกรุงเทพมหานคร.**

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทีซีไอเจ ออนไลน์ (TCIJ ออนไลน์). (2553). **ธุรกิจกวดวิชา โต5.4% ซึ่ผู้เรียนเชื่อมั่นกว่าเรียนร.ร.**

[ออนไลน์]. **แหล่งที่มา :** <http://www.tcijthai.com/news/2014/08/scoop/4769>. [19 มีนาคม 2560].

- ทีนเอ็มไทย (wp_admin teen M Thai). (2557). 10 โรงเรียนกวดวิชายอดฮิต.
teen.mthai.com. แหล่งที่มา : <http://teen.mthai.com/education/57156.html> [12
กุมภาพันธ์ 2560].
- เทียมรัตน์ คงทนต์. (2555). **ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรในบริษัท ทีเอสทีเมทัลเวิร์ค
จำกัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ฯ.
- ไทยพับลิก้า กล้าพูดความจริง. (2013). “กวดวิชา” มาตรฐานการศึกษาไทย เรียน “เพื่อสอบ”
หรือเรียน “เพื่อรู้”[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http://thaipublica.org/2013/03/tutorial-
critical-study-of-thailand/](http://thaipublica.org/2013/03/tutorial-critical-study-of-thailand/). [10 เมษายน 2560].
- นมิตา ชูสุวรรณ. (2554). **ความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานสายปฏิบัติการวิชาชีพและ
บริหารทั่วไป**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- นักรบ พิมพ์ขาว. (2551). **คู่มือทำธุรกิจกวดวิชาแบบ step by step**. ไอดีซี อินโฟ ดีสทริบิวเตอร์
เซ็นเตอร์ จำกัด. นนทบุรี.
- ปิยะพงศ์ ยิ้มอำพันธ์. (2560). **แบบจัดเก็บองค์ความรู้ : ความสำคัญและหลักของการพัฒนา
ตนเอง**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.samutsongkham.doae.go.th/km/120.pdf>. [19 มีนาคม 2560].
- ผู้จัดการ 360. (2015). **ผู้เรียนไทย เมื่อมูลค่ามาก่อนคุณค่า กวดวิชา ตลาดชอปปิ้งทางการเรียน**
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http://gotomanager.com/content/“ผู้เรียนไทย”-เมื่อมูลค่ามา
ก่อนคุณค่า-กวดวิชา-ตลาดชอปปิ้งทางการเรียน/](http://gotomanager.com/content/“ผู้เรียนไทย”-เมื่อมูลค่ามาก่อนคุณค่า-กวดวิชา-ตลาดชอปปิ้งทางการเรียน/). [8 เมษายน 2560].
- พนิดา ยิ้มแฉ่ง. (2549). **ปรัชญาและอุดมการณ์ในการพัฒนาตนเอง**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://reg.nrru.ac.th/registrar/home.asp/>. [10 มีนาคม 2560].
- พระมหาสนอง ปจโจปการี. (2553). **มนุษย์กับสังคม**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร.
- พิชัย สมส่งสวัสดิ์. (2553). **ธุรกิจโรงเรียนกวดวิชายังมีแนวโน้มเติบโต**[ออนไลน์].
แหล่งที่มา: http://www.ktb.co.th/opload/economy/top_stories_1/res1452.pdf
[23 กุมภาพันธ์ 2560].
- มาลีณี จุฑาปะมา. (2553). **จิตวิทยาการดำเนินชีวิตกับการพัฒนาตน**. เรวัตการพิมพ์. บุรีรัมย์.

รังสรรค์ โฉมยา. (2560). **บทที่ 6 การพัฒนาตน**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://edu.msu.ac.th/rungson/teach/document/0023016/pdf/10.pdf> [15 มีนาคม 2560].

ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2554). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน**. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพมหานคร.

วีชรา เล่าเรียนดี. (2556). **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. กรุงเทพฯ.

วาสนา จันทรจาย. (2553). **การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วินัย เพชรชวย. (2553). **การพัฒนาตน Self Development**. แหล่งที่มา :

http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Self_Development.htm. [19 กุมภาพันธ์ 2560].

วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2550). **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า. กรุงเทพฯ.

วิศรุตฯ ทองแกมแก้ว. (2552). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายวิชาการ**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

วิทยากร เชียงกุล. (2552). **อธิบายศัพท์จิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง**. สายธาร.

กรุงเทพมหานคร.

ศิโรรัตน์ ตระกูลสถิตย์มัน. (2553). **ความต้องการการพัฒนาตนเองของมหาวิทยาลัยราชภัฏ**

สวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการทั่วไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). **โรงเรียนกวดวิชาปี 58 แข่งขันรุนแรงขึ้น...คาดจำนวนนักเรียนไม่**

ลดลง ส่งผลให้ตลาดยังคงเติบโต 6.8%. แหล่งที่มา :

<https://www.kasikornresearch.com/th/keconanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=33786> [13 กุมภาพันธ์ 2560].

- สนธยา พลศรี. (2556). **การพัฒนาความสามารถของบุคคลและกลุ่ม**. โอเดียนสโตร์.
กรุงเทพมหานคร.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน**. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร.
- สุจิตรา ธนนันท์. (2554). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** (พิมพ์ครั้งที่ 6 ed.). ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที
พีเอ็น เพรส. กรุงเทพมหานคร.
- สุดารัตน์ ศิริเมือง และ น้ำฝน กัลญา. (2550). **โรงเรียนกวดวิชาพารวย**. Thai Union Graphic.
กรุงเทพมหานคร.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์, กุญชรีย์ คำชาย, เอมอร กฤษณะรังสรรค์. (2550). **พฤติกรรมมนุษย์กับการ
พัฒนาตน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ.
- สุวิมล จีระทรงศรี. (2552). **ผลสัมฤทธิ์ของการกวดวิชาและการสอบคัดเลือกเข้า
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถิติประยุกต์และเทคโนโลยี
สารสนเทศ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2558). **สถิติสัดส่วนโรงเรียนเอกชน ปี
การศึกษา 2558**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://spea.opez.go.th/schools.php?year=2558>. [8 เมษายน 2560]
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **การศึกษา : รากฐานประชาคมอาเซียน**. โรงพิมพ์
สกสค. ลาดพร้าว. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). **หนังสือเรียนการ
พัฒนาสังคม รายวิชาการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม**. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ. แหล่งที่มา :
<http://www.pattanadownload.com/download/g.6/g6.3/korsornor%2051/12-51.pdf>. [2 กุมภาพันธ์ 2560].
- สำนักงานส่งเสริมรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2010). **กรุงเทพมหานคร**. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://122.155.9.68/identity/index.php/bangkok> [24 กุมภาพันธ์ 2560]
- เสริมศรี ไชยสร. (2549). **มาตรฐานคุณภาพการศึกษา: เป้าหมายที่ท้าทายความเปลี่ยนแปลง**.
วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. (2551). **กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

กรุงเทพมหานคร.

อุไรวรรณ สอนสมพงษ์. (2550). **เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา

: <http://sps.lpru.ac.th/script/show_article.pl.html[24 กุมภาพันธ์ 2560].

เอเอสทีวี (ASTV ผู้จัดการออนไลน์). (2557). **7 โรงเรียนกวดวิชาอดนียมที่ผู้เรียนไทยยกนิ้วให้**.

แหล่งที่มา :

<http://www.manager.co.th/Campus/ViewNews.aspx?NewsID=9570000119901>

[12 กุมภาพันธ์ 2560].

เอกอมร เอี่ยมศิริรักษ์. (2555). **กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนกวดวิชาเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Barbara, O. L. (2010). **Nuggets of self-development**. Author House. Bloomington, IN.

Boydell, T. (1985). **Management self-development: A guide for managers, organisations and institutions**. International Labour Office. Geneva, Switzerland.

Brunt. (2002). **Identifying performance criteria for staff development competencies**. Journal for Nurses in Staff Development.

Drucker, F. P. (1999). **Managing oneself**. Harvard Business Review, 14(2), 65-74.

Kendra Cherry. (2016). **Murray's Theory of Psychogenic Needs**. แหล่งที่มา : <https://www.verywell.com/murrays-theory-of-psychogenic-needs-2795952>[10 มีนาคม 2560].

novabizz. (2017). **การพัฒนาตน Self Development**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Self_Development.htm[15 มีนาคม 2560].

Meggison, D. (1992). **Self-development: A facilitator' guide**. McGraw-Hill. London.

Miller, M.F. (1996). **Delivery of Training Teleconference and Vediotape Dissemination: A Comparative Study**. Dissertation Abstracts International.

Myrko Thum. (2012). **3 Fundamental Personal Development Steps**. แหล่งที่มา : <https://www.dumblittleman.com/3-fundamental-personal-development/>. [12 กุมภาพันธ์ 2560].

My Self Development. (2017). **Self Development Methods**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.my-self-development.com/main/self-development-methods.htm>. [19 มีนาคม 2560].

- Saul McLeod. (2016). **Maslow's Hierarchy of Needs**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.simplypsychology.org/maslow.html> [10 มีนาคม 2560].
- The Mind Tools Editorial Team. (2017). **McClelland's Human Motivation Theory**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.mindtools.com/pages/article/human-motivation-theory.htm>[15 มีนาคม 2560].
- The Mind Tools Editorial Team. (2017). **Alderfer's ERG Theory**[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.mindtools.com/pages/article/newTMM_78.htm[15 มีนาคม 2560].
- Watterson and Association, Inc. (2013). **The Six-Steps Personal Development Process**. แหล่งที่มา : <http://www.wattersonassociates.com/services/personal-career-guidance/the-six-step-personal-development-process.aspx> [12 กุมภาพันธ์ 2560].

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางสังเคราะห์วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาตนเอง

วิธีการ	การวิเคราะห์และประเมินตนเอง		กำหนดเป้าหมาย		การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง						การประเมินผลการพัฒนา			
	การรวบรวมข้อมูล	การรับข้อมูล	การประเมินจุดอ่อน	การประเมินจุดแข็งของตนเอง	การเลือกเทคนิควิธีการพัฒนา	การกำหนดกิจกรรมในการพัฒนา	การแสวงหาแหล่งเรียนรู้	การแสวงหาผู้สนับสนุนช่วยเหลือ	การจัดสรรเวลา	การสรรสร้างแรงจูงใจ	การประเมินความคืบหน้า	การประเมินปัญหาและอุปสรรค	การประเมิน	การกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่
นักการศึกษา														
สุภัททา บึงตะพาน และคณะ (2550)		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
รังสรรค์ โดมยา (2560)		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Boydell (1985)		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Meggison and Pedler (1992)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Wattersson & Associates, Inc (2013)														

ภาคผนวก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมภา	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
2. อาจารย์ ดร.ศักดา สถาพรวงษา	อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์
3. นายอนุสรณ์ ศิวะกุล	ประธานบริหารกลุ่มโรงเรียนกวดวิชาใน
เครือวรรณสรณ์ บริษัท วรรณสรณ์
ธุรกิจ จำกัด และรักษาการนายก
สมาคมผู้บริหารและครูโรงเรียนกวด
วิชา

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง

การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เรื่อง การวิเคราะห์วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่

กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

เพศ..... อายุ.....

วุฒิการศึกษา..... ประสบการณ์ในการสอน.....

วิชาที่สอน..... ระดับชั้น.....

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน.....

ส่วนที่ 2 : วิธีการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

1 การวิเคราะห์และประเมินตนเอง

1) การวิเคราะห์ตนเอง

1.1) ท่านมีแรงจูงใจ หรืออะไรที่เป็นสาเหตุให้เลือกมาเป็นครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชา

- ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
- ทำให้มีชื่อเสียง มีเกียรติในสังคม
- มีหน้าที่การงานที่ดีขึ้น
- ทำให้มีเวลาเพิ่มมากขึ้น
- ทำการสอนได้อย่างอิสระ
- การสอนโรงเรียนในระบบถูกมองในแง่ลบ
- การสอนโรงเรียนในระบบมีข้อจำกัด หรือติดกรอบการทำงาน
- อยากช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนเรียนอ่อน หรือมีปัญหาจากโรงเรียน
- มีความสุขที่เห็นผู้เรียนมาเรียนแล้วประสบความสำเร็จ
- อื่น ๆ

1.2) ในกรณีที่ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาไม่ได้จบครู และสอนไม่ตรงสาขาที่จบ ท่านใช้ความรู้ใน
รายวิชาจากการเรียนระดับใดมาสอน

- มัธยมศึกษาตอนต้น
- มัธยมศึกษาตอนปลาย
- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- อื่น ๆ
-
-

1.3) ท่านคิดว่าครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชา หรือครู แตกต่างกันหรือไม่

- แตกต่าง
- ไม่แตกต่าง

แตกต่างกันอย่างไร

- ครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนการสอนมากกว่า
- เป็นครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาสบายใจที่ไม่ต้องอยู่ในกรอบ กฎระเบียบ มีอิสระเสรี
- อื่น ๆ
-
-

1.4) ท่านคิดว่าครูผู้สอนในสถาบันกวตวิชาที่ประสบความสำเร็จต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอะไรบ้าง

- บุคลิก กิริยา และท่าทาง
- การพูดจา น้ำเสียง
- เทคนิคการสอนเก่ง และน่าสนใจ
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าพบ ชักถามปัญหา
- อื่น ๆ
-
-

1.5) ท่านเคยศึกษา หรือเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน หรือเทคนิคการสอนมาก่อนหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย แล้วมาเรียนรู้เมื่อไร.....
-
-

2) การประเมินจุดอ่อน และจุดแข็งของตนเอง

2.1) สิ่งที่ทำให้ท่านได้รับการยอมรับ และเป็นที่ยอมรับในมุมมองของท่านมีด้านใดบ้าง

- ด้านเนื้อหาสาระในการเรียนการสอน
- ด้านการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน
- ด้านสื่อการสอน
- ด้านเทคนิควิธีการสอน
- ด้านการประเมินการสอน
- ด้านบุคลิก กิริยาท่าทาง
- ด้านการพูดจา น้ำเสียง
- ด้านมนุษยสัมพันธ์
- อื่น ๆ

2.2) ท่านคิดว่าท่านมีจุดที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติม หรือปัญหาในการเรียนการสอนที่อยากจะพัฒนาในด้านต่อไปนี้หรือไม่

- ด้านเนื้อหาสาระในการเรียนการสอน
- ด้านการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน
- ด้านสื่อการสอน
- ด้านเทคนิควิธีการสอน
- ด้านการประเมินการสอน
- ด้านบุคลิก กิริยาและท่าทาง
- ด้านการพูดจา น้ำเสียง

- ด้านมนุษยสัมพันธ์
- อื่น ๆ
-

3) การประเมินการสอน

3.1) ท่านมีการประเมินการสอนของตนเอง และรับข้อมูลป้อนกลับหรือไม่

- มี
- ไม่มี

3.2) ท่านมีวิธีการประเมินการสอนของตนเองอย่างไร

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- หลังจากเรียนจบแต่ละจุดประสงค์
 - หลังจากเรียนจบบทเรียนแต่ละบท
 - หลังจากเรียนจบหลักสูตร
 - อื่น ๆ
-

- ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียน
- โดยการซักถามความเข้าใจในระหว่างเรียน
 - โดยการซักถามความเข้าใจเมื่อสอนจบคาบเรียนแต่ละครั้ง
 - โดยการตั้งคำถามสรุป ตรวจสอบว่าผู้เรียนไม่เข้าใจตรงไหนบ้าง
 - โดยการพูดคุยหลังจากเรียนจบในแต่ละคาบ
 - โดยการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนผ่าน Facebook , Line , IG หรือ ช่องทางICT
 - โดยดูจากการบ้าน หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ว่าเข้าใจคำถามไม่ชัดเจน หรือตีโจทย์ไม่ได้
 - อื่น ๆ

- ประเมินข้อมูลป้อนกลับจากผู้ปกครอง
- โดยการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนกับครูโดยตรง
 - โดยการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือร้องเรียนผ่านพนักงานต้อนรับ

โดยการแสดงความคิดเห็น ชักถาม หรือร้องเรียนผ่าน Facebook , Line , IG หรือ ช่องทางICT

อื่น ๆ

ประเมินด้วยตนเอง

โดยการประเมินตนเองจากการสังเกตผู้เรียนว่าแล้วพอใจการสอนของตนหรือไม่

โดยการสังเกตบรรยากาศในการเรียน ผู้เรียนเข้าใจตอบได้ฉะฉาน

โดยการตั้งคำถามเชิงadvanceที่น่าสนใจ หากผู้เรียนบางคนตอบได้ จึงนำเนื้อหาสาระมาเพิ่มเติมภายหลัง

อื่น ๆ

3.3) ท่านคิดว่าการประเมินการสอนของตนเองมีความสำคัญหรือไม่

มีความสำคัญ ระดับใด.....

ไม่มีความสำคัญ

3.4 หลังการประเมินการสอนได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงการสอนหรือไม่

ปรับปรุง

ไม่ปรับปรุง

3.5 ท่านคิดว่าการประเมินการสอน ทำให้ท่านเกิดการพัฒนาตนเองหรือไม่

เกิดการพัฒนา

ไม่เกิดการพัฒนา

3.6 ถ้าเกิด ทำให้ท่านเกิดการพัฒนาตนเองอย่างไร

พัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ทำให้เกิดความรู้ในการพัฒนาด้านเนื้อหาการสอน

ทำให้เกิดการพัฒนาวีธีการสอน

ทำให้เกิดการพัฒนาด้านสื่อการสอน

ทำให้เกิดการพัฒนาวีธีการประเมินผล

อื่น ๆ

2 การกำหนดเป้าหมาย และวางแผนพัฒนาตนเอง

1) การจัดลำดับสิ่งที่ต้องพัฒนา

1.1) ท่านมีการจัดลำดับสิ่งที่ต้องการพัฒนาหลังการประเมินตนเองหรือไม่

มี

ไม่มี

ถ้ามี ท่านมีการจัดลำดับสิ่งที่ต้องการพัฒนาอย่างไรบ้าง

เรียงลำดับตามความสำคัญ พัฒนาจุดที่สำคัญที่สุดก่อน

เรียงตามจุดอ่อน พัฒนาจุดที่อ่อนที่สุดก่อน

พัฒนาไปตามวาระ ปรับให้เหมาะสมกับสภาพ เวลา หรือโอกาส

ไม่สนใจจุดอ่อน หรือจุดแข็ง พัฒนาตามความต้องการของตนเอง

อื่น ๆ

2) การกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ

2.1) ท่านมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานหรือไม่

มี

ไม่มี

ถ้ามี ท่านใช้อะไรเป็นตัวกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาตนเอง

ความพึงพอใจของผู้เรียนในแต่ละครั้ง

การได้รับคำชื่นชมจากผู้เรียน หรือผู้ปกครอง

บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน และมีสาระในชั้นเรียน

ประเมินด้วยตนเองจากการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

อื่น ๆ

3 การปฏิบัติการพัฒนาตนเอง

1) การเลือกวิธีการในการพัฒนาตนเอง

1.1) ท่านมีวิธีการพัฒนาตนเองหรือไม่

มี

ไม่มี

ถ้ามี ท่านใช้วิธีการพัฒนาตนเองอย่างไร

ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จากหนังสือ หรือตำรา

ในประเทศ

ต่างประเทศ

ค้นคว้าจากสื่อ

ในประเทศ

ต่างประเทศ

สืบค้นจาก เว็บไซต์

ในประเทศ

ต่างประเทศ

สืบค้นจาก You Tube

มีการศึกษาโดยฝึกทำโจทย์ปัญหาแต่ละเนื้อหา

ทดลองสอนจากวิธีการที่ศึกษา แล้วปรับปรุงไปเรื่อย ๆ

ศึกษาค้นคว้าจากผู้อื่น

เข้ารับการอบรม สัมมนา กับหน่วยงานต่างๆ

เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

ศึกษาดูงาน เช่น ดูการสอนโรงเรียนกวดวิชาในต่างประเทศ

อื่น ๆ

1.2) เทคนิควิธีการเหล่านั้น ทำให้ท่านสามารถพัฒนาตนเองด้านใด

- พัฒนาเอกสารการสอน
- พัฒนาเนื้อหาสาระ
- พัฒนาเทคนิค และวิธีการสอน
- พัฒนาการสื่อสาร ทำให้สามารถอธิบายเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย
- พัฒนาเทคนิคการตอบคำถาม
- พัฒนาด้านบุคลิก กิริยาและท่าทาง
- อื่น ๆ

2) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ และผู้สนับสนุนช่วยเหลือ

2.1) ท่านมีช่องทางที่จะหาแหล่งเรียนรู้ หรือผู้สนับสนุนที่ช่วยในการพัฒนาตนเองหรือไม่

- มี
- ไม่มี

ถ้ามี ช่องทางใดบ้าง

- เพื่อน หรือคนรู้จัก
- บุคคลที่มีชื่อเสียงเฉพาะทาง
- ครู อาจารย์
- ห้องสมุด
- สถาบันต่าง ๆ
- หน่วยงานของรัฐ
- เอกสาร
- วารสาร
- เว็บไซต์ ต่าง ๆ

อื่น ๆ

2.2) ท่านมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นที่รู้จักในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องที่สามารถจะช่วยท่านในการพัฒนาตนเองได้หรือไม่

มี โปรดระบุเป็นใครบ้าง.....

สาขา/ด้าน.....

ไม่มี

3) การจัดสรรเวลา

3.1) ท่านมีการจัดสรรเวลาในการพัฒนาตนเองหรือไม่

มี

ไม่มี

ถ้ามี เฉลี่ยสัปดาห์ละกี่ชั่วโมง

น้อยกว่า 5 ชั่วโมง

5 - 6 ชั่วโมง

6 - 8 ชั่วโมง

8 - 10 ชั่วโมง

10 ชั่วโมงขึ้นไป

อื่น ๆ

3.2) ท่านคิดว่าการจัดสรรเวลาให้กับการพัฒนาตนเองมีความสำคัญหรือไม่

มี ระดับใด.....

ไม่มี

4) การเสริมแรง

4.1) งานของท่านทำให้ท่านเกิดความเครียด หรือไม่

- เกิด
 ไม่เกิด

4.2) ท่านคิดว่าการพัฒนาตนเองในการทำงาน ต้องมีการเสริมแรงหรือไม่

- มี
 ไม่มี

ถ้ามี ท่านมีวิธีคลายเครียด หรือพักผ่อนเพื่อการเสริมแรงอย่างไร

- ไปสังสรรค์กับเพื่อน
 ไปเที่ยวต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ
 ใช้เวลาอยู่กับครอบครัว หรือคนที่รัก
 ไปshopping
 อื่น ๆ
-
-

4.3 วิธีคลายเครียด หรือพักผ่อนเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาตนเองหรือไม่

- มี
 ไม่มี

4 การประเมินผลการพัฒนา

1) การประเมินความสำเร็จตามเป้าหมาย

1.1) ในการพัฒนาตนเองท่านมีการประเมินความสำเร็จหรือไม่

- มี
 ไม่มี

ถ้ามี ท่านประเมินความสำเร็จด้วยวิธีใด

- ความพึงพอใจของผู้เรียนในแต่ละครั้ง
 การได้รับคำชื่นชมจากผู้เรียน หรือผู้ปกครอง
 บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน มีสาระในชั้นเรียน

ประเมินด้วยตนเองจากการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

อื่น ๆ

2) การประเมินปัญหาและอุปสรรค

2.1) ท่านพบปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตนเองหรือไม่

มี

ไม่มี

ถ้ามี ท่านสามารถพัฒนา หรือแก้ปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาได้หรือไม่

ได้

ไม่ได้

2.2) ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นคืออะไร

งบประมาณ

เวลา

สถานที่

เทคนิค วิธีการ

สื่อการเรียนการสอน

สื่อICT

อื่น ๆ

2.3) จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร

เข้ารับการอบรม

หาแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

ปรึกษา สอบถามผู้รู้

หาผู้ช่วยเหลือสนับสนุน

อื่น ๆ

3) การกำหนดทิศทางในการพัฒนาใหม่

3.1) เมื่อการพัฒนาตนเองสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องหรือไม่

มี

ไม่มี

3.2) ทิศทางในการพัฒนา คิดว่าควรจะเป็นอย่างไร

ปรับปรุงค้นหาวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้เร็วขึ้น

จะพัฒนาการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีให้ทันสมัยมากขึ้น

ปรับปรุงสถานที่และบรรยากาศในห้องเรียน

อื่น ๆ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวสลีลา ธนภัทรศรีกุล

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สถานที่..... เริ่มสัมภาษณ์ เวลา.....น.

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาสำหรับการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสลีลา ธนภัทรศรีกุล เกิดเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2524 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จากคณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี

ในปีการศึกษา 2549 หลังจากสำเร็จการศึกษา ได้เข้าทำงานที่ บริษัท เซ็นทรัล ฟู้ด รี
เทล จำกัด

ในปีการศึกษา 2551 ได้เข้าทำงานที่ พาวเวอร์จูเนียร์ตีวเตอร์ คลองสาม ปทุมธานี

ในปีการศึกษา 2558 ได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำเร็จ
การศึกษาในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2559

สถานที่ติดต่อ 29/69 หมู่บ้านวรารักษ์ หมู่2 ถ.เลียบบคลองสาม ต.คลองสาม อ.คลอง
หลวง จ.ปทุมธานี 12120 E-mail:salila_jeab@yahoo.com